

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Monografie bibliografică

ianuş turcanu

VIATA
,
MEA
E DOAR
IUBIRE

IANOȘ ȚURCANU • VIAȚA MEA E DOAR IUBIRE

Colecția *Bibliographica*

Colecția *Bibliographica* a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” include cercetări bibliografice fundamentale ca monografii bibliografice, bibliografii tematice sau selective consacrate unor subiecte de interes comunitar sau cultural; de valorificare a colecțiilor BM; de prezență a unui subiect în colecțiile marilor biblioteci din RM; a subiectelor prioritare precum: *Chișinăul, dinastia Hasdeu, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”* (imagine, prezența în presa scrisă și on-line, inovație, colecții, autografe, dedicații) sau biobibliografii despre viața și activitatea unor personalități ale științei, culturii, literaturii și artei bazate pe studii și cercetări realizate de angajații-cercetători ai BM.

Pentru o sistematizare a aparițiilor editoriale, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a constituit și alte colecții prin care se vor pune la dispoziție elaborări, sinteze, descoperiri inteligente și esențiale pentru bibliotecari, precum: *Professional, Chișinăuiana, Exegeze literare, BiblioEseu, Inedite*.

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

Biblioteca „Transilvania”

IANOȘ ȚURCANU
Viața mea e doar iubire

Monografie bibliografică

Chișinău
2021

CZU 016:[821.135.1(478).09+929]

I-27

Ediție îngrijită de dr. Mariana Harjevschi

Alcătuitor: Ludmila Capița

Contribuții: Parascovia Onciu, Valentina Leahu

Redactare bibliografică: Claudia Tricolici

Redactor: Tatiana Luchian

Coperta: Valeriu Herța

Tehnoredactare: Ion Vârlan

Aprobat de Consiliul științific și editorial al Bibliotecii Municipale
„B.P. Hasdeu”. Proces-verbal nr. 4 din 12 iulie 2021

Prepress: Garomont Studio

Tipografia: SC Garomont Studio SRL, Str. Alba Iulia, 75.

Tel.: 076 706 287; 022 508 616;

E-mail: garomont@promovare.md, garomont_print@promovare.md

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din REPUBLICA MOLDOVA

Ianoș Țurcanu.

Viața mea e doar iubire : Monografie bibliografică / Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu", Biblioteca "Transilvania"; alcătuitor: Ludmila Capița ; contribuții: Parascovia Onciu, Valentina Leahu; redactare bibliografică: Claudia Tricolici; ediție îngrijită de Mariana Harjevschi. – Chișinău : Garomont-Studio, 2021. – 248 p. : fot. – (Colecția "Bibliographica", ISBN 978-9975-134-81-1).

100 ex.

ISBN 978-9975-3506-0-0.

016:[821.135.1(478).09+929]

I-27

Prezentul studiu este pus la dispoziție prin Licența Atribuire – Necomercial – Distribuie în Condiții Identice 4.0 Internațional (CC BY-NC-SA 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ro>

© Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, 2021

CUPRINS

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	7
CURRICULUM VITAE	10
STUDII CRITICE	
<i>Mihai Cimpoi</i> . În căutarea „Vremii împăcării”	16
<i>Tudor Cristea</i> . Un personaj critic: Ianoș Țurcanu	20
<i>Vitalie Răileanu</i> . Poetul Dorului – pentru femeia iubită	30
<i>Lidia Grosu</i> . Poezia lui Ianoș Țurcanu: „Răgaz între venire și plecare”	34
<i>Nicolae Busuioc</i> . Izgonirea din Eden	39
<i>Adrian Dinu Rachieru</i> . „Mi-am întors buzunarele pe dos”	42
<i>Vitalie Răileanu</i> . Ianoș Țurcanu și arboretele universului versurilor despre mare	45
<i>Tudor Palladi</i> . Inometria songului sau imposibila întoarcere a liniștii.	48
<i>Mihai Cimpoi</i> . Iubirea și tristețea în ecuații lirice	54
<i>Ion Ciocanu</i> . Confirmarea vocației și imperativul exigenței	57
Ion Roșioru. Melancolii de sfârșit de veac	61
<i>George Coandă</i> . Melancolia mării	64
<i>Victor Adam</i> . Talent și sinceritate	65
<i>Andrei Stratulat</i> . Rafinamentul aforismului	67
<i>Iulian Filip</i> . O parte din drumurile Sofiei trec prin Pelinia.	70
<i>Liviu Grăsoiu</i> . Din versurile sale se înalță <i>Cea mai frumoasă vară a iubirii</i>	73
BIBLIOGRAFIE	
Cărți	76
Ediții îngrijite, coordonate, redactate	82
În culegeri și ediții periodice	83
Versuri, proză, aforisme	83
Publicistică, articole critice, prefețe.	102
Autor de texte pentru muzică.	108
Interviuri cu și realizate de Ianoș Țurcanu	116
Referințe la creația lui Ianoș Țurcanu	121

ANEXE

Cântece pe versuri nepublicate.	138
Poezie și grafică	163
Aforisme	195

APRECIERI.	203
-----------------	-----

INDEXURI AUXILIARE

Index de nume	213
Index de titluri de poezii.	216
Index de ediții periodice	222

FILE DE ALBUM	225
-------------------------	-----

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Prezenta lucrare se înscrie organic în colecția „Bibliographica” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Volumul constituie un omagiu adus domnului Ianoș Țurcanu – poet, prozator, publicist, parodist, grafician, textier – cu ocazia aniversării de 70 de ani.

Lucrarea este a treia ediție a bibliografiei *Ianoș Țurcanu*^{*}, completată și prelucrată, de această dată fiind o monografie bibliografică, care oferă o vastă informație despre întreaga activitate a scriitorului, ca personalitate marcantă a vieții literare, culturale și publice din Republica Moldova.

Monografia bibliografică este sistematizată în următoarele capitole: *Curriculum vitae*; *Studii critice* lucrări semnate de: Mihai Cimpoi, Tudor Cristea, Vitalie Răileanu, Lidia Grosu; *Bibliografie*, care include: cărți (semnate în calitate de poet, publicist, parodist, prozator); ediții îngrijite, coordonate, redactate; publicații în culegeri și ediții periodice (*Versuri, proză, aforisme*; *Publicistică, articole critice, prefețe*); Autor de texte pentru muzică; Interviuuri cu și realizate de Ianoș Țurcanu; *Referințe la creația lui Ianoș Țurcanu* (publicații despre activitatea literară a scriitorului); *Anexe* e capitol ce cuprinde *Cântece pe versuri nepublicate* (texte de cântece – muzică ușoară, populară, române și cântece pentru copii); *Poezie și grafică*; *Aforisme*.

Pentru a facilita utilizarea bibliografiei, au fost alcătuite următoarele indexuri auxiliare: *Indexul de nume* (lista numelor menționate în lucrare), *Indexul de titluri de poezii*; *Indexul de ediții periodice*.

Capitolul *Aprecieri* include opinii ale colegilor de breaslă referitor la creația lui Ianoș Țurcanu.

Monografia bibliografică se încheie cu capitolul *File de album*.

---

* **Ianoș Țurcanu** : Bibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publ. „Transilvania”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski ; alcăt.: Ludmila Capița. – Chișinău : Museum, 2006. – 80 p.

Ianoș Țurcanu : Bibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publ. „Transilvania”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski ; alcăt.: Ludmila Capița. – Chișinău : Grafema Libris, 2011. – 184 p.

Materialul a fost selectat din publicațiile bibliografice: *Cărțile Moldovei Sovietice (1981-1985)*, *Cronica presei (1980-1989)*, *Bibliografia Națională a Moldovei (1990-2020)*, colecțiile și cataloagele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, ale Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, din colecția Filialei „Transilvania”, precum și din arhiva personală a poetului.

Principiul ordonator al surselor este cronologic, iar criteriul de aranjare a materialului este sistematizat în ordinea alfabetică a publicațiilor. În fiecare capitol, la început, sunt indicate cărțile, urmate de înregistrările din culegeri și periodice.

Articolele cu același titlu și conținut, indicate în mai multe surse, sunt enumerate după punct și virgulă în ordinea cronologică a apariției lor. Pentru a concretiza descrierea bibliografică, unele publicații periodice, antologii, culegeri au fost consultate *de visu*.

Publicațiile apărute în limbi străine cu caractere latine sunt aranjate după același criteriu în ordinea alfabetică, urmate de cele cu caractere chirilice.

Descrierile bibliografice sunt efectuate în baza STAS-ului 7.1.-2003 *Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe și reguli generale de alcătuire*. Abrevierile cuvintelor s-au făcut conform SM SR ISO 832 : 2005 *Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici*.

Limitele cronologice ale monografiei bibliografice au cuprins anii 1989-2021. Selectarea surselor a fost încheiată în iunie 2021.

Monografia bibliografică este destinată elevilor, liceenilor, studenților, tuturor celor interesați să cunoască activitatea literară și activitatea publică a scriitorului.

ȘI VINE VREMEA...

Și vine vremea să uităm de multe,
Să urmărim păianjenul pe grindă
Cât de artistic își întinde plasa,
Să admirăm zăpada de pe munte,
Ce se așterne în tăcere blândă
Și, strălucind, ne luminează casa.

Iar moartea care stă să ne cuprindă,
În fiecare clipă-a vieții noastre,
Încă-i departe, dar și-atât de-aproape,
Când, dincolo de lacrima sub pleoape,
Ne troienesc zăpezile albastre
Atât de-nalte și atât de mute.

Și vine vremea să uităm de multe,
Și vine vremea să uităm de toate,
Să prețuim minute și secunde,
Când viața parcă-n două se desparte,
Când nostalgia-n inimă pătrunde
Sub bolțile de-amiază clătinate.

Ianoș ȚURCANU

CURRICULUM VITAE

1951. În familia Elisavetei și a lui Andrei Țurcanu, într-un sat binecuvântat de Dumnezeu – Pelinia, din preajma Bălților – se naște la 26 iulie cel de-al doilea copil, Ianoș, viitorul poet, care toată viața se mândrește cu satul său, răcorit de Răut, așezat peste un deal de Grinăuții lui Spiridon Vangheli, peste o vale de Corlătenii lui Liviu Damian, peste două văi și două iazuri de Sofia lui Iulian Filip.

Din spusele poetului, a avut o copilărie fericită, plină de prosepțime și elan sufletesc, de receptare romantică a realității, de plenitudine a gândurilor și de conștiința că va deveni neapărat scriitor.

Acești ani sunt legați de primele poezii, de înfripirea primelor iubiri, de multă-multă lectură.

În școala medie din Pelinia a avut noroc de învățători și profesori buni.

1966-1970. Mai mult la insistența mamei, devine student la Colegiul de Medicină din or. Bălți. Cunoaște primele cenacluri literare și personalități remarcabile. I-au modelat mult conștiința și spectacolele Teatrului Național „Vasile Alecsandri”.

Treptat a îndrăgit medicina, scriind tezele la limba latină în versuri. Mult mai târziu a înțeles că, în ciuda diferențelor de nuanțe, între medicină și literatură există o remarcabilă concordanță, ambele îndeplinind funcția de dezvăluire a celor mai „tainice” caractere, având un mesaj spiritual comun, focalizat asupra Omului.

Organizează multe escapade în delta Nistrului, descoperă marea și străzile odesite, pline de mult haz și feerie. În Odesa procură multă literatură română, interzisă categoric în acei ani de tristă pomină.

Când în 1968, la 14 iulie, pleacă din viață unul dintre scriitorii importanți care i-au marcat tinerețea – Konstantin Paustovski – se deplasează în orașul Tarusa, pe malul râului Oka, unde e înmormântat scriitorul.

Este binecuvântat de către „Taica”, poetul Liviu Damian, cu care a avut o corespondență intermitentă până la moartea acestuia.

1970-1972. Își satisface serviciul militar în mai multe unități militare din imperiul sovietic, aprofundându-și studiile în domeniul medicinei. Călătorește în Mongolia și Ungaria, descoperă orașul Leningrad (Sankt Petersburg) și alte locuri pitorești din Rusia și Ucraina. Ajunge să admire lacul Baikal.

Scrie mult și publică în ziare și reviste. Întreține o corespondență binefăcătoare cu poezii Iulian Filip și Anatol Ciocanu.

1972-1976. Face studii la Institutul de Medicină din Krasnodar.

După un concurs riguros, este angajat la Centrul de pregătire și antrenamente speciale ale piloților și cosmonauților, aflat în orașul Soci, pe țărmul caucazian al Mării Negre. Străbate în lung și în lat Caucazul și Transcaucazia, se apropie de oamenii de artă din Tbilisi, Suhumi și Batumi. Întâmpină Anul Nou 1975 în munți, unde, în câteva zile, scrie patru povestiri.

1973. Debut editorial efectiv în revista *Moldova*, cu referințe calde ale poetului Gheorghe Vodă.

Începe să scrie basme, povești și poezii pentru copii.

1976-1980. Activitate asiduă în domeniul medicinei, legată de cosmonautică, nenumărate deplasări, inclusiv peste hotare. Multe încercări literare: versuri de factură neoromantică și proză, care exploata tensiunea dintre vis și realitate, într-o manieră lirică.

1980. Devine licențiat, fără frecvență, al Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki” din Moscova. Întâlniri de neuitat cu personalități din lumea literară. Lungi discuții despre munca scriitoricească, la Peredelkino, orașul scriitorilor din suburbia Moscovei, cu Valentin Kataev și Andrei Voznesenski.

1980-1992. Despre această perioadă poetul remarcă: „Toți acești ani am trăit, am muncit, am iubit, am sperat, am visat, știind un singur lucru – mă voi întoarce acasă și voi deveni scriitor adevărat, și asta nu pentru că mi-am propus o asemenea

sarcină, ci pentru că acest lucru era cerut de întreaga mea ființă. Și pentru că literatura devenise pentru mine cel mai minunat lucru de pe lume”.

1992. Revine, după mulți ani de peregrinări, acasă, la Chișinău.

1993-2021. Apar, una după alta, cărțile: *Oglinda stranie*, versuri (Chișinău, Museum, 1994), *Insomnii*, versuri (Chișinău, Pigmalion, 1996), *Oră de anatomie*, versuri (Chișinău, Museum, 1995), *Ploaie la plus infinit*, versuri (Chișinău, Cartier, 1996), *Contur*, versuri (Chișinău, bibl. „B.P. Hasdeu”, 1997), *Cioburi de cristal*, aforisme (Chișinău, ABC, 2000), *Deprindere inutilă*, versuri (Timișoara, Augusta, 2000), *Songuri de buzunar*, versuri (Chișinău, ABC, 2000), *Priviri în oglindă*, aforisme (Chișinău, Gunivas, 2001), *Apropo*, versuri (Chișinău, Șiarec, 2001), *Și atât*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2001), *Liniște nu va mai fi*, versuri (Chișinău, Gunivas, 2002), *Tatuaje pe nisip*, aforisme (Chișinău, Gunivas, 2003), *Eu + tu... sau încă o dată despre dragoste*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2003), *Gânduri printre rânduri*, aforisme (Chișinău, Princeps, 2005), *Carte de dragoste* (Chișinău, Grafema Libris, 2005), *Inimometru*, versuri (Ploiești, Confession, 2005), *Cugetări de astăzi și de ieri*, aforisme (Chișinău, Casa Limbii Române, 2006), *10^a la musa nuova*, versuri (Latina [Italia], Socogen Edizioni, 2006), *Brevete pentru eternitate*, aforisme (Chișinău, Grafema Libris, 2006), *Lo scrigno dell'amore*, versuri (Latina, Socogen Edizioni, 2006), *Omul Mării*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2007), *Izgonirea din Eden*, versuri și aforisme (Chișinău, Reclama, 2008), *Cea mai frumoasă vară a iubirii*, antologie (Târgoviște-Chișinău, Bibliotheca-Cartdidact, 2010), *Nu poți da anii înapoi*, romane (Chișinău, Grafema Libris, 2011), *Armonii și disonanțe*, aforisme (Chișinău, Grafema Libris, 2011), *101 poeme*, versuri (București, Biodova, 2012), *Casă pentru femeia iubită*, versuri (Iași, TipoMoldova, 2012), *Lo scrigno dell'amore*, versuri (Latina, Caramanica, 2013), *Caută femeia/Sherchez la femme*, versuri și aforisme (Chișinău, Simbol,

2015), *Omul Mării revine*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2015), *Clopote de sticlă*, aforisme (Chișinău, Simbol, 2016), *Tangou cu fagure și ace*, (Chișinău, Prut Internațional, 2018), *Poeme pe trepte încinse*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2018), *Terasa cu aromă de cafea*, versuri și aforisme (Chișinău, Simbol, 2020), *Fulgere peste mare*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2021).

Cărți pentru copii: *În palat la Verde Împărat*, versuri (Chișinău, Baștina, 1993), *Doilei*, versuri (Chișinău, Museum, 1996), *Fulgul fermecat*, versuri (Chișinău, Museum, 1997), *Cântec de-nceput*, versuri (Chișinău, Iulian, 1998), *Motanul-navigator*, versuri (Chișinău, Orfeu, 1997), *Alfabetul vesel*, versuri (Chișinău, Iulian, 1998), *Zece frați neastâmpărați*, povestiri (Chișinău, Abeceluș, 2000), *Insula Madagascar*, versuri (Chișinău, Abeceluș, 2001), *Animale sentimentale*, versuri (Timișoara, Augusta, 2001), *Măscărici și Mâzgălici*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2001), *Iepurașul Timică*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2001), *Șoriceii Gilly, Milly, Gally*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2001), *Ghiocelul și buburuza*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2001), *Pițigoiiul în ciubote*, versuri (Chișinău, Rămurele, 2002), *Cucul cu cucui*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2003), *Animale sentimentale*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2003), *Bravo, Mieunache!...*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2005), *Șoricelul educat*, versuri (Ploiești, Confession, 2006), *O girafă supărată*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2008), *Alfabetul vesel*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2008), *Ce ascund cuvintele*, versuri (Chișinău, Grafema Libris, 2008), *Un elefant în vagonul-restaurant*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2009), *Melcii nu citesc ziare*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2010), *Fapte bune să aduni*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2011), *Geografia cu minuni*, versuri (Iași, Princeps Edit, 2011), *Coca-Cola pentru Nola*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2014), *Dansul florilor*, versuri (Chișinău, Prut

Internațional, 2016), *Un cocor cu GPS*, versuri (Chișinău, Prut Internațional, 2021).

Autor a peste 600 de texte pentru cântece de muzică ușoară, populară, române și cântece pentru copii. A conlucrat și continuă să colaboreze cu cei mai importanți compozitori și cântăreți din Republica Moldova și România.

Membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (1995), al Uniunii Scriitorilor din România (1999), al Uniunii mondiale a Literaților (1997, Washington), membru de onoare al Societății Scriitorilor din Târgoviște (1997).

Este tradus în italiană, engleză, rusă, franceză, germană, ucraineană.

În lista premiilor obținute se înscriu: Premiul Bibliotecii Naționale (1995) pentru placheta *Oglinda stranie*, Premiul Uniunii Scriitorilor (2001) pentru cartea *Insula Madagascar*, Premiul Bibliotecii „Gh. Asachi” (Iași) pentru cartea *Bravo, Mieunache!* (2005), Premiul Salonului Internațional de Carte „SIC 2007” pentru placheta de versuri *Omul Mării* (2007), Premiul „Simpatia copiilor” al Salonului Internațional de Carte pentru Copii (2008) pentru cartea *O girafă supărată*, Premiul „Eros” al Bibliotecii Naționale (2008) pentru promovarea liricii de dragoste prin cartea *Izgonirea din Eden*, Premiul „Mihai Eminescu” pentru poezie, Salonul Internațional de Carte Românească, Iași (2008), Premiul „Cartea Anului” la Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău (2009) pentru cartea *Un elefant în vagonul-restaurant. Melcii nu citesc* ziare a devenit cartea-surpriză a Salonului Internațional de Carte pentru Copii (ed. IYX), Premiul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (2011) pentru cartea *Cea mai frumoasă vară a iubirii*, Premiul pentru poezie al revistei „Convorbiri literare” (2016), Premiul I la Festivalul „Ion Creangă” (Iași, 2017), Premiul Institutului Cultural Român pentru Poezie (2017), Premiul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” pentru cartea *Dansul Florilor* (2017), Premiul Asociației

Naționale a Oamenilor de Creație pentru cartea *Poeme pe trepte încinse* (2019).

Deținătorul Medaliei „M. Eminescu” (2011), al Medaliei Academiei de Științe a Moldovei (2016), precum și al Medaliei „Ion Creangă”, Festivalul „Ion Creangă” din Iași (2017).

STUDII CRITICE

ÎN CĂUTAREA „VREMII ÎMPĂCĂRII”

Acad. Mihai CIMPOI

Era ceva, la tânărul Ianoș Țurcanu, care se opunea – în chip îndârjit, persuasiv – sentimentului „timpului pierdut”. El vroia neapărat să exploateze clipa, să-i savureze întreaga frumusețe – prin urmare, *s-o trăiască* cu toată deplinătatea sufletului, nu *s-o rememoreze*.

Fixarea clipei, localizarea, trecerea ei la activul sufletesc, iată ce urmărea cu aer programatic inocent poetul la începutul anilor șaptezeci – perioadă în care avânturile juvenile erau un *topos* frecvent.

Tonul e, însă, melancolic, poetul venind parcă, după cum ne-o spune el însuși, dintr-o *tristă poveste germană*.

E o lumină solară intensă, dar îmbinată cu umbre crepusculare, cu un aer decrepit al stingerii. Are ceva de *fante*, nebunia înflorindu-i în sânge, după cum iarăși mărturisește, trăind iubirile ca pe niște *aventuri* donjuanești, care lasă totuși urme sensibile în sufletu-i jilav adolescentin – rimbaridian. Valorifică aventura, și-o asumă, o face bun afectiv.

De aceea vorbește mereu despre bunuri, despre momentele trăite ca ceva dăruit sau chiar hărăzit. Își face chiar un tabel de asemenea daruri oferite: „Alte bunuri nu am:/ această planetă, universul,/ dragostea, o carte bună,/ câțiva prieteni, câteva femei,/ tristețea, bucuria,/ soarele, marea, ironia,/ un gând obraznic/ ce cântă la acordeon/ și-alungă moartea.../ Cam atât./ Cred că-i destul să fiu invidiat” (*Cred că-i destul*).

Este un pelerin neoromantic, bătut de furtuni de vară, de brize marine, de „stropi de ploaie călători”, de „zilele răvășite de-așteptare”, mângâiat de exploziile solare lăsate în el de „femeile iubite odinioară”. Spațiul de preumblare îl formează țărmurile

marine, acolo unde marea „se agață de umbrele apusului de soare”, unde aceasta se întâlnește cu muntele, îngânând un cântec al veșniciei. Aici simte cum „în spărtura albastră a mării/ tremură tufele de oleandru”, aici norii planează „pe un zefir de seară, trimițând câte o rază spre-adâncurile mării”, aici e atâta frumusețe, încât are senzația că visează să-și înalțe în dreptul bătrânelor catarge „o casă pentru speranțe și lumină”.

Vrăjit de magul-povestitor Paustovski, aflat în corespondență cu Liviu Damian, cel plin de „mânie etică” neîndurătoare, înfrățit, ca Zarathustra cu „mistreții, corbii, lupii, șerpii, leii”, pare un hedonist incurabil mereu îndemnându-se lăuntric cu horațianul „carpe diem” să „moară de viață” (*Doar iarba*).

Pe neprins de veste, însă, tonalitatea se mută în alt registru, mai dramatic, *melancolizându-se* progresiv sau devenind apropiată de devastatorul adagiu ecleziastic „deșertăciunea deșertăciunilor și toate sunt deșertăciuni”. Este descoperită chiar *o tristețe fără nume*, undeva în vila prietenului italian Amedeo Carrocci, care scria o nouă carte *Dragoste și Moarte*, „scăldat în muzica lui Bach, Vivaldi și Chopin”, aceștia considerați „hoți” de grădinar: „Pe ușa casei vechi din Pontecorvo, ieșiră fără zgomot, fără umbră/ câteva chipuri/ și toată amiaza se plăsmui/ în jurul unei tristeți/ ce nu purta vreun nume” (*Hoții*).

„E totul atât de romantic...”, declară în continuare poetul, dar, tot scotocind prin sertarul amintirilor, nu găsește identitatea lui deplină, ci dă peste „albastrul de cobalt al mării”, peste „albastrul de imn al privirilor tale”, peste umbre de palmier, peste trădările prietenilor și ale femeilor, peste „polul durerii”, peste morile de iluzii „ce macină și astăzi iluzii și uitare”. „Am găsit și puțină moarte”, declară în final: „... Tu vii încet în odaie,/ închizi toate sertarele/ și îmi șoptești/ că lumea începe abia acum” (*Prin sertarele amintirilor*).

Totul trece acum prin niște lentile fumurii, care adaugă culoarea evanescenței tuturor momentelor hedoniste de altă dată. Apare și regretul – generalizat – că „Din aceste locuri va trebui să plec./ Nicio suferință nu e mai mare” (*Va trebui să plec*).

Aducerile-aminte sclipesc în soare ca un nasture la butonieră, tristețea plânge la marginea toamnelor, apar stările paradoxale și momente când poeții sunt obligați „de vii să-ncapă în moarte”. În astfel de clipe poetul inventează *inimometrul* și „își întoarce buzunarele vieții pe dos”, căci survine „așteptarea tristă și curată,/ ca o floare de câmp/ în amiaza fierbinte”: zărilor devin „evanescente”.

Ianoș Țurcanu nu face – acum – decât *pictură cu peisaj marin*, în care apare statutar și un alegoric Om al Mării, care nu-i decât dublul său ciudat, o proiecție aliterativă pe fundalul unei eterne unduiri „grea și fără nici un răgaz,/ Între dragoste și amintire,/ La hotarul de vis și talaz”.

În asemenea proiecții de siluete, de umbre și penumbre impresioniste, de contururi ireale, fantasmagorice se găsește adevăratul Ianoș Țurcanu, care e, esențialmente, un *liric* configurat delicat din purități și finețuri, din tremure, înfiorări și enigmatice visări.

Omul Mării are, astfel, „un profil de amiază ciudată,/ Tăinuită de valuri, la fund”. El simbolizează o permanență, în timp ce eul liric se „întoarce spre moarte”: „Omul Mării... Aș vrea, ca-înainte,/ Să găsesc într-un loc nedecis,/ Amfora pe nisipul fierbinte,/ Unde visul a stat închis. // Omul Mării... Sub bolți clătinate,/ Când amiaza alunecă ferm,/ Eu mă-ntorc mai aproape de moarte,/ El rămâne, rămâne pe țarm” (*Omul Mării*).

Marina, pictată liric sau – mai exact – pan-liric, impune nota particulară a lui Ianoș Țurcanu în contextul poeziei noastre de azi, aducând dovada peremptorie a unui creator de atmosferă, dominată de fiorul existențial al singurătății (în care se surprinde că se simte bine), acompaniată de *așteptare*, *amintire* și *uitare*.

E un timp *fărămițat* (cuvântul e al poetului însuși), un timp al distanțării irealului de real și al realului de ireal (căci există totuși „un țarm *îndepărtat*” care nu poate fi dat uitării).

Poetul, care e și autor de aforisme, se dedă miniaturalului, desenând rapid și colorând elegiac momente dispoziționale, fulgurații sufletești: „Admir conturul lunii/ zgâriat/ de-un fir/ tremurător de trestie” (*Nocturnă*); „Roșu amestecând și surul de pe cer, în asfințit,/ Toamna nu-i decât conturul/ Unui vis neîmplinit” (*Contur*). „...Și

la final/ din noi rămâne/ doar uitarea” (*Viața*); „Mareea și marea,/ timpul, uitarea,/ muzica sfântă,/ mâna plâpândă,/ tăcerea, cuvântul/ când noaptea se lasă/ și visul ce îngenunche/ Pământul,/ și plânsul luminii/ cu dorul de-Acasă” (*Psalm marin*); „Și va veni o zi/ când vom uita de toate,/ când nu vom mai privi/ la fluturi de noapte/ ce nu pot adormi;/ și va veni o zi/ când nu vom mai iubi... // Va fi furtună poate/ sau poate nu va fi” (*Și va veni*).

Cantabil, elegiac, rămânând mereu în registrul unui panlirism de natură „veche”, substanțial-clasicistă, Ianoș Țurcanu conturează și situații parabolice, trece la notația prozastică pasageră – fiind și un cultivator subtil al *ludicului*.

Adept al disciplinei de tip clasicist, Ianoș Țurcanu este autor de cântece foarte populare, care atestă o muzicalitate de fond ce traduce stări sufletești profunde.

Știe, de asemenea, a *se copilări cu gravitate* (vorba lui Arghezi), valorificând ludicul infantil cu instrumentarul necesar: umor, dar de povestitor, pricepere de a construi situații fanteziste cu conotații parabolice și alegorice, simplitate a formulei, simț al ritmului, dinamism stilistic.

Acest instrumentar, bine stăpânit, îl ajută și în domeniul *aforismului*, care, în concepția lui Blaga, este o scoică în care răsună marea (și aici Omul mării este în elementul său), un „descântec”, un gând care vrăjește, „o floare în stare de grație, aleasă să conceapă Logosul și să-l nască”.

„Cuvintelor, din ce în ce mai mult, li se face dor de poezia clasică”, spune poetul, rezumându-și aforistic profesiunea de credință.

UN PERSONAJ LIRIC: IANOȘ ȚURCANU

Tudor CRISTEA

Basarabeanul Ianoș Țurcanu reprezintă, cel puțin după cât mi se pare, o interesantă sinteză între biografie și creație – ambele spectaculoase, oarecum exhibate, dar și ascunse, marcate de abandonuri semnificative și reluări perpetue (însă deloc sisifice) ale căutării: de sine, de alții, de certitudini, oscilând între iluzie și deziluzionarea ironică, între melancolie și jubilație, între gravitate și ludic. Un neoromantic jucându-și postura, un veșnic îndrăgostit cu manifestări donjuanești, evoluând lesne de la melancolie la ironie și de la interiorizare la extrovertire, cu ceva histrionic (dar și melancolic) în tot ce face și în tot ce exprimă.

Născut în 1951 în cătunul Pelinia, din județul Bălți, apropiat, precizează poetul, de Sofia prietenului său Iulian Filip, Ianoș Țurcanu a absolvit Colegiul de Medicină din Bălți (unde redacta tezele de latină în versuri) și apoi Institutul de Medicină din Krasnodar, ajungând, la un moment dat, angajat la Centrul de pregătire și antrenamente speciale pentru piloți și cosmonauți de la Soci, pe țărmul caucazian al Mării Negre. În toată această perioadă se interesează și de literatură, călătorește mult, se apropie de oameni de artă și de scriitori (Valentin Kataev, Andrei Voznesenski), urmând, totodată, la fără frecvență, cursurile Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki” din Moscova, absolvite în 1980. După multele-i peregrinări (și căutări), revine, în 1992, acasă, la Chișinău, dedicându-se literaturii – ca poet, autor pentru copii, autor de aforisme și de texte de cântece de muzică ușoară și de muzică pentru cei mici. Chiar anul acesta a apărut la Chișinău un CD intitulat *Viața mea e doar iubire*, cuprinzând 20 de cântece pe versurile poetului, în interpretarea unor cunoscuți cântăreți basarabeni. De menționat că Ianoș Țurcanu este autorul a peste 500 de asemenea texte puse pe muzică.

Toate cele de mai sus fac din Ianoș Țurcanu un personaj nu doar al lumii literar-artistică moldovene, dar și al propriei sale creații, în care îl simțim mereu prezent, inclusiv cu tot ceea ce

aduce în spațiul fictiv din propria sa existență reală. Ar fi de remarcat că această impresie nu e strict condiționată (deși e înlesnită) de cunoașterea detaliilor biografice inserate mai sus (ori a altora), ci ține de un minulescianism (și, în parte, de un sorescianism) al atitudinii, al manifestării și, nu o dată, al stilului. Ar mai fi de spus că pelerinajul care a marcat prima perioadă a existenței scriitorului i-a întârziat debutul editorial, produs abia în 1994, așadar la vârsta de 43 de ani, cu volumul de versuri *Oglinda stranie*. Întoarcerea la Chișinău a reprezentat pentru el, prin urmare, nu doar o întoarcere la matcă, dar și la matca literară. Urmează, într-o succesiune debordantă (care poate sugera și faptul că multe texte ale autorului erau deja scrise), numeroase volume – am numărat cam 45, două dintre acestea traduse în Italia, alte câteva apărute la edituri din România – de versuri (pentru cei mari și cei mici) ori de aforisme și cugetări. Recent, Ianoș Țurcanu a realizat, din toate acestea, sub titlul *Cea mai frumoasă vară a iubirii*, o semnificativă selecție, apărută la editurile Bibliotheca din Târgoviște și Cartdidact din Chișinău. Volumul (care cuprinde poezie, poezie pentru copii și un florilegiu de aforisme – grafica aparținându-i, de asemenea, autorului) este însoțit de o prefață a academicianului Mihai Cimpoi și include, la final, și o secvență de aprecieri critice.

A vorbi în România despre un poet (despre poeți) din Basarabia comportă câteva dificultăți și câteva riscuri. Le-am evidențiat, comentând prima ediție a antologiei *Poezia acasă*, apărută în 2003 la Editura „Bibliotheca” din Târgoviște, în îngrijirea lui Iulian Filip și Mihai Stan, pe baza rubricii susținute de primul în revista *Litere*. În prefața celei de-a doua ediții, din 2007, academicianul Mihai Cimpoi reține următoarea apreciere din comentariul meu privind poezia basarabeană: „E o frumoasă poezie robinsonică, întârziind într-un stil pe care l-a tot șlefuit și asemănătoare, din acest punct de vedere, cu cea a unor autori români din exil, precum Ștefan Baciu sau Horia Stamatu, încremeniți în stilul interbelic cu care au plecat în străinătate”. Dl Mihai Cimpoi mai evidențiază pertinenta opinie a lui Barbu Cioculescu (exprimată tot în *Litere*), care observă „plăcerea pentru miezul tematic” în detrimentul „pâclei metafizice” și

„determinarea conținutistică”, de unde „în pofida oricărei aventuri a formei, clasicitatea de fond, decelând o certă stare de insularitate, punctul de despărțire de lirica celorlalte românești pajiști și urbe, dar guvernate de Capitală și în trențe postmoderniste, vestind globalizarea, până la desfigurare”. Aș mai adăuga (reitera) observația mea că, privită în mod excesiv în raport cu mișcarea poetică din Țară, poezia basarabeană, caracterizată de un sentimentalism subtil, adesea rafinat în expresie (dar și de o angajare civică și națională impusă de condițiile date), ne poate apărea (în ciuda eforturilor de „sincronizare” ale ultimei generații de la Chișinău, ai cărei reprezentanți visează să devină – iar unii chiar devin – poeți români, adică bucureșteni) ca defazată, rămasă la stadiul unui tradiționalism (și chiar al unui sămănătorism) abia filtrat prin vagi sugestii moderne. Sugestiile acestea sau, mai bine, modernitatea discretă, dezvoltată pe trunchiul unei opțiuni stilistice implicând influența eminesciană, simbolistă și tradiționalist-modernistă și circumspectă față de antiliteratură, deconvenționalizare, postmodernism, milenarism și alte „-isme” stilistice de ultimă oră, reprezintă modul de a se sincroniza și căile către sensibilitatea modernă ale acestei poezii. Cu aceste precizări de ordin general, putem să ne ocupăm, acum, de autorii luați în parte.

Prima secvență a volumului masiv (și numai în aparență compozit) al lui Ianoș Țurcanu cuprinde, sub titlul *Am ascuns iubirea...* o selecție (pe criterii mai curând valorice decât tematice, deși predomină poezia erotică) din creația așa-zicând serioasă (comparativ cu cea în care se copilărește, pentru amuzamentul celor mici) a poetului. Între poemele selectate, autorul reține (și bine face) și câteva apărute la începuturile activității sale literare (și neincluse, probabil, în volume). Asemenea poeme îi îngăduie academicianului Mihai Cimpoi observația că, în tinerețea sa lirică, Ianoș Țurcanu este un poet care vrea să trăiască clipa, iar nu s-o rememoreze. Cu importante note de diferențiere, textul (din 1974) cu care se deschide cartea amintește de cel care a atras atenția, pentru întâia dată, asupra lui Mircea Dinescu (*Sunt tânăr, Doamnă...*): „Nu trăi ca un bătrân,/ mereu cu gândul în trecut,/ totul devine

insuportabil,/ încercând să-ți amintești ce n-ai știut.// Rugina vieții se depune pe artere./ Singurătatea umbrele-și cerne./ Surâzând întristat în chenare de-arhivă,/ nu te-nfășura în iluzia naivă/ a visului pământean despre murire,/ despre tandrețe, despre iubire,/ despre strălucire, despre glorie,/ nu te mai șterge cu lacrimile fierbinți/ ce le porți în suflet, în memorie/ și-n scrâșnetul ascuns dintre dinți.//...// Nu trăi ca un bătrân,/ cu gândul la irepetabile seri,/ nu vorbi într-o limbă uitată,/ nu suna iubitele de ieri,/ nu deplânge o aventură ratată,/ nu schimba vocea, nu te-nchina cu zel,/ nu te visa un veșnic erou din filmele/ cu Claudia Cardinale și Sarita Montiel.// Ridică-te sus, pe muntele ruginiu,/ și privește la tine cu ochii holbați:/ Mai ai putere? Ești încă viu?/ Ți-au mai rămas prieteni și frați?// Nu ține pătura trasă pe geam,/ nu aduna în inimă venin,/ aruncă bumerangul și așteaptă-l zâmbind./ Nu fi, de tânăr, bătrân.”

Fronța aceasta mai curând lexicală și acest energetism mai curând retoric lasă, totuși, curând, locul melancoliilor discrete, visării și sentimentalismului pline de ecouri literare învăluitoare sau ironiei fie nostalgic-eminesciene, fie jubilent-minulesciene: „Eu ți-am adus din țări îndepărtate/ (De prin Haiti, Fiji, Mozambic)/ Cadouri scumpe, haine elegante – /La toate te-ai uitat numai un pic.// Eu ți-am adus din multe capitale/ (Din Roma, Londra, Washington, Paris)/ Bijuterii, cosmetică, sandale –/ Le-ai studiat senină, ai surâs.// Eu vinuri ți-am adus încântătoare/ (De prin Champagne, Sevilla, Cotnari,/ De la prieteni care mai de care)/ Și iarăși n-am văzut să faci ochi mari.// Azi ți-am adus, tăcut, ca prima dată,/ O floare simplă, fără de parfum,/ Și ai rămas atâta de-ncântată!.../ Cum să-nțelegi femeia, Doamne, cum?!...” Nelipsită de anumite lejerități (inclusiv prozodice), subminată, din când în când, de prezența unor clișee, poezia lui Ianoș Țurcanu cultivă, în momentele ei bune, un sentimentalism duios și este marcată de nostalgii difuze, dublate (și fericit cenzurate), din când în când, de ironia fină și de mica dispoziție ludică. Peisagist delicat, de sorginte impresionistă, poetul realizează mici tablouri încărcate de simțire, fără să fie, propriu-zis, un pastelist. Vara iubirii pe care o cântă este nu una explozivă și toropitoare, ci una în declin, retrăită iar, nu

trăită. Un anotimp mai curând simbolic decât astronomic, implicând, de multe ori, tentația alegoriei: „Femeile iubite-odinioară,/ Se transformă treptat-treptat/ În imagini înSORITE de vară,/ C-un farmec de neuitat.// Femeile iubite odinioară,/ Explozii solare lasă în noi/ Lângă o graniță imaginară,/ Sub nesfârșitele ploii.// E în ele atâta înseninare/ Că, la un moment dat,/ Durerea tăioasă dispare/ Și totul e vindecăt/ Din zilele, răvășite de așteptare, /doar amintiri au rămas/ Și vine o vreme în care/ Trecutul deja este ars.// Femeile iubite odinioară/ neuitate, cu ochi levantini,/ Merită, fără-ndoială,/ Chipului lor să te-nchini.” Sincere sau jucate, dragostea, devoțiunea erotică (mai ales sufletească, mai puțin carnală), dar și cea față de poezie, marcate uneori de mica ironie blândă, nu o dată sentențioasă (care va deveni chiar caustică în aforismele propriuzise, unde femeia devine des ținta cugetărilor și a constatărilor paradoxale) sunt dublate de o permanentă înclinație reflexivă, discret melancolică: „Alte bunuri nu am:/ această planetă, universul,/ dragostea, o carte bună,/ câțiva prieteni, câteva femei,/ tristețea, bucuria,/ soarele, marea, ironia,/ un gând obraznic/ ce cântă la acordeon/ și-alungă moartea.../ Cam atât.// Cred că-i destul să fiu invidiat.” O poezie (și o postură) neoromantică, dar și încărcată de ecouri simboliste, nelipsită (ca textul de mai sus) de tentația unei prozaizări fericit calculate, poezie înscrisă în descendența eminesciană, minulesciană, poate și bacoviană uneori, dar și a basarabeanului Aureliu Busuioc, un trubadur care mixează și el sentimentalismul cu ironia, lirica lui Ianoș Țurcanu devine, în unele momente, de o modernitate mai vizibilă, mai afișată. Se produce un interesant fenomen, anume că spațiul modern (înțelegând prin aceasta și spațiul spiritual) își impune, în câteva poeme, legea lui, dictându-i poetului stilul și impunându-i, parcă, frazarea, ca în următorul text în care se disting umbrele benefice ale poeziei italiene interbelice (a lui Quasimodo, Montale sau Ungaretti): „Vara se declină./ Prietenul meu Amedeo Carrocci,/ la vila sa din Pontecorvo,/ scâldat în muzica lui Bach, Vivaldi și Chopin,/ scria o nouă carte – Dragoste și Moarte.// Ieși în prag,/ privi lung cerul și norii,/ ce-i aminteau de oameni atât de depărtați.// Din casă curgeau sunete

de clavecină.// „Ce zici, Antonio, îl întrebă pe grădinar,/ ce zici de Bach și de Vivaldi?...”/ „Niște hoți, signore avocat./ Sunt niște hoți adevărați! Îi știi eu...”/ și continua să măture frunzele uscate/ ce nu-i spuneau nimic/ de viața pierdută ca un vis.// Pe ușa casei vechi din Pontecorvo,/ ieșiră fără zgomot, fără umbră/ câteva chipuri/ și toată amiaza se plâsmui/ în jurul unei tristeți/ ce nu purta vreun nume.” (*Hoții*). Pe de altă parte, un vers din Quasimodo preluat ca motiv și așezat ca motto într-un text intitulat *Cabana din Sinaia*, generează un text cu sonorități care-i amintesc nu pe moderni, dar pe romanticii Eminescu și Heine: „Lin, iese un fum subțiratic/ Din hornul cabanei și-n munți/ Se-aude cum vântul sălbatic/ Dansează prin fulgii mărunți.//...// Se suie-un păianjen pe grinzi,/ De sclipățul clipei legat,/ Și iar se răsfânge-n oglinzi,/ Privirea de care-am uitat.// Un miros de ceai de smirdar/ Se-nalță, prin aburi, din cești./ „Vorbim tot mai rar și mai rar”,/ Îmi zici foarte-ncet și-mi zâmbești.” Tot pe romanticul german, cu a cărui muzicalitate și cu al cărui sentimentalism poetul moldav are, ca și Eminescu (cel din „La fereastra dinspre mare”, de pildă) certe afinități, îl amintește poemul *Omul mării*, unul dintre textele emblematice ale lui Ianoș Țurcanu: „Omul mării... Ca altădată/ Din nisipuri coboară spre sud/ Un profil de amiază ciudată,/ Tăinuită de valuri, la fund.//...// Nu există decât unduire,/ Grea și fără niciun răgaz,/ Între dragoste și amintire,/ La hotarul de vis și talaz.// Fericit călător de pe mare,/ Vreau acum lângă țărșm depărtat,/ Să-i îngân melodia din care,/ Nu o dată m-am inspirat,// Să ghicesc, ca într-o presimțire,/ Pe mozaicuri reci de alei/ Chipul fetei cuprins de iubire/ Și ușor precum vântul pe chei.// Omul mării... Aș vrea, ca-înainte,/ Să găsesc, într-un loc nedecis,/ Amfore pe nisipul fierbinte,/ Unde visul a stat închis.// Omul mării... Sub bolți clătinate,/ Când amiaza alunecă ferm,/ Eu mă-ntorc mai aproape de moarte,/ El rămâne, rămâne pe țărșm”. Ar fi de notat că motivul mării este prezent cu insistență în lirica poetului, considerat de unii critici „poet al mării”. Totuși, marea rămâne la el, ca și vara, mai curând un simbol (și cel mult o metaforă). Ceea ce indică iarăși componenta romantică (dar și livrescă) a poeziei sale.

Orizont stilistic din care este scos prin cultivarea micii (auto)ironii și a unui prozaism ce rămâne, totuși, mai curând aparent, o pură strategie prin care se pune în valoare imaginea revelatorie din final, ca în poemul care încheie selecția din cartea de acum: „Odată cu trecerea anilor,/ purtând ochelari scumpi/ și pantofi cu vârf ascuțit,/ am scris mai multe autografe/ (uneori cu ochii închiși):/ pe cărți, pe șolduri, pe tâmpile,/ pe flori și frunze presate,/ pe stele ce alergau sclipitoare/ pe deasupra frunții mele,/ pe niște sunete de rock and roll,/ pe buze de ametist,/ pe câteva inele și mai multe iluzii.// E colosal,/ cu pălăria căzută pe-o ureche,/ să scrii autografe,/ să te consideri genial, știind/ că viața ta, de fapt, e-n altă parte...//...Mi-e dor/ de primul autograf/ pe care l-am scris desculț/ prin praful Peliniei/ și pe care l-au citit/ doar vrăbiile.”

În creația sa așa-zicând serioasă, poetul cultivă nu o dată poemul concentrat sau, mai bine, miniatura bătând către haiku. Miniaturile sale sunt uneori secvențe pastelice în care mijeste metafora („Admir/ conturul lunii/ zgâriat/ de-un fir/ tremurător/ de trestie.”), alteori mici alegorii („În taverna/ din micul port,/ sub paharul/ răsturnat pe masă,/ aleargă o furnică/ buimacă.// Doar mâine, în zori,/ vor veni/ ospătarii.”) sau formulări sentențioase, precum această mică artă poetică: „Mi-a pus toamna/ un poem pe buze/ și mă învață/ să rostesc/ cuvinte simple,/ ca zborul/ unei frunze...// Toată creația mea/ la atâta/ s-ar putea limita”. Această înclinație către miniaturalul stilistic dar și către ceea ce se numește universul mic, argheziana dimensiune a „boabei și fărâmei”, îl conduce pe Ianoș Țurcanu către poezia pentru copii. În *Cea mai frumoasă vară a iubirii* poetul reține, din numeroasele sale volume, o seamă de poezii pentru cei mici așezate sub titlul educativ (poezia sa de această factură având o atare intenție) „Fapte bune să aduni”. Repartizate în cinci cicluri, textele pentru copii sunt sensibile și, totodată, ingenioase, indicând o rafinată dispoziție ludică și degajând un umor destins, agreabil, provenind și din mica oralitate. În secvența intitulată *Animale sentimentale* întâlnim, de fapt, niște fabule cu morala implicită, care ia uneori forma unei întrebări: „Căinele sălbatic Dingo/ E prieten c-un flamingo,/ Iar c-un cangur

– treabă slută! –/ Dingo nici nu se salută,/ Căci acesta, când îl vede,
Râde: – Dingo e cu pete!...// Zise pasărea flamingo/ Către cangur,
către Dingo:/ – E incult nu cel cu pete,/ Ci acel care le vede/ Și nu
tace, delicat.../ Voi, cum ați fi procedat?...” Uneori poetul cultivă
„creionul” arghezian și se molipsește de stilul autorului *Cărții cu
jucării*, al *Mărțișoarelor* sau al *Buruienilor*: „Seara, când adorm cei
mici,/ Ca să crească mai voinici,/ De-ai să vezi stelute mici/ Printre
ierburi și urzici/ Tu să știi că ies, pe-aici,/ La plimbare, licurici,/ Cu
picioarele-n cipici./ Îți divulg, ca-ntre amici –/ Au în mâini câte-o
lanternă/ Cât sămânța de lucernă.../ Și lanterna lor, se pare,/ Are-n
ea un strop de soare/ Și un bob de rouă care/ Mângâie pe-obraz o
floare”. Pline de vervă, ironice, spumoase uneori, dar și instructive
sunt poeziile grupate în ciclul *Geografia cu minuni*, unde, poate
mai mult ca în alte părți, autorul știe să se copilărească și să intre
în dialog cu cei mici, amuzând și prin ingeniozitatea rimelor: „Voi
ați știut că-n Bonn și Prenta-Port/ Copiii dorm până la ora opt,//
Iar în Tahiti și în Mozambic,/ Ei dorm până la nouă și un pic?// La
Polul Nord, unde e trist și rece,/ Copiii dorm până la ora zece.// În
Bangladesh, Taiwan și Honolulu/ Copiii se trezesc abia la unu./ În
Barbados – și nimeni nu-i veghează! –/ Ei pot dormi chiar până la
amiază...// Și doar la noi – ce mare nedreptate! –/ Suntem treziți la
șase jumătate.// Când vrei să dormi un pic, numai un pic,/ regreți
că nu trăiești... în Mozambic”. În schimb, textele din ciclul *Motanul
navigator*, nelipsite nici ele de componenta educativă, sunt nu doar
mai ample, narând întâmplări cu tâlc, dar și mai pline de rafina-
ment stilistic și de pitoresc, astfel că se adresează (ca și multe al-
tele), nu doar celor mici, dar și celor mari, care le pot citi cu certe
delicii. Iată, bunăoară, începutul poveștii măgarului Rivo, călător
prin ținuturi exotice cu denumiri complicate și atrăgătoare (valo-
rificate inventiv în rime), dar purtându-se, pretutindeni, cum îi e
felul: „Rivo, un măgar de rasă,/ Într-o zi plecă de-acasă./ Se urcă pe
un vapor/ Și călătorind vreun an,/ Străbătând încetișor/ Oceanul
Pacific,/ Oceanul Indian/ Și strâmtoarea Mozambic,/ El dădu (se-
ntâmplă rar!)/ de o insulă aleasă,/ verde și misterioasă –/ Insula
Madagascar!// ce să simtă un măgar/ Lângă țarmul insular,/ Unde

e albastru cerul,/ Unde cresc, ca-n vis, bambucul,/ Palisandrul,
palmierul,/ Arborele de cafea/ Și e foarte dulce sucul –/ bei și încă
ai mai vrea?// N-auzise, este clar,/ Rivo de Madagascar.../ Nu știa
nimica Rivo/ Despre Antananarivo,/ Despre portul Toamasina/
Sau de Capul Sfântu-Andrei,/ De malgași ce toată ziua,/ Veseli,
se plimbau pe chei;/ De reptile și de fiare,/ De liane-agățătoare,
De văzduhul cu ozon,/ De-un colibri, cuib ce-și are/ Pe o frunză
de mahon,/ De vulcanul nalt și singur.../ Nu știa nimic, v-asigur,/
Despre toate astea Rivo,/ Însă îi plăcu, desigur,/ Mu-u-u-ult în
Antananarivo! [...]

Copilărindu-se pentru amuzamentul celor mici, Ianoș Țurcanu este un actor plin de vervă, pe care aproape că-l auzim rostindu-și textele și-l vedem jucându-și rolul.

Dacă gustul pentru miniatural din poezia sa îl duce către universul copilăresc și către lumea mărunță, gnomismul, sesizabil și el în multe locuri („Între noi și pământ/ nu e decât/ un strat de iarbă. [...] Tot ce începe, sfârșește./ Doar iarba rămâne/ cu capu-n pământ/ și ascultă dorul nu știu cui./ Doar gândul la moarte/ ajută să trăiești.// Aruncă privirea,/ trecătorule:/ e o privesc/ să tot mori de viață”) îl conduce către aforistică. Publicate în presă și strânse în volume, aforismele lui Ianoș Țurcanu (din care ne oferă un florilegiu) sunt pline de spirit și de inteligență și au acea capacitate de a provoca (prin asocierile contrastante, prin paradox, prin absurd uneori) hohotul de râs sau zâmbetul interior. Evident, femeia, bărbatul și (i)morala iubirii reprezintă subiecte dragi scriitorului, pentru că „Îți dă viață o femeie și ți-o iau mai multe” și „femeile, pentru a face dragoste, au nevoie de un motiv. Bărbații – au nevoie de un loc”. El ne strecoară în urechile credule iluzia că „numai iubirea poate topi zăpada singurătății”, dar ne atrage atenția că „pentru a ieși cu fața curată, femeile deseori își spală obrazul cu lacrimi” și că un bărbat oarecare, „din cauza nopților albe cu amanta, avea zile negre cu soția” sau că o oarecare femeie „a vrut să se mărite din dragoste, dar el nu avea bani”. Prostia (sau inteligența) se bucură și ea de atenție, pentru că „diferența dintre un prost și un deștept este aceea că primul își închipuie că nu e nicio diferență”,

iar „prostia e ca și talentul – o ai sau nu o ai” și „e bine să spui ce gândești, dar mai bine e să gândești ce spui”, pentru că „descoperirile le fac oamenii mari. (Doar că) brevete eliberează cei mici”, dar „și un creier mic poate aduce daune mari”! Trecând peste multe alte cugetări când agreabile, când sclipitoare, aflăm (cu satisfacție? cu amărăciune?) că și prin Basarabia, ca și pe la noi, „politica ne demonstrează: cu multă ignoranță și puțină carte, se poate ajunge departe”, iar „niște parlamentari proști pot fi înlocuiți cu alții, la fel de proști, doar prin alegeri parlamentare”. Și (spre a reveni la tema predilectă a scriitorului), și pe-acolo, ca și pe la noi, „dacă vrei să te salvezi de o femeie, vorbește-i de banii pe care nu-i ai și nu-i vei avea niciodată”.

Antologia tipărită anul acesta de către Ianoș Țurcanu la editurile (înfrățite) *Bibliotheca* din Târgoviște și *Cartdidact* din Chișinău este relevantă pentru geografia și valoarea incontestabilă a scrisului său.

POETUL DORULUI – PENTRU FEMEIA IUBITĂ

Vitalie RĂILEANU

Niciodată citirea și recitirea poeziei lui Ianoș Țurcanu nu ne vor lumina îndeajuns cât de mult datorăm acestui inegalabil poet cantabil, acestui prea puțin, totuși, studiat autor.

Asemenea altor scriitori înzestrați cu suava poetică *nichitiană*, Ianoș Țurcanu alcătuiește, prin cuprinsul volumului *Casă pentru femeia iubită* (ed. TipoMoldova, colecția Opera Omnia, Poezie contemporană, Iași, 2012) un alt deosebit *inventar* de poezie confesivă, alegându-și ca punct de observație și contemplare – Femeia: „Singur pe malul mării,/ cioplesc chipul tău în piatra iubirii./ Veni o pasăre și zise/ că sunt un agramat,/ că nu cunosc limba în care cioplesc [...]/ Și vântul se opri: „Dinspre trecut începe/ cea mai sigură cale spre viitor./ Fiindcă este timpul absurdului posibil,/ ridică-o casă, o casă pentru femeia ta iubită,/ cu ferestre deschise pe mare,/ cu vise și rouă pe flori,/ să încapă în ea durerea și visul...” [...]/ ...Zboară o pasăre./ Bate vântul pe țărnul rece./ Pescarul cu tălpile goale,/ Prin fumul de pește prăjit,/ toarnă tărie-n pahare./ În spărtura albastră a mării/ tremură tufele de oleandru./ Norii,/ plâpând pe un zefir de seară,/ trimit câte o rază/ spre-adâncurile mării./ N-am mai văzut în viața mea/ atâta frumusețe,/ de parcă moartea mă leagănă/ s-adorm./ Mâine voi aduna iluziile toate,/ voi aduna temerile fragile,/ trădările, singurătatea, versul,/ și voi înălța în dreptul/ bătrânelor catarge/ o carte pentru speranțe și lumină”, zice autorul (*Casă pentru femeia iubită*, p. 21).

Această scumpă taină a existenței poetului, este învinsă de dragul *femeii* – credincioasă menirii ei, se dovedește astfel fidelă și față de sine însăși, de propriile ei aspirații, cărora n-a pregetat niciodată să le sacrifice tot ceea ce poate constitui, în mod obișnuit, fericirea unei femei, îndeajuns de *înarmate*, pentru a se putea realiza și altfel în viață. Atunci poetul o invită să mediteze: „Dacă nu mai știi nimic despre mine,/ dacă nu-ți scriu și nu-ți telefonez, dacă n-ai citit vreouă nouă plachetă de versuri/ de dragoste ce poartă numele meu,/ dacă nu m-a văzut nimeni de Paștile Blajinilor/ la mormântul părinților,

dacă nu apar la vreun post TV/ sau nu citești nimic despre mine în ziare,/ pune-ți o basma mai întunecată,/ ia un buchet de *flori de liliac*/ și caută-mă într-un vis omorât/ unde m-am îngropat în mine însumi,/ ca într-un mormânt” (*Dacă nu mai știi...*, p. 67)

Astfel poetul Ianoș Țurcanu divulgă cititorilor temperamentul său contemplativ, deschis universului dintotdeauna al poeziei de dragoste și dor de Femeie, dar totodată disciplinat, uneori până la extaz..., sau exces, sub imperiul rațiunii înregistrând impresii prilejuite și de frumoase confesiuni: „Femeile iubite odinioară/ Se transformă treptat-treptat/ În imagini înSORITE de vară,/ Cu-n farmec de neuitat./ Femeile iubite odinioară,/ Explozii solare lasă în noi/ Lângă o graniță imaginară,/ sub nesfârșite ploii./ E în ele atâta înseninare/ Că, la un moment dat,/ Durerea tăioasă dispăre/ Și totul e vindecat/ Din zilele, răvășite de așteptare,/ Doar amintiri au rămas/ Și vine o vreme în care/ Trecutul deja este ars” (*Femeile iubite odinioară*, p. 31) sau în și mai semnificative versuri din: „Eu ți-am adus din țări îndepărtate/ (De prin Haiti, Fiji, Mozambic)/ Cadouri scumpe, haine elegante –/ La toate te-ai uitat numai un pic./ Eu ți-am adus din multe capitale/ (Din Roma, Londra, Washington, Paris)/ Bijuterii, cosmetică, sandale –/ Le-ai studiat senină, ai surâs./ Eu vinuri ți-am adus încântătoare/ (De prin Champagne, Sevilla, Cotnari, / De la prietenii care mai de care)/ Și iarăși n-am văzut să faci ochi mari./ Azi, ți-am adus, tăcut, ca prima dată,/ O floare simplă, fără de parfum,/ Și ai rămas atâta de-ncântată!.../ Cum să-nțelegi femeia, Doamne, cum?!...”

Autorul modelează gânduri, nostalgice senine sau stenice, după cum îi dictează fluxul ne-extenuat al amintirilor ori zâmbetul purificat de tristețe al prezentului: „Îți amintești/ De ultimul gând dinaintea plecării/ De pe țărmul gol ca o nălucire,/ Când pe scena fierbinte a mării/ Mai rămăsese atâta iubire?/ Îți amintești/ De pocalul spart în cioburi mărunte/ În sclipătul usturător al dimineații,/ Când credeam că acele minute/ Pot schimba mersul grăbit al vieții?/ Îți amintești?.. / Un pescăruș se opri pe pietrele sărate./ Furtuna de vară dansa pe terasă./ Despărțirea părea departe,

departe/ Și tu erai cea mai frumoasă”, afirmă poetul (*Și tu erai...*, p. 56).

Motivul amintirilor nostalgice constituie una din coordonatele acestui cuprins metamorfozat în frumoase metafore din zodia liniștii fără sfârșit și ale polenului amețitor din sărutări: „Pentru că noaptea noastră/ nu s-a sfârșit încă,/ hai să urmărim cum dorința,/ ca o panteră tânără,/ își linge botul sub oglinda cerului,/ hai să ne facem puterile/ cu roadele pomului/ din mijlocul raiului/ și să ne clătim gura/ cu polenul amețitor din sărutări./ Acum,/ când picior cu picior se-mpreună,/ trezind focul sângelui/ și al macilor prinși/ în părul tău despletit,/ tocmai acum ne inundă râsul/ și, urmând sfatul șarpelui ce se strecoară încet/ printre măslinii închiși în uleiuri,/ rostim cu zeflema:/ „Lasă-te, Doamne, de glume,/ Nu vezi că se mai poate!.../ Mai dă-ne nițel timp.”/ Ca într-un acvariu,/ noaptea se izbește/ de pereții sticloși ai dimineții/ și ne îngroapă viața/ tot mai adânc în dulcele păcat./ „Lasă-te, Doamne, de canoane/ și nu permite soarelui/ să inunde atât de rapid/ grădina Edenului!/ Ne poți izgoni către prânz...” (*Izgonirea din Eden*, p. 103). Universul imagistic al poetului, cadențele specifice versului de dragoste îl domină pe Ianoș Țurcanu, substituindu-se adesea modului său personal de receptare și sentimentelor, a sentimentelor interioare, a gândurilor și limbajului său propriu.

Aceste comuniuni intime ale scriitorului „casei pentru femeia iubită” cu poezia, desprinde autenticitatea versului acestui ciclu, asigurându-i poetului dreptul de a-și afla un loc aparte, în contextul literaturii române din Moldova de Est. În acest sens, nu ne putem opune tentației de a cita integral poemul *Ca să nu ne îndoim*: „Ca să nu ne îndoim niciodată/ de dragoste,/ apăru gelozia./ Ca să nu ne îndoim de gelozie,/ se ivi singurătatea,/ veni tristețea./ Ca să nu ne îndoim de tristețe,/ apăru poezia/ plină de/ dragoste,/ gelozie/ singurătate/ tristețe/ lumină/ și niscaiva fragmente/ de eternitate”.

Această senzație acută de a dialoga cu un prieten, știutor al fiorurilor interioare ale fiecărui din noi, ne încântă rațiunea și ne încălzește inimile, înlăturând unele exagerări, dar și măruntele

neînțelegeri, transformându-ne în *Omul mării*: „Omul mării.../
Ca altădată,/ Din nisipuri coboară spre sud/ Un profil de amiază
ciudată,/ Tăinuită de valuri, la fund./ Discul soarelui stă să cuprin-
dă/ Țărnul gol și o umbră de zid,/ Când tăcerea, ca în oglindă,/
Se răsfrânge pe ape plutind./ Străjuite de crabi și de ore,/ Bărci în-
toarse cu botul la nori/ Și corăbii cu steaguri la prore./ Nu râvnesc
odisei sau comori./ Nu există decât unduire,/ Grea și fără niciun
răgaz,/ Între dragoste și amintire,/ La hotarul de vis și talaz”.

Deci, poetul Ianoș Țurcanu este printre rarismii scriitori care se exprimă suficient de amabil, pledând astfel pentru un anume echilibru între exercițiul de inteligență rafinată și sensibilitatea afectivă a creatorului.

Fire cu vocația orientată spre meditație, confesiuni și reverie, dar înzestrat și cu o emotivitate asupra unui permanent control al lucidității, autorul poemelor din *Casă pentru femeia iubită* scăldate în *Lumini se-nfiripă...* ne spune tuturor: Cum să nu iubești un astfel de poet? Cum să nu dorești să-i citești volumele?... „Lumini se-nfiripă pe crestele zării./ E ora de contrabandă,/ Când scoicile blânde și apele mării/ Nimic, nimic nu-s în stare să vadă./ Miresme de alge și nemurire/ Doinesc cu putere, stăpâne,/ Când iar ne-aruncăm într-o dulce-amăgire,/ Din care nimic nu rămâne./ Lumini se-nfiripă în pânza de ceață,/ De parcă imagini pictate/ Ascund după ele iubire și viață/ Și nu avem timp pentru moarte”.

Nu-și dezmente nici astăzi cititorul fidel.

POEZIA LUI IANOȘ ȚURCANU: „RĂGAZ ÎNTRE VENIRE ȘI PLECARE”

Lidia GROSU

Etichetat de o filosofie a vieții („Citesc o carte/ căreia îi lipsește sfârșitul –/ viața mea”, *Stele în cruciș*), cu *Fason deosebit* dependent de anumite criterii („Chiar dacă le stă mai bine/ când își dau sufletul peste cap,/ există momente/ că poeții sunt obligați/ să poarte capul pe umeri,/ să fie gravi, să pară talentați,/ să nu suradă femeilor/ să nu stea la taifasuri lungi cu istoria/ să nu se gândească la singurătate,/ să-și aleagă corect dușmanii,/ să nu acopere durerile lumii/ cu inima”, *Fason deosebit*), poetul Ianoș Țurcanu, „...înainte de toate, un poet al iubirii, văzând în acest sentiment o expresie a deplinătății” (1), se află la înălțimea plămuirii chipului iubirii, antrenând toate stările posibile („Ca să nu ne îndoim niciodată/ de dragoste/ apăru gelozia./ Ca să nu ne îndoim/ de gelozie,/ se ivi singurătatea./ Ca să nu ne îndoim de singurătate/ veni tristețea./ Ca să nu ne îndoim de tristețe,/ apăru poezia/ plină de/ dragoste/ gelozie,/ singurătate,/ tristețe,/ lumină/ și niscaiva fragmente/ de eternitate, *Ca să nu ne îndoim*) și, evitând, în acest sens, contestarea siguranței legăturii acestora când este vorba de ambiguitatea: dorul de divinitate și tendința spre păcat – „...Cheamă-mă să intru/ în sufletul tău,/ să am de unde mă înălța la Dumnezeu.” (*Cheamă-mă*).

În postura de mereu paznic la vise acvatice, dar și vânător al abundențelor de romantism din ochi de stele a căror strălucire o culege cu vraja unei năvale de desfătare a sufletului pentru înduioșarea tupilată după mii de talazuri ale gândurilor, pe care le stimulează să se deghizeze în instantaneu cu amintiri despre viitor – (în opinia lui G. Landau, „visele sunt niște amintiri despre viitor”) – eul se află în apele lui, cheia pentru deschiderea porților mării *vieții* servind însuși dorința celui hotărât să acosteze la infinit luminile („Când cumpăna luminii line/ Aprinde florile-n castani./ Trec nevăzuți pe lângă mine/ Cei mai frumoși și tineri ani./ Și trec, ca apa înstelată/ Peste chemare de ecou,/ Toți cei ce

i-am iubit odată/ Și aș dori să-i văd din nou...”, *Câteva toamne, niște nori...*) și să desfacă, pe piese, miracole, precum în poemul cu același titlu („Mai vrei miracole?/ Nu îți ajunge cerul/ cu fluturi risipiți în zbateri scurte?/ O ploaie care cade peste case?/ Marea, când se agață/ de umbrele apusului de soare?/ Femeia adormită/ cu tremur scurt pe buze?/ Iubirea, un poem,/ un zâmbet de copil?.../ Mai vrei miracole?/ Nici nu știu/ ce pot face pentru tine”), astfel că „inventivitatea în găsirea ideilor are cadență de pas alergător, *Noul canon* coexistă cu formulele consacrate, dar și înnobilate prin intensitatea trăirilor”.

Panoramă a propășirii, deghizare a neliniștilor „pe scena fierbinte a mării”, care este viața, valurile sunt pașii înșelăciunii, dezarmați de o încântare a așteptărilor („...O, ce privesc frumoașă,/ când arde distanța dintre mine/ și nimicnicia lumii”), această metamorfoză provocând fenomene surprinzătoare („Singurătatea se fărâmițează cuminte/ Vântul se strecoară rănit printre ploi./ Marea leagă depărtarea dintre cuvinte/ Cu depărtarea dintre noi”), ce deconspiră tăcerea în cadrul unui trecut ce devine prezent: „Telefonul sună, dar nu voi răspunde./ Savurez plăcerea clipei ce vine,/ Pe terasa pustie vântul se-aude,/ Cineva din trecut se gândește la mine.” (*Cineva din trecut*).

În căutarea clipelor roz care rezidă în „negarea suveranității proprii” în cadrul apropierii de „albastrul de cobalt al mării/ și albastrul de imn al privirilor tale”, eul, cu domiciliul flotant „peste niște cărări ce coborau către mare.../ peste trădarea unor prieteni și a unor femei”, pierdute „Prin sertarele amintirilor”, se așterne în tratate de sentimente a unei spectrograme a „polului durerii”, asistat de „niște mori de vânt ce macină și astăzi iluzii și uitare,/ peste niște fluturi speriați de singurătatea amiezi”, pentru a spulbera târziul ca pe cel mai prematur devreme întru a deveni lacăt al acelorași sertare ale amintirilor și, renunțând la o devastare a trecutului, acceptă legitatea reformatoare a universului: „lumea începe abia acum”.

Astăzi, mai optimist decât ieri, „...consfințind tradiția orală și cea clasică, fluența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei,

specifice versificației moderne, *Omul mării* se lasă furat de unica-i îndeletnicire („Singur, pe malul mării,/ cioplesc chipul tău în piatra iubirii”), studiind aprofundat zbuciumul („e bine să cunoști singurătatea”) și binecuvântând finalul la un început: „Mâine voi aduna iluziile toate,/ voi aduna temerile fragile,/ trădările, singurătatea, versul/ și voi înălța în dreptul/ bătrânelor catarge/ o casă pentru speranțe și lumină” (*Casă pentru Femeia iubită*).

Poetul Ianoș Țurcanu despică valurile vieții cu profunzimea sufletului pentru a se descoperi... castel de vise („Visul meu a ieșit desculț/ pe pietrele calde ale verii” (*Șansa*) și navighează în întâmpinarea emoțiilor pozitive, protejate de staniolul reveriei inepuizabile într-o revigorare a ochilor sufletului și ai inimii, într-o păstrarea minunilor lui Dumnezeu („Există cu adevărat o temă a Paradisului în poezia lui Ianoș Turcanu, circumscrisă iubirii, unde găsim ipostaze atât de diferite de trăire ideală, susținute de motive ce revin în mod constant indiferent de vârstă: „S-a întors toamna, iubito,/ cu semne de nepăsare,/ anume acum ura se duce,/ inima iartă, durerea moare,/ se aciuiesc peste sufletul blând/ valuri de frunze moarte,/ ca un sărut ce atinge flământ/ buzele înviorate...”, *S-a întors toamna, iubito...*). Astfel, poezia lui Ianoș Țurcanu poate fi definită ca țară a lirismului cu o lume superbă tivită îndemânatic între viață și ne-moarte, cu un deznodământ inedit ce păstrează imaginea cu aplomb a farmecului a așa-numitului produs al ecuației incalculabile – întâmplarea – („Chiar și viața/ cu vise legate nod/ e doar o întâmplare...”, *Chiar și viața*), ce ar îndeplini parcă acel destin, „un dat tot atât de inevitabil ca și acela de a fi om”, idee relevantă în rostirea lui Santiago, protagonistul renumitei nuvele *Bătrânul și marea* de Ernest Hemingway: „Poate că n-ar fi trebuit să fiu pescar! Dar pentru asta am fost făcut.” Or, fiecare pământean este un pescar, la propriu și figurat, iar poezia lui Ianoș Țurcanu este elocventă în acest sens, o vocație cu sens și de misiune a pământeanului, acesta urmând să se redescopere: „Când umbrele serii se cern,/ Pescarii trag de năvoade tăcuți,/ De parcă ar trage marea la țarm/ De parcă ar trage ceața din munți,/ De parcă, din cupă, uitare ar

bea,/ Lacomii ar bea, pe nerăsuflete –/ Să ascundă cântecul în ea,/ Ca în niște lăzi ferecate.” (*Când umbrele*).

Culegător al roadelor din pomul vieții („Alte bunuri nu am:/ această planetă, universul,/ dragostea, o carte bună,/ câțiva prieteni, câteva femei,/ tristețea, bucuria,/ soarele marea, ironia/ un gând obraznic/ ce cântă la acordeon/ și-alungă moartea.../ Cam atât,/ Cred că-i destul să fiu invidiat”, *Cred că-i destul*), biciuind defectele unei existențe umane pe care le supune spiritului critic și ușoarei ironii, „oscilând între iluzie și deziluzionarea ironică, între melancolie și jubilație, între gravitate și ludic” – poetul Ianoș Țurcanu rămâne, totuși, fidel meseriei de bază – săpător în nori și explorator de comori în cadrul zborului lin a doi cocori, prin care accentuându-și distincta ipostază de cioplitor liric sever în piatra iubirii, diseminează roadele-i, anunțând mutual acțiunile din scurtul răgaz între ieri și mâine: „Venirea și plecarea.../ În scurtul răgaz dintre ele/ încape o viață de om./ Acum, vă rog să-mi spuneți,/ însă, sincer: are vreun rost să nu fim fericiți?”

În concluzie: poezia lui Ianoș Țurcanu este:

- iubire de viață – „Fără a ști,/ zilnic murim/ de spaimă, gelozie,/ întuneric.../ Din multe cauze/ câte puțin murim;/ apoi de tot –/ când nu ne mai/ iubim” (*Fără a ști*);
- rost al fericirii – „...Mi-e dor/ de primul autograf/ pe care l-am scris desculț/ prin praful Peliniei/ și pe care l-au citit/ doar vrăbiile” (*Primul autograf*);
- minune pentru ochi – „Aruncă privirea/ trecătorule:/ e o privesc/ să tot mori de viață” (*Doar iarba*);
- venerare a originii – „...O, și cum s-o alungi?/ Cum ne putem imagina/ Olimpul fără dragoste?/ Asta e” (*Asta e*);
- atestare a rezistenței – „Dă la o parte/ tristețea,/ smulge din grădina/ amintirilor/ numai fire/ ce poartă/ câte un strop/ de lumină” (*Adio, tristețe*);
- maturitate specializată – „Eu am inventat/ o altă unitate subdivizionară –/ inimometru/ ...Doar cu anii înțelegi/ că toate în lume,/ mari sau mici,/ se măsoară cu inima” (*Inimometru*);

- supraveghere a esențelor lucrurilor mici care te fac mare – „Cel înfrânt/ din povestea banală și simplă,/ sunt chiar eu:/ mă izbește marea de tâmplă/ și mă cert/ cu Dumnezeu” (*Semne*);
- confidență – „Se întâmplă –/ întârzii,/ se întâmplă –/ deloc nu mai vii./ Și iată/ ce am hotărât:/ te mai aștept/ viața asta/ și atât!...” (*Atât*);
- culise pentru cotidian – „Hai să bem un vin roșu/ și să râdem la cină./ uneori și toamna/ poate fi un element/ din iubirea divină” (*S-a întors toamna, iubito*);
- fidelitate – „...Apropo,/ ce cauți tu mereu/ pe-aici,/ prin amintirile mele?”;
- lumină din lumină – „Mi-a pus toamna/ un poem pe buze/ și mă învață/ să rostesc/ cuvinte simple,/ ca zborul/ unei frunze.../ Toată creația mea/ la atâta/ s-ar putea limita” (*Creație*);
- extaz nelimitat – „...Cum să mă eliberez/ de vraja ta, iubire?” (*Țărm*).

IZGONIREA DIN EDEN

Nicolae BUSUIOC

De obicei, *miniaturalul* este asociat cu frumusețea a ceea ce este minuscul și fin, întâlnit în arta scrisului medieval, dacă ne referim mai ales la stilul literelor de pe manuscrisele vechi, sau în pictura de mici dimensiuni, realizată în maniera artistică a celui care se apleacă cu grijă de a nu atinge nici măcar marginea suavă a filigranului.

Miniaturalul liric, dacă e obținut după toate regulile artei scrise, sporește vizibil expresivitatea cuvântului, iar prin extrapolare acționează la proporția întregului vers. Miniaturalul lui Ianoș Țurcanu ia înfățișarea „instantaneului liric sentimentalizat”, cum spune Mihai Cimpoi. La ultima ediție a Salonului de Carte de la Iași, autorul de peste Prut mi-a oferit o carte cu grafică elegantă, *Izgonirea din Eden* numindu-se, în care întâlnim versuri de o sensibilitate deosebită și aforisme încărcate de înțelepciunea vieții. Surpriza cititorului este pe măsura miniaturalului din *Surprindere*: „Inima tresare,/ surprinsă de poezie/ și de viață/ la fel ca orbul/ când îi cade/ o umbră-ntâmplător,/ pe față”. Poetul vede totul în „lumini și umbre”, rostește prin „cuvinte simple” ceea ce observă și simte, trăiește până la epuizare stările cu combustie sufletească, se extaziază în fața naturii, iar amintirile și le îmbracă în hainele nostalgice ale timpului: „Sus, în veranda sumbră,/ Sub cerul de cobalt,/ Dansând, îmi pari o umbră,/ Dintr-un tablou uitat,/ În ritm de bossa-nova,/ De tangou și de vals,/ Cât de străină-i vorba/ Și râsul, cât de fals./ Iar toamna din privire/ Și cutele-adunate,/ Vorbesc de o iubire/ Rămasă prea departe” (*O umbră*).

Amintind de natură, nu putem trece peste *Omul Mării*, o altă carte despre sentimentul grandorii, care este de nuanță spațială. Aici gândul nostru se îndreaptă spre filosofia naturii, amintindu-ne de existența **naturii umane** sau de rezonabila cercetare a omului, ca parte a naturii **homo pars naturae**. Această filosofie, se știe, a avut ca punct de plecare analogiile dintre cele două realități acceptate

și asimilate de literatură. Apelul rousseau-ist **le retour à la nature** a fost ca o revelație, după cum reflecțiile novalis-iene sau reveriile eminesciene n-au rămas fără ecou. De la vizual la auditiv, sufletul transgresează în imaterial și invizibil, iar niște căi luminate se arată numai celor care surprind metamorfoze și miraje, precum se întâmplă la Ianoș Țurcanu în fața mării necuprinse: „Singurătatea se fărâmițează cuminte/ vântul se strecoară rănit printre ploii./ Marea leagă depărtarea dintre cuvinte/ cu depărtarea dintre noi/ pe-a cerului răscruce, un cântec de tăgadă/ Revine ma ușor cu fiecare-acord,/ Fremătul, dintr-o duminică amânată,/ S-a exilat într-un fiord./ Orizontul cu atâtea corăbii pierdute/ Prin apa ce saltă-n ciudate culori,/ Netează urmele cu flaute nude/ Și le ascunde sub nori” (*Toamna, în ochii mării...*). Revenim însă la *Izgonirea din Eden* pentru a evidenția alte câteva caracteristici ale poetului. El are predilecția cultivării „micului poem”, unde urmărește și reușește, prin expresii concentrate ale universului în miniatură, să ajungă la esențe, cu iluminări interioare, să nu abandoneze intenția de a pătrunde dincolo de aparențe și nici să renunțe la intuiție, care nu poate fi înlocuită cu nicio imagine, oricât ar fi ea de completă și colorată. Și iarăși totul alunecă în amintiri : „Octombrie. Amiază caldă./ Joc de cuvinte și priviri,/ de parcă-o zi spre alta cată,/ alunecând în amintiri./ Lumini și umbre. Frunze arse./ Un aer miresmat și dens./ Măsuțe triste pe terase,/ fără consumatori ades./ Miniatură de amiază./ Melancolii legate nod./ Nu înțeleg ce te-ntristează./ E toamnă doar. Atâta tot” (*Miniatură*). Romanticul Ianoș Țurcanu apelează adesea și la tonuri grave, prin care își exprimă trăirile dramatice și reacțiile profunde. Sub coaja bucuriei senine se ascund mâhniri sufletești și tristeți „autumnale” cu multe irizări evanescente.

În majoritatea cărților însă îl descoperim pe Ianoș Țurcanu ludicul, pe cel care se copilărește frumos, aici el se simte cel mai bine, pentru că se joacă cu haz și cu umor. Copilăria e tocmai cadoul pe care-l face viața fiecăruia dintre noi, e universul plin de miracole. Copilăria magică este simplă și apropiată de puritatea sufletului, este netulburată și sinceră până la naivitate. Este

proiecția unei alte dimensiuni a lumii, o stare de excepție care nu durează mult, iese repede din basmele cu personaje fabuloase și intră iremediabil în teribila realitate. Întrebat ce animale are acasă, Ianoș Țurcanu răspunde și își răspunde: „Atât de plin sunt deseori/ De patruzezi interiori!/ E foarte greu să fii stăpân/ Și rege cârdului hain/ Ce zburdă zilnic, indiscret,/ Prin jungla ce o port în piept” (*În junglă*).

„MI-AM ÎNTORS BUZUNARELE PE DOS”

Adrian Dinu RACHIERU

În „prăvălia ce vinde melancolie” oficiază deloc crispat și Ianoș Țurcanu, medic de meserie, absolvind Institutul de Medicină din Krasnodar și mai apoi, la fără frecvență, Institutul moscovit de Literatură „M. Gorki”. Impresionant prin ritmul editorial (auto-impus), poetul este un neoromantic, cu dispoziție ludică și apetență pentru gnomic, motiv de a frecventa, cu rezultate notabile, și spe-
cia aforismului, având în junețe binecuvântarea lui Liviu Damian, purtând o bogată corespondență cu Iulian Filip și Anatol Ciocanu, ieșind în arenă în revista *Moldova* (1973), cu recomandarea lui Gh. Vodă, semnatarul volumului *Liniște nu va mai fi* (2002) are deja un palmares impresionant și o traiectorie spectaculoasă. Umblat prin lume, îmboldit de speranța că se va întoarce acasă după ani de peregrinări (ceea ce s-a și întâmplat în 1992), el va debuta un an mai târziu, atacând literatura pentru copii (În Palat *la Verde Împărat*). *Oglindă stranie* (1994) marchează însă debutul propriu-zis, propunând un lirism atras de esențializare, cu lumini și umbre, culegând emoții și gânduri, râvnind a prinde (și a fixa memorabil) expresia condensată, străfulgerată de iluminări sufletești. Pentru Ianoș Țurcanu, cel vizitat de întrebări privind rosturile scrisului și trecerii anotimpurilor, ipostaza scribului „înșirând rânduri pe hârtie” nu poate fi o „deprindere inutilă” (cum se intitulase, derutant, o plachetă scoasă la Timișoara, în 2000). În fond, apăsător de sumbra constatare că „vin toamnele”, poetul va recunoaște, spășit: „viața mea e din cuvinte”. Chiar dacă, visând reîntoarceri în copilărie, pe „toloaca Peliniei”, știe că „flăcările/ se apropie din nou/ de Biblioteca din Alexandria” și, astfel, truda atâtor stihuitori e sortită neantului.

Dar poezia, purtând pecetea melancolică, recuperând „ce-a mai rămas din tandrețe”, culegând, spuneam, momente și întâmplări, se vrea pulsabilă, livrată spontan, febril, cu reacții emoționale, însoțită de umbra ironiei. Astfel de respirații aforistice, așezând fugos tușe coloristice, crochiuri „la comandă” confirmă o constatare

a Corinei Apostoleanu: poetul este un rezonator și, ca „hedonist rezervat”, în care coexistă melancolia și ironia („un bicord”, așadar, cum zicea M. Cimpoi), poartă melancoliei „legate nod”, îngându-rând sentimentele și cântând iubirea („o candidă stea”), câtă vreme „toate se măsoară cu inima”.

O recapitulare vitezistă i-ar prilejui acest survol peste un „cimitir de tristeți”. Dar poetul, înarmat cu un inimometru, deplângând iubita-depărtare imprimă un ton ludic acestor expediții lirice. Dovedind sprinteneală și lapidaritate, astfel de constatări (cu substanță etică, făcute parcă în joacă) aparțin unui observator moral care iubește enunțul contrastativ, echivocul, combinațiile lingvistice („joc de cuvinte și priviri”), fără vreun efort didacticist la vedere, cu semnificații chinuite. Dimpotrivă, rețeta sa, izvodind în flux minipoeme, în pofida unor lungimi (inutile) și a unor repetiții (inevitabile), culegând frânturi pe suportul unei gândiri aforistice, are ca permanent însoțitor zâmbetul ironic. Iar tonul ludic îndulcește șirul unor constatări amare: gloria devine cenușă, „uitarea vine peste noi”, groparii-filосоfi dețin ultimul adevăr ș.a. Și *Cioburi de cristal* (2000, urmând titulatura unei rubrici din Literatura și arta), și *Tatuaje pe nisip* (2003) și *Gânduri printre rânduri*, ca și alte „priviri în oglindă”, vădesc această apetență aforistică, confirmând că avem de-a face cu o minte ageră, cu un cugetător înclinat spre paradox, aducându-și obolul la „dezvoltarea aforismului” (cf. I. Ciocanu).

Esențial, miniaturistul Ianoș Țurcanu, alunecând în amintiri, depănând poezia vieții este un poet al iubirii: „singur, pe malul mării/ cioplesc chipul tău în piatra iubirii”. Chiar dacă „amintirile/ mor câte puțin” și o iubire ascunsă poate fi aflată „în căderea frunzelor de toamnă”, el știe că doar nucleul erotic, cu ale sale temeri și trădări, consfințind timpul despărțirilor, oferă deplinătate. Aflat la vârsta „când dinții de lapte nu mai mijesc”, la vârsta ereziilor interzise, într-un dialog cu sufletul („ca un înger de abanos”), poetul nu pare a-l asculta. Cum ne avertizase că „toate în lume se măsoară cu inima”, invocarea iubitei se insinuează obsesiv-fantomatic: „iubita mea cu buze-amare/ tu ești de-acum/ numai o depărtare”.

„Cel mai cântat” (în ipostaza textierului), chemat și așteptat la manifestările culturale din urbe, febrilul Ianoș Țurcanu e peste tot. Fie că inventează, cu har, întâmplări hazlii cu „animale sentimentale” (pentru cei mici), fie că ne oferă, generos, „songuri de buzunar”, el rămâne un etern adolescent (firește, îndrăgostit). Fiindcă „în sânge dorul continuă să se închege”. Iar poezia rămâne „o scoică-ntoarsă către cer”.

IANOȘ ȚURCANU ȘI ARBORETELE UNIVERSULUI VERSURILOR DESPRE MARE

Vitalie RĂILEANU

Cititorul atent a observat demult, că întreaga creație poetică a scriitorului Ianoș Țurcanu cuprinde un vast teritoriu al contrastelor, care, în cele din urmă, exprimă – *vocația unui poet* – o personalitate cu aptitudini multiple și cu o evoluție cu direcții divergente. Iată de unde se vor alimenta și argumentele noastre.

Cu ceva ani în urmă poetul Ianoș Țurcanu mi-a dăruit două volume de versuri – *Omul mării* (Chișinău, Grafema Libris, 2007) și *Omul mării revine* (Chișinău, Grafema Libris, 2015), intrigându-mă în mod deosebit, deoarece și pentru mine motivul mării este unul aparte...

Chiar titlul (lire-le) reprezintă, de fapt, o lapidară artă poetică a scriitorului nostru; ne dăm seama de acest lucru după lectura versurilor sale. Într-adevăr, toate poemele din aceste două volume gravitează în jurul acestei imensități – marea, omul (cititorul!) și caută să-și capete strălucirea, curățenia, puritatea din lumina care o radiază *Casa-marea, Marea-Casă*: Singur, pe malul mării,/ cioplesc chipul tău în piatra iubirii./ Veni o pasăre și zice/ că sunt un agramat,/ că nu cunosc limba în care cioplesc./ Un pește s-a holbat:/ „Cui îi vei spune că ți s-a sfârșit/ ultima picătură de imaginație?/ Cu palmele tale gingașe,/ o să mă mire faptul/ dacă vei zidi o casă...”/ Și vântul se opri:/ „Dinspre trecut începe/ cea mai sigură cale către viitor./ Fiindcă este timpul absurdului posibil,/ ridică-o casă/ o casă pentru femeia ta iubită,/ cu ferestre deschise spre mare, cu vise și rouă pe flori, să încapă în ea durere și visul” [...] Măine voi aduna iluziile toate,/ voi aduna temerile fragile,/ trădările, singurătatea, versul/ și voi înălța în dreptul bătrânelor catarge/ o casă pentru speranțe și lumină (*Casă pentru femeia iubită*). Aceste versuri concentrează în sine disponibilitățile pentru euforia purității unui spirit încă ne-cunoscut vieții. Este un atol edenic, o briză în care reprezentările ajung epurate, stilizate și transparente, un spațiu al imaginarului real, la care aspiră

permanent acest poet, atras, totuși, mai ales, de realitatea trăită și care există prin ceea ce păstrează în inepuizabile arhive (a creației și talentului!), a unei memorii prodigioase: „Acum dorm toate durerile lumii./ Nu se mai aude nici vântul./ Tresar, în somn, păunii./ Își duce singurătatea Pământul./ Printre palmieri rari și curmale,/ Printre valuri ce-neacă nisipul/ Și-n albastrul privirilor tale,/ Se strecoară, ca un șarpe, nimicul./ Se așeză pe umăr, în noapte,/ Tăcut, cum e lumina din stea,/ Și aduce mesaje ciudate/ De la ființe iubite cândva./ Se aud pașii la marginea lumii./ Cețuri lăptoase devoră marea./ Tresar, în somn, păunii./ Îmi rămâne doar așteptarea (Tresar, în somn, păunii).

Ianoș Țurcanu face din cititorul poemelor sale – pentru poet cititorul este măsura tuturor gândurilor – martor și complice la cele descrise. Scriitorul însuși emite ideea că este „un poet rătăcit în mare” și admite posibilitatea de a rămâne mereu acela – în mare – mai ales prin această latură a creației sale: „M-am căutat/ prin sertarele amintirilor/ și nu m-am găsit./ Am dat peste albastrul de cobalt al mării și albastrul de imn al privirilor tale,/ peste niște păsări ce-au intrat în port/ și se plimbă pe cheiuri cu aripile-ascunse/ [...] / Tu vii încet în odaie,/ închizi toate sertarele/ și îmi șoptești/ că lumea începe abia acum.” (*Prin sertarele amintirilor*). Anume aceste clipe frumoase, meditative, oferite lectorilor săi, dăruiește în schimb poetului harul ubicuității și forța poetică a multiplelor metamorfoze, după cum reiese și din versurile acestui poem: „Îți amintești/ De ultimul gând dinaintea plecării/ De pe țărmul gol ca o nălucire,/ când pe scena fierbinte a mării/ Mai rămase atâta iubire?/ Îți amintești/ De pocalul spart în cioburi mărunte/ În sclipitul usturător al dimineții,/ Când credeam că acele minute/ Pot schimba mersul grăbit al vieții?/ Îți amintești?.../ un pescăruș se opri pe pietrele sărate./ Furtuna de vară dansa pe terasă./ Despărțirea părea departe, departe/ Și tu erai cea mai frumoasă.” (*Și tu erai...*). Un elan ascuns, camuflat în fire de nisip mărunț, adus de vântul Bora, parcurge meridiane, urcă și coboară paralele, de aceea nu ne miră faptul că poetul, descifrând *arhivele mesajelor sale, scandează un îndemn de a fi mereu în preajma splendoarei care ne veghează*: „Aici sunt fericit și frumos,/ Iar când

vine marea să mă inunde,/ Mă înalț în zbor, cu un albatros,/ Murind cer și renăscând în unde./ Aici nu am părerii de rău/ Și nici amintiri răscolitoare./ E multă pace în sufletul meu,/ Ca-ntr-o amiază dornică de soare./ Aici de nimic nu am habar./ Topindu-mă în lene și lumină,/ Închin cu pescarii câte-un pahar,/ Sub cântec de cicade-n lună plină./ Aici, chiar dacă aș muri/ (Nu pot ști în care zi anume),/ Marea Neagră veșnic va șopti,/ Ca-ntr-o rugăciune, al meu nume.” (Aici...). Astfel, marea ordonează realitatea obiectivă și universul interior al poetului, amplifică capacitatea interioară a autorului, dă sens și semnificație vieții sale.

Poezia acestor două volume este adecvată ritmurilor acelei părți a ființei poetului Ianoș Țurcanu, care este atrasă de suavitate, de lumină și de căldură interioară. Intrarea în *poezia mării* se face cu *inima cuminte*, iar atunci, „și-n inima ta se va aprinde/ o clipă anvierii/ și a nesfârșirii...” (*Adio, tristețe*), precum afirmă scriitorul.

Ianoș Țurcanu aduce în poezia noastră un univers observat fără iluzii, marcat de refuzul idealizării, ca și la Minulescu, chiar atunci, sau mai ales atunci, când versurile se referă la *Mare* și la imensitatea care leagă printr-o fină adiere de briză marină..., ușoară, curată, eternă... viața.

INOMETRIA SONGULUI SAU IMPOSIBILA ÎNTOARCERE A LINIȘTII

Tudor PALLADI

LEGĂNAT DE DOBROGEA melancoliei estivale sau autumnale, verbul leonin al lui Ianoș Țurcanu, încrustat pe fildeșul sentimentului, cercând pieptiș verticala ironiei constructiviste și panta dulce a alegoriei/parabolei, întredeschide ferestrele proiectate pe azur ale asociației întotdeauna cu o delicată mișcare lentă a intonației, fără a-și afișa un gest de crispare mimetic sau fără a te părăsi la mijlocul ermetic al cuvintelor consternat de nedumerire. „Songurile” Domniei Sale se pretind însăși ideea ce face trandafirul să tresară la picăturile de rouă ce-i macina-lizează purpura însoțită cu o umbră aeriană de candoare. Potirul sugestiilor este fin oferit cu o undulație transparentă a gândului intim răscolind „inima” ce „visează în singurătatea pulsului/ perfecțiunea”. Pelinia sa „este una a stelelor în cruciș”, o carte citită (însă nu „una de vise” leoniadimoviană...), „căreia îi lipsește sfârșitul”, însă nu acel „septembrin”, autumnal/bacovian, al „ploilor de septembrie”, ci al „vieții sale” personale, lirice și „inimetric”, revărsate în aforisticele „cioburi de cristal” care concurează vraja tăcută a scăpărilor fulgerătoare ale gândului de coral făcând să vuiască simfonic și rapsodic vibrațiile lui umane și solitare în fața altarului propriu-zis al poeziei, „altar” care pentru el este „o scoică-ntoarsă către cer”.

Desenul liric al versului dumnealui este simplu, parcurs fiind de o ușoară aburire campestră înainte de răsăritul soarelui, când răcoarea își flutură tresăriri misterioase în ochi și te momește să-i sfredelești priveliștile cu mângâierea binecuvântătoare a drumețului absorbit de nevăzutul fior clandestin al necunoscutului și al „vâltorii” „din cuvinte” (tăcute sau rostite) aducând, vorbind în propria sa metaforă, cu niște „tunele/ între suflet și între stele”. „Peisajele” urbane (gen cele inspirate de metropolele și de realiile americane sau franceze moderne etc.) păstrează și ele un cumul retractil de energie sufletească suflată pe sticla patinată a vremii, irizările ideatice semănând mai mult cu niște aplecări

ritualice, deloc „clasice” și conservate în lamentații, ci eruptive în subsidiar, în sugestia și asociația lor ritmică ce bruiază facil și natural supersonicele civilizației, împietrirea ei rece și fadă, tehnocrată, într-un cuvânt. Personajul liric ianoșturcanian este un cavaler al sonului și al „songului” sobru, limpede și evlavios, ceremonios și mai rar cojos, pigmentat cu acuratețe pe întreaga pânză a versului sau numai pe segmentul ei sentimental/elegiac. Mai dur în ipostazele citadine, mai fremătător în cele intime, lirice, meditative sau chiar contemplative, el va manifesta întotdeauna cu respect deosebit pentru pliurile line ale ideii, pentru „songurile de buzunar” ale poeziei care sfidează și descifrează, admiră și aspiră și nu numai respiră amarul de pelin al gândului/sentimentului trăit dint-o „deprindere inutilă” sau dintr-o revărsare imanentă a necesității umane, sufletești, de comunitate. La el și literele parcă se respectă între ele (fie că e o realitate autohtonă sau americană, franceză sau clujeană). De unde mărturisirea poartă un aer de spovadă în fața cuvântului, sonurile sunt mai pline ca ideea însăși, care devine parcă accesoriul acestora, ca de exemplu în rândurile bântuite de „timpul atlanticelor neîmpăcări”: „îmi simt inima uneori/ mică de tot,/ alteori/ mare cât o Românie”. Expresivitatea metaforică este obținută nu numai printr-un efort de conlucrare a obiectelor teratologice din jurul său și a celor cosmice caracterologice, astrale/personale, dar și grație aceluși constructivism picurat cu „puțină dragoste”, amestecat cu o idee de mister și de „nu știu ce” al său, „pelinian”, ce „se măsoară cu inima” (dar și cu teama nestinsă de *flăcările* mistuitoare, când „nu te mai poți ascunde”, de vreme ce „toți, peste tot, curăță armele”...).

Conștient de faptul „că și amintirile/ mor câte puțin”, poetul înfrigurat va apela la ajutorul lui Sesam, purtat de iarba ce-i „duce pașii/ printre anii ce-l privesc holbați/ de pe gardul” Peliniei natale în speranța, artistică firește, că „am putea reformula numărătoarea anilor: înainte și după Eminescu”, cu toate că – destinul e destin – și, „cătând zăpezile înalte,/ curcubeul, stâna, iazul din hârtoape,/ cântecul privighetoarei, fiorii primei iubiri” este logic, grație modului nostru contemporan de viață / rieviață, să nu dea

de ce cată sau să găsească „Ni-mic!...” Este nu numai o replică, o constatare amară, dar și o îngrijorare, o teamă în fața dezastrului teluric, în adevăr apocaliptic. Dar el va „urca” „naiv” „treptele scării” ce „duc spre fericirea” luptei interioare a inimii și a cugetului cu somnia civilizației contemporane dedată poftelor de plăceri efemere și de distracții și consum (prin aceasta lumea contemporană compromițând de fapt și „iubirea – o candidă stea” nu numai pentru poet, dar și pentru univers; de unde și glasul sosiei sale lirice, meditativ, adresat „Toamnei”, s-o „păzească de piaza cea rea”...). Reședința viersuitorului este cuvântul situat în ipostazele cunoașterii sui-generis (deși sunt „pățite” și ele ca în orice domeniu și mediu), jinduind să soarbă din „izvorul sfânt de apă vie” pre nume „Istorie”. El va proba și tușe parabolice moderne în stil georgetomozeian („balcanic/bizantin”, vorba lui Eugen Barbu): „Femeia pe care am iubit-o/ cândva, în vis,/ am revăzut-o în barul Charles de Gaulle/ din Paris.// Beam cafea neagră,/ în ambianță de bel-arte,/ la mese diferite./ Ne priveam lung, de departe,/ fără cuvinte.// Sentimentele-n piept/ s-au reaprins,/ bineînțeles! –/ nu întâlnești/ femeile din vis/ chiar atât de des.// Parisul,/ surâzând din depărtare,/ ne privea/ din Turnul Eiffel./ Cum am iubit-o cândva,/ cu ardoare,/ femeia nu-și amintea/ defel.// Un arab, sub umbrelă,/ ținea pe tavaua din mână/ castane de toamnă, răscoapte,/ ce semănau cu luna plină/ sub care ne iubeam,/ într-o noapte...” (În aeroportul *Charles de Gaulle*).

De nuanță lirică și de „recreație aforistică” inestinguibilă printr-o dorință „de grup” „stăpânită de maliție, de amor propriu”, de „reacțiune” „împotriva unei prea mari afinități”, vorba lui G. Călinescu, atât „songurile” (citește: „cântecele” și visele) „de buzunar” (citește: ale inimii, purtate oricând cu sine...) psihologicește evită grotescul și fabricarea în serie, livrescul împins până la monstruos, cum o fac cei preținși revoluționari, „avangardiști” (prezent mai cu seamă în peisajul opzeciștilor (de altfel interesant în multe din căutările lui de adâncime, de structură, și mai puțin de suprastructură...) și nu numai formal. Cu toate că esteticește îmbrățișează formele libere, variate și diversitatea ritmurilor. De

aceea, nu în ultimul rând, sinceritatea și culoarea sentimentului nu numai că îi diluează inflația verbală, dar îl face să o riposteze lăuntric. Volumul *Liniște nu va mai fi* (Chișinău, Gunivas, 2002) remarcă pe de-a-ntregul atare caracteristici proprii talentului său poetic confesional („...Marele oarbe ascultă/ ce apa la țarm va zvârli./ Noaptea/ va fi scurtă./ Liniște nu va mai fi”), dar și atitudinal, profund uman. De remarcat că setea de cântece este una sufletească, inimetrică, și în această nouă prezență lirică a **condeierului care figurativ continuă linia tradiției moderne** (vădită în scrisul românesc mai cu seamă în generațiile Labiș – Stănescu, Zadnipru – Vieru, Vatamanu – A. Ciocanu, Dabija – Romanciuc – Suceveanu etc. până la nouăzeciști). Desenele sale lirice sunt făcute cu fir de elegie, dar și cu misterul imaginii fixe, vizuale, de xilografie, pe care se vede tremurul emoțional al mâinii, gândirea profundă a inimii, îngânduirea sentimentului.

Oricum, poezia lui Ianoș Țurcanu este o „donație” a sufletului neliniștii, spleenul animat de gândul revenirii din căutările lui pline de angoase cu sentimentul învingerii, cuceririi de sine a eului, comunicării indirecte cu el.

Dialectic explicabilă în toată mașinăria ei simbolică și teratologică, poezia rămâne totuși acea doză de ne-lipsă cosmică a sublimului din care sufletul soarbe în confruntarea ideatică și spirituală cu lumea, cu ideea, cu spiritul și cu sine. Caligrafiile ironice în duh minulescian/busuiocian din *Poemul pierdut* evidențiază însăși nevoia de scriere, condiția altfel spus a scrisului fără de care e în „pierdere” „omenirea!”. „Unii scriitori visează să fie premiați, alții – să fie citați”, ne spune un aforism al Dumnealui (vezi volumul *Priviri în oglindă*, 2001, p. 7). Ianoș Țurcanu face parte, credem, din alt grup și anume din cei care voiesc mereu să scrie, în felul acesta fiind prin condiție mai mult un „medic” al cuvântului, având oroare de cea de „preot” (citește: de gropar...), pentru că preferă „muncile” lui sisifice, timpul lui expresiv, vindecător de confesiune, de comunicare (gen: „Lumea făcută de Domnul o poate deforma numai omul”; „Produsul finit al gloriei este cenușa”). Autorul (poetul și gânditorul...) înțelege „polemica” ca pe „un junghi în coasta

insulteii”, „urmându-și” fidel „sufletul” „având grade de rudenie cu rațiunea” care „muncește pentru eternitatea” cuvintelor, „dar și pentru a o avea”. El își are „gusturile” și „culorile” lui preferate, „în acord cu sine însuși”, adică cu „obligațiile” și „datoriile” respective pe care le presupune lucrarea în fagurii cuvântului („Talentul și munca sunt diamante ce se lustruiesc unul pe altul”; „Arta, ca și patima, nu poate suferi golul”). De aici și „conștiința” de „artist”, necesitatea ei primordială în ideea de întreg, de armonie dintre „parte” și „întreg”, fără de care omul cade în mreaja extremelor („Cu cât mai mult oamenii vor dobândi conștiința unui artist, cu atât mai repede se va schimba fața lumii”).

Citită atent și cu pătrundere, creația lui Ianoș Țurcanu te convinge de adevărul că poezia și aforismele (sau „cioburile de cristal” și „privirile în oglindă”, cum le mai zice Dumnealui) sunt un mod de existență și nu sunt un moft care, aidoma „stelei”, îl obligă „să țină capul sus” și „să stăpânească” cu demnitate „gimnastica” spirituală „a versului”, vorbind în propria-i metaforă. Deși „e mult mai ușor de a contesta o valoare, decât a o recunoaște”, scrisul lui Ianoș Țurcanu, inclusiv cel pentru și despre copii, se distinge prin acel echilibru al gândului și al sentimentului, al imaginii și al emoției firești și palpabile (acoperind nu numai „necesitatea primordială a basmului” sau „îmbinarea basmului cu poeticul”, dar și fiorii „cercetați de sublim” (Gh.Vodă), „imperativul ascendenței” (Ion Ciocanu) ideatice și persuasive, stringente fabulosului și zâmbetului ironic).

Piese de rezistență ale plachetelor sale, mai cu seamă ale celor de pe urmă, *Songuri de buzunar* și *Liniște nu va mai fi*, precum și cele de aforisme *Cioburi de cristal* și *Priviri în oglindă* (inspirat ilustrate de scriitorul Iulian Filip), relevă un poet meditativ-liric sobru al gestului (*Clovni*, *Prefer animale*, *Bârfa*, *Flagel*, *Ploaie la plus infinit*, *Nu observăm*, *O toamnă fantastică*) și al sentimentului (*Cheamă-mă*, *Oglindă stranie*, *Melancolie*, *Acasă*, *Artistul*, *Plouă*, *Dragoste ciudată*), dar și un fin gânditor ironic, nelipsit de gust și de vocație, de surpriza singulară a revelației. „Adevărul, remarcă filozofic Domnia Sa, mai des ca minciuna, are nevoie de avocați”. Desigur, „oprirea” „gândului”, ca și „oprirea” „clipei” goetheene,

este o temeritate, de aci și „încăpățânarea/ expunerii sale,/ de-a se juca cu moartea/ de-a viața”, de-a inimometria și de-a neliniștea (bacoviană sau blagiană (*Liniște*), lermontoviană (*Soarta mea*) etc). Este un joc splendid, fastuos și sobru, melancolic și ironic, parabolic și teluric, în care simțim volens-nolens, „adăugat un grăunte/ de nebunie”, căruia, vorba poetului, „i se mai zice talent”, „grăunte” fără de care poezia nu e poezie. De unde cuvintele lui de „ciopli-tor...” sunt aidoma unei lunete sau unui „tunel” prin care poți privi nu numai la stele, dar și la sufletul zbuciumat care le-a înființat, le-a dat viață și durată de expresie și de îngândurare, de fremătare aievea. Nu este numai o parabolă, ci este și un crez. Dincolo de imagine tresar feeric și ludic incontinuitățile cosmice și telurice ale Măriei sale Gândului (ce actualizează inactualul, ce istoricește neistorisitului, ce sentimentalizează privirea, ce schimbă rolurile în piesă mereu netrecută a umanității în teatrul cuvintelor) care nu pot să nu aibă nevoie de poezie, de inimometria songului (a „cântecului” și a „visului”) sau de stihia neliniștii, în care Ianoș Țurcanu „cioplește ” – în zenitul său vital – „în lemn de verb matern”, „în limba cea mai dulce,/ în care suferă și iubește” românește mile-niul „ajuns în fața toamnei” „unei iubiri”, în fața unei „miniaturi de amiază”, cu „melancoliile legate nod”.

IUBIREA ȘI TRISTEȚEA ÎN ECUAȚII LIRICE

Acad. Mihai CIMPOI

Ianoș Țurcanu este esențialmente un neoromantic dublat de un neoimpresionist, care pune în trăire și în privire personalitate și ardoare, văzând totul în lumini și umbre. Structura versului e simplă și punctiformă, fiind supusă pulsației, reacției sufletești de moment, străluminării de culori. Momentele și „întâmplările” naturii sunt momentele și „întâmplările” inimii. În acest sens ne spune că a inventat un inimometru, ca o altă „unitate subdivizionară” („... doar cu timpul înțelegi/ că toate în lume, mari sau mici, se măsoară cu inima”).

Structural e, prin urmare, un bicord care asociază discret bucuria senină a iluminărilor cu tristețea mohorâtă a pătrunderii fulgerătoare a esențelor. E un hedonist rezervat, care ne propune idile de dragoste ușor sau intens senzualizate și marcate de o tentă melancolică ce survine ca o poantă epigramatică. Instantaneele „inimometrice” alternează „sistolele” și „diastolele”, prezentându-ne o cardiogramă sentimentală variată.

În apele translucide ale luminii estivale se strecoară tristețile autumnale, amintirea și uitarea. Momentul plinar al iubirii se „îndepărtează”, devine evanescent. Iubirea și tristețea sunt puse într-o ecuație, într-o cumpănă ce balansează permanent ca la Bacovia: „Iubita mea cu buze-amare,/ tu ești de-acum/ numai o depărtare.// Undeva,/ lângă o graniță imaginară,/ s-a înecat iubirea,/ în apa luminii de vară,/ doar visul subțire,/ ca firul de iarbă,/ ghilotinează trecutul,/ precum o salbă.// Prin salcâmi mai ard/ vechi felinare,/ dar treptat se vor stinge,/ ca o suflare.// Ești de acum/ numai o depărtare,/ iubita mea cu buze amare” (*Depărtare*).

Miniaturalul este stihia lui Ianoș Țurcanu, marca sa individuală, versul luând ființă dintr-o trăsătură grațios creionată, dintr-o tușă coloristică, dintr-o dispoziție ludică sau dintr-o formulare aforistică. Este firesc ca să cultive „micul poem”, crochiul, schița pastelisată, instantaneul liric sentimentalizat: „Octombrie. Amiază caldă./ Joc de cuvinte și priviri,/ de parcă-o zi spre alta cată, alunecând

în amintiri.// Lumini și umbre. Frunze arse./ Un aer miresmat și dens./ Măsuțe triste pe terase./ Fără consumatori ades.// Miniatură de amiază./ Melancolii legate nod./ Nu înțeleg ce te-ntristează./ E toamnă doar. Atâta tot” (*Miniatură*).

Poeziile lui Ianoș Țurcanu sunt expresii condensate ale universului mic, restrângându-se adesea la un „nucleu”, la un paradox, la un punct nevralgic al trăirii, la o esență a lucrurilor constatată ad-hoc, la o iluminare interioară sau exterioară, antropomorfizată; „Vin toamnele,/ fără vreun semn,/ ca o boală ascunsă/ ce goleşte arțarii,/ cu fața galbenă/ de lemn/ în care se retrag/ de ploaie carii” (*Fără vreun semn*); „Admir conturul lunii/ zgâriat/ de-un fir/ tremurător/ de trestie” (*Nocturnă*); „Inima tresare,/ surprinsă de poezie/ și de viață,/ la fel ca orbul/ când îi cade/ o umbră-ntâmplător/ pe față” (*Surprindere*); „În ocii tăi verzui/ de mă afund,/ eu cred/ un pic/ în nemurire,/ ca marinarii/ ce pornesc/ spre Sud/ pentru o lungă amăgire” (*Amăgire*); „Apoi a venit/ amiaza fierbinte/ cu răsfângeri de bronz aurit/ și soarele,/ ca un copil cuminte,/ pe coapsele tale a ațipit” (*Litoral*); „Timpul s-a retras/ asemeni mării/ lăsând în urmă/ un deșert/ și doar speranța/ este încă vie,/ ca o șopârlă/ pitulită în nisip” (*Timpul*).

Profesiunea de credință a poetului este să învețe a rosti „cuvinte simple” ca „zborul unei frunze” („Toată creația mea/ la atâta/ s-ar putea limita”), iar biografia sa nu e decât luminare de amintiri într-o ardere sufletească, amintiri ce nu se prea văd în „zilele sclipitoare”.

Poetul preferă versul disciplinat și melodios, având la activ multe texte transpuse pe muzică.

Știe a se copilări cu gravitate, dialogând cu cei mai mici prin intermediul jocului, istorioarei cu haz (*Omul cu cap pătrat, Insula Madagascar, Cucul cu cucui, Motanul-navigator*). Și în acest domeniu excelează prin miniatural, surprinzând întâmplări hazlii cu animale sentimentale: „Un hipopotam posac,/ A băgat luna în sac/ Și a pus-o-ntr-un copac.// Însă nu a fost atent/ Și avu un accident:/ Luna, când se frânse ramul,/ Rău lovi hipopotamul” (*Hipopotamul*).

Este și autor de aforisme, această înclinație spre gnostic fiind mai generală și ținând de „constituția sa”, de comportamentul său liric. Aforismele sunt concepute și ele ca niște miniaturi, ca niște iluminări sufletești, ca niște momente de spirit: „De uitare se tem și morții”, „Unde se termină cultura, începe ura”, „Produsul finit al gloriei este cenușa”, „Shakespeare a transformat groarii în filozofi”, „La omul rău poarta e deschisă doar de vânt”, „Dacă ți-au slăbit vederile, nu înseamnă că stelele nu mai lucesc”, „Licuricii consideră că lumina le întunecă viața”, „Când a născut doina, codrul era îndrăgostit”, „Bucuriile sunt relative. Numai tristețea e absolută”, „Orice om are clipe de eternitate”. De generalitățile inerente îl salvează formula lirică și umorul.

Ianoș Țurcanu este, înainte de toate, un poet al iubirii, văzând în acest sentiment o expresie a deplinătății. Versurile erotice sunt pătrunse de o sensibilitate lirică fină care dă măsura adevărată darului său artistic: „E vie-n biata-mi inimă,/ iubirea./ Atunci, atunci eu numele/ i l-am săpat în piatră,/ l-am scrijelit cu unghiile rupte,/ cu tot cu suferințe, gânduri, dor,/ ca mai apoi,/ drept consolare,/ ea cruce să-mi devină pe mormânt,/ iubirea”. (*Am ascuns iubirea...*).

CONFIRMAREA VOCAȚIEI ȘI IMPERATIVUL EXIGENȚEI

Ion CIOCANU

Cartea *Gânduri printre rânduri* a lui Ianoș Țurcanu, a cărei lectură ne prilejuiește multe clipe de satisfacție intelectuală, se lasă ușor înțeleasă ca o contribuție consistentă la eforturile tot mai considerabile ale autorilor est-pruteni la dezvoltarea aforismului românesc. Facem aici referința absolut necesară la splendida enciclopedie cronologică a aforismului românesc datorată competenței în materie și talentului de cercetător în domeniu ale cunoscutului poet satiric și umorist Efim Tarlapan (Cluj-Napoca, Dacia, 2005), culegere în care e prezentat și Ianoș Țurcanu („Singurătatea e destul de plăcută când ai cu cine o împărți”, „Lipsa celor șapte ani de acasă nu te face mai tânăr”, „Un bărbat adevărat nu se lasă cu una, cu două” ș.a.). E cazul, de asemenea, să remarcăm că obolul adus la evoluția aforismului de Grigore Vieru și de alți autori „serioși”, nemaivorbind de Petru Cărare, Ion Diordiev, Victor Prohin și de alți cultivatori asidui ai genului și de mai tinerii Grigore Drăgan, Efim Bivol, Ion Cuzuioc, Ion Diviza, Mihai Cucereavii și – de ce nu? – Aurelian Silvestru, contribuie la afirmarea unei stări de concurență creatoare în domeniu, stare ce-i obligă pe toți autorii la eforturi sportive într-o „ținerea cadencei” și „rămânerea în arenă”.

Considerațiile de până aici ne-au fost de reală trebuință pentru a încerca (cel puțin) să-i găsim locul – în domeniu – autorului cărții *Gânduri printre rânduri* și să-i conturăm profilul de cugetător tenace în materie de etică și, concomitent, de scriitor cu intuiția fină a felului de a exista literar al aforismului. Or, aforismul presupune, prin definiție, comunicarea unui adevăr neîndoielnic și de mare importanță etică, într-o formă concisă, paradoxală, atractivă prin surpriza intelectuală, și Ianoș Țurcanu are toate șansele de a ne cuceri, când constată, la prima vedere simplu, că „[o fată] a vrut să se mărite din dragoste, dar el nu avea bani” sau „că femeia ținută în brațe, treptat ți se urcă în cap”. El are o înclinație permanentă spre paradox, spre expresia dominată de surpriză, altfel zis, de

o poantă merită să răstoarne începutul comunicării, să întoarcă în altă albie cugetarea cu care își începe comunicarea. Decalajul dintre adevărul pe care începem să-l acceptăm și continuarea / sfârșitul comunicării se bat cap în cap, iar scânteia care se aprinde grație acestui fapt ne luminează mintea într-un mod surprinzător. Eficiența schimbării bruște a direcției gândului este una pilduitoare. „Timpul ne vindecă de toate...”, scrie Ianoș Țurcanu, drept care acceptăm fără rezerve și pe de-a întregul o acțiune atât de benefică și acceptarea noastră ține până citim sfârșitul enunțului: „... chiar și de viață”, când conștientizăm că prin începutul acestuia parcă am fost duși de nas: ni s-a promis una, dar ni s-a servit cu totul alta.

Bineînțeles, autorul cărții în discuție cultivă și alte modalități de existență ale aforismului. Uneori constatarea sa este în sine și prin sine în stare să ne deschidă ochii în chip surprinzător la adevărul comunicat, ca în cazul enunțurilor de tipul „Nasturii și mintea se observă numai când lipsesc”, „Nevasta geloasă te scoate din sărite, mai ales când are dreptate”, „Boii nicidecum n-au fost întrebați ce părere au despre jug”. În atare cazuri aforismele sale sunt niște miniaturi sau niște minipoeme bogate în semnificații latente și aureolate de poante revelatoare. Revelația comunicării și caracterul memorabil al substanței etice propuse atenției formează statutul felului de a fi al tuturor aforismelor reușite ale autorului. „Reușite” zicem despre adevărurile constatate în mod firesc, fără vreun efort vizibil, ca în cazul unor confrăți peste seamă de „serioși”, marcați parcă pentru totdeauna de ariditatea exprimării, dar care nu încețază a „compune” ziceri de o anumită factură paradoxală, numite... aforisme. Acestea sunt sentințe, maxime, povețe nelipsite de tâlcuri, dar semnificațiile lor sunt oarecum chinuite, „aranjate” în mod forțat, ele adevărate lecturi și tendințe moralizatoare, dar nu sunt dominate de simplitatea și ingenuitatea aforismului autentic doldora de poezie și de farmec stilistic necontrafăcut.

Majoritatea aforismelor cu care Ianoș Țurcanu s-a impus atenției publice prin rubrica (aproape) permanentă *Cioburi de cristal* din săptămânalul *Literatura și arta* și, ulterior, prin cărțile *Cioburi de cristal* (2000) și *Tatuaje pe nisip* (2003) și – acum prin

cartea *Gânduri printre rânduri* sunt de o spontaneitate ingenuă și „împușcă” drept în țintă fără efort fizic torturant, mai ales pentru cititor. „Licuricii consideră că lumina le întunecă viața” sau „Cât de atractiv e degetul cu care sunt arătați alții!” sunt – și ele – ziceri cam lungite în raport cu substanța etică debitată de autor, cu statutul afirmației lapidare purtătoare de valori etice considerabile. Suntem adepți ai paradoxurilor verbale sprintene, izvorâte spontan dintr-o minte ageră care parcă nici nu-și propune să ne „învețe” ceva, ci doar constată niște adevăruri într-o formă atât de nevinovată, încât uităm că autorul vizează fenomene umane cu vreun scop moral urmărit anume. „Și un creier mic poate aduce daune mari” este o butadă sclipitoare, al cărei tâlc e la suprafață, fără ca aforismul să fie superficial și tras de păr.

Ianoș Țurcanu cultivă cu predilecție contrastul dintre două stări de fapt ori de conștiință, realizat în forme diferite, constantă fiind numai spontaneitatea și lapidaritatea: „Îți dă viață o singură femeie, dar ți-o iau mai multe”, „Mai bine un iepure în frigare decât doi pe cărare”, „Având mai multe fețe, nu are pic de obraz”, „Omul care pornește peste tot nu ajunge nicăieri”, „Femeia ținută în brațe, treptat ți se urcă în cap”, „E bine să spui ce gândești, dar e și mai bine să gândești ce spui”, „Cu cât e mai lungă cureaua, cu atât e mai scurtă viața”, „Intri la șef cu părerile tale și ieși cu ale lui”...

Nu sunt rare aforismele întemeiate pe jocul subtil de cuvinte: „Dacă scopul bărbaților scuză orice mijloc, cu atât mai mult mijlocul femeilor scuză orice scop”, „La un car de știință n-ar strica și un gram de conștiință”, „Am scăpat de coarnele de la plug, dar nu și de... coarne”, „Mulți au facultate, dar nu și facultatea de a se folosi de ea”, „Uneori dăm mâna celor ce merită pumnul”...

Înrudite cu aforismele marcate de jocul subtil de cuvinte sunt cele bazate pe echivocuri: „Un bărbat adevărat nu se lasă cu una, cu două”, „Sculptorul este omul care scoate bani din piatră seacă”, „Pe litoral se trăiește în epoca de... bronz”...

Ianoș Țurcanu monologhează, dar îl are în față pe cititor, ca și cum susține un dialog cu acesta, pe care-l întreabă sau pe care-l atenționează: „Să nu treci indiferent pe lângă o ispită”, „Dacă săruți

urmele iubitei, să nu mergi în genunchi”, „Dacă ți-au slăbit vederile, nu înseamnă că stelele nu mai lucesc”, „Nu te certa cu un prost. Oamenii ar putea să nu observe diferența”...

Oricum, în aforismele lui primează poanta, de vreme ce „cât ești viu, niciodată și nimic nu e prea târziu”, iar „un om curajos învinge primejdiile, iar un om deștept – le ocolește”.

Pot fi date și nenumărate alte exemple care confirmă vocația lui Ianoș Țurcanu de observator moral atent la exprimarea succintă și antrenată a rezultatelor observărilor sale. Lăsăm cititorului libertatea și plăcerea de a descoperi și savura poate și unele exemple mai concludente decât cele transcrise de noi.

De-a dreptul prolixă ni se par zicerile de tipul „Bărbații spun că femeile sunt certate cu logica și rațiunea. Iar femeile au logica și rațiunea de a le permite să creadă că e chiar așa” sau „Cu cât mai mult oamenii vor dobândi conștiința unui artist (al unuia numai? — I.C.), cu atât mai repede se va schimba fața lumii”.

MELANCOLII DE SFÂRȘIT DE VEAC

Ion ROȘIORU

Și în volumul *Deprindere inutilă* (Timișoara, Augusta, 2000), Ianoș Țurcanu ni se relevă ca un poet bântuit de melancoliile sfârșitului de veac și de mileniu, de starea pe care i-o imprimă degradarea galopantă a naturii prin fragilizarea tuturor sistemelor ecologice, ca urmare a avântului scăpat de sub control, pe care-l cunoaște tehnologia modernă. Pe o planetă împărțită inechitabil în sfere de influență a marilor puteri politice, cu polarizarea arbitrară, haotică, a societății în nababi și milioane de oameni agonizând sub pragul de jos al subzistenței, omul de spirit, creatorul și propovăduitorul de artă, cel ce „l-a recreat pe Dumnezeu”, nu se mai bucură de aprecierea harului profetic pe care a cunoscut-o în alte epoci astăzi revoluate, oricât de mult i-ar pleda cauza poetul basarabean, născut în zodia Leului, dar căruia frumusețile feminine ale lumii mondene și interioare îi rămân inaccesibile (*Odată*), deși ceea ce rămâne în urma noastră e „doar iubirea” (*Aidoma*). Tristețea neputinței reintrării în poveste pare a fi un atribut al lumii contemporane excelând prin pragmatismul ei imediat (*Trăsura cu fluturi*). Un gând de nemurire îl prinde justițiar în mreje atunci când bat clopotele catedralelor marii metropole moldave, cu toate că, toamna, orașul „are tristețea ochilor/ unui pușcăriaș” (*Toamnă ieșeană*). Refugiul, ce reușește majorității poezilor, în spațiul mirific al copilăriei asimilate edenului și celor dintâi aventuri livrești, îi rămâne un eșec (*Duminică dimineața*). Prezentul e trăit cu atâta acuitate, încât nu mai lasă loc infiltrării amintirilor, și-n acest caz, sentimentul scurgerii timpului i se relevă în toată forța lui distructivă.

Ca la orice poet basarabean care se respectă, apar și la Ianoș Țurcanu aluzii de factură politică, însă ceea ce-l diferențiază de alți confrăți, călăuziți de optimism profetic în ceea ce privește revenirea Moldovei de peste Prut la patria-mumă, e tocmai scepticismul, adevărat într-un procent covârșitor de evenimentele politice ce au postmers scrierii cărții: „Cine va avea grijă/ de sufletele noastre/

ca să le treacă/ în celălalt mileniu/ candide și vii/ căci vine timpul depărtărilor,/ timpul tristeților,/ timpul atlanticelor neîmpăcari”.

Călătoriile în străinătate îi prilejuiesc câteva poeme exotice, discursul trecând prin starea tensională și voluptatea narării dincolo de fraza consultativă specifică jurnalului, captând experiențe inedite (*It's the USA, America, În aeroportul Charles de Gaulle, Fir de busuioc*), lumea modernă creându-și poveștile pe măsură ce le consumă: iubiri hollywoodiene, scandaluri extraconjugale pe la casele mari și nu mai puțin Albe etc.

Lirica de dragoste se eșalonează între fulgurația irumperii visului în realitate și devoțiunea energizantă față de ceea ce i se dăruiește energizant și știe să ierte dumnezeiește: „Pe umerii tăi slabi/ se sprijină destinul meu./ La subțioara ta/ are cuib sentimentul/ apărut într-o zi caldă de ianuarie/ pe un litoral cu prundiș rece./ Sălciile plângătoare/ ale părului tău/ mă-nvăluie în lumea invizibilă/ a speranței./ Ca un val de mare/ brațele moi și darnicul tău trup/ mă leagă în lacrima blândă a iertării./ Prăbușindu-mă de pe culmile sânilor tăi/ mă sfarm, mă liniștesc/ și nu mai dovedesc să termin/ acest mic poem de dragoste” (*Mic poem de dragoste*).

Alteori, portretizând femeia iubită, poetul își ia o marjă de siguranță spre a nu cădea în desuetudine sentimentală, iar pata de ironie cade cum mai bine și mai discret, ca în crochiul ce urmează: „În ochii tăi verzui sclipesc/ Atâtea stele-n plină zi/ Că dac-aș sta să le privesc,/ Pot pierde darul de-a gândi./ Și dac-aș asculta cuvântul,/ Păzit de zâmbetul viclean,/ Pot deveni – ferească sfântul ! –/ Antigravitațional”.

Inventatorul *inimetrului* (de la inimă) are pe deplin conștiința existenței dublului său romantic, poetul sobru coabitând în același trup cu boemul incurabil, leneș, cinic, aventurier, lacom, spărgător de vise, acaparator, esenineanul „om negru” din oglindă. Poetul conchide cu umor și fină autoironie că o debarasare de acest ins ar fi și târzie, și inutilă, și, poate, chiar improprie condiției umane: „În mine mai există-un ins,/ Obraznic uneori de tot./ Dar ce pot face? Mi-e comod./ Dar ce pot face? M-am deprins” (*Există-un ins*).

Expresie a atavismelor și instinctelor ce se reactivează spontan în individ, poetul exponențializează uneori o întreagă junglă în structura sa psihică, regretul fiind că nu el domină toate aceste întrupări (lupi, șacali, lei, urși, pantere, maimuțe, pisici și chiar un papagal), ci că se află la cheremul lor. E o modalitate de evidențiere, prin contrast, a omenescului din insul superior, ceva cam în sensul în care, într-un alt poem, gelozia girează iubirea adevărată.

Tot de la o premisă scepticistă pleacă poetul atunci când își pune întrebări privind rostul și finalitatea actului scriitural, legitimizat însă istoric și spiritual prin prezența zeificatoare a lui Eminescu iminența căruia e mult mai puternică în spațiul dintre Prut și Nistru, fapt, de altfel, recunoscut de toată suflarea de grai românesc: „Tu n-ai inventat nimic.// Dar cât timp/ Doina lui Eminescu/ va fi citită între Nistru și Tisa,/ nu te vei lăsa/ de această deprindere inutilă/ de a înșira rândurile/ pe hârtie/ când dincolo de geam se aude ropotul ploii/ și o voce plăcută anunță/ ruta Frankfurt-Sofia (Bulgaria),/ amintindu-ți de vatra ta” (*Deprindere inutilă*).

MELANCOLIA MĂRII

George COANDĂ

Ianoș Țurcanu – faptul este indubitabil – se prenumără printre foarte importanții poeți români de astăzi trăitori pe meleagul strămoșesc al Basarabiei, fiind, totodată, și unul dintre admiratorii Târgoviștei Basarabe. Oaspete în aceste zile al acestei Târgoviști, Ianoș Țurcanu mi-a dăruit o carte de versuri elegant tipărită la „Grafema Libris” și pe care și-a titrat-o simplu și sugestiv *Omul Mării*. Iar Pontul Euxin care i-a inspirat-o l-a „umplut – cum se mărturisește în prefață – de viață, impresii marine, exotism tropical, de versuri și neliniști tulburi, pentru totdeauna!” Am citit, pot spune, pe nerăsuflăte, cartea lui Ianoș Țurcanu, fiind excelent ilustrată de Mariana Ștefăneț și beneficiind de concepția grafică a lui Alexandru Bostan – străbătut de o mirabilă emoție. Mi-a plăcut faptul că poetul nu se lasă sedus de experimentalismele lirice ale unor modernități inutile, cu toate că atmosfera generală este una modernă ca expresie. Dar o expresie cu varii sensuri existențiale și mărturisitoare, Ianoș Țurcanu deconspirându-se un bântuit nu numai de melancolii marine, dar și de ale vieții, ale unor momente de existență proprie: iubiri pasionale, prietenii, fioruri ale unei copilării îndepărtate, călătorii în spații europene. Este o carte asemenea unui jurnal sui-generis de destin. Iată o bijuterie lirică marca Ianoș Țurcanu: „Și va veni o zi/ când vom uita de toate,/ când nu vom mai privi/ la fluturii de noapte/ ce nu pot adormi;/ Și va veni o zi/ când nu vom mai iubi...// Va fi furtună poate/ sau poate nu va fi”.

Am spus că este un foarte important poet român de astăzi. Rectific: este un admirabil poet al orizontului literar românesc de la acest început de mileniu.

TALENT ȘI SINCERITATE

Victor ADAM

Alături de marii poeți contemporani ai Basarabiei, un loc important îl ocupă poetul Ianoș Țurcanu.

Născut la 26 iulie 1951, în comuna Pelinia, Bălți, viitorul poet frecventează cursurile Institutului de Medicină din Krasnodar și cele ale Institutului de Literatură „Maxim Gorki” din Moscova. După absolvire, colaborează la revista *Moldova* (1974), unde îi apar primele poezii.

Activitatea poetică se împletește cu cea de prozator, în special literatură pentru copii. Cele peste patruzeci de volume de poezie și proză îl consacră ca unul dintre cei mai prolifici scriitori basarabeni. *Oglindă stranie* (1994), *Cioburi de cristal* (2000), *Gânduri printre rânduri* (2005), *Inimometru* (2005) sunt numai câteva din volumele care-l impun în fața cititorului și a criticilor literari.

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos.

Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Poeziile dedicate anilor frumoși ai copilăriei și locurilor natale au un parfum aparte: „Am mai căutat zăpezile înalte/ curcubeul, stâna, iazul din hârtoape/ cântecul privighetorii, fiorii primei iubiri/ nimic./ De n-aș fi liber duminică dimineața/ n-aș fi aflat/ că și amintirile/ mor câte puțin”. (*Duminică dimineața*) sau „După tot ce am făcut/ nu mă vei crede/ Dar am nevoie de lumina ta/ nu păstra distanța/ Sau m-ai uitat, copilărie.” (*Nu păstra distanța*).

În poeziile de dragoste poetul dă dovada unei mari sensibilități, dar și de înțelegerea sufletului uman (nu întâmplător este și medic): „Iubești o femeie cu adevărat/ când o simți circulând/ în sângele tău/ când e chiar respirația ta” sau „Am ascuns iubirea/ În căderea stropilor de toamnă/ În tremurul amurgului roșcat/ În niște stropi de ploaie călători” (*Am ascuns iubirea*).

Întâlnirea cu poetul Ianoș Țurcanu reprezintă un moment de trăire sufletească, într-o lume în care latura spirituală pierde teren în favoarea pragmatismului înconjurător.

Poezia sa este, aidoma unui râu care, ieșind învingător din lupta cu stâncile muntoase, se așterne liniștit printre luncile câmpiilor, în drumul său spre Marea cea Mare.

Volumul de poezie *Inimometru* confirmă încă o dată talentul și sensibilitatea unui poet, care mai are multe de spus în poezia românească contemporană.

RAFINAMENTUL AFORISMULUI

Andrei STRATULAT

Gândirea sintetică este mult mai ingrată și exigentă decât alte-le, pentru că aici se aplică în măsura cea mai mare învățătura celor din vechime: non multa, sed multum. Ea este, de regulă, apanajul minților agere, iar mințile agere sunt ca tăișul spadei: țintesc anumite puncte vulnerabile fără greș.

În genere, creatorii de artă literară (și nu numai ei) își disipează zicerile aforistice în paginile scrierilor lor. Mai puțini sunt acei care – spre a sublinia valoarea spirituală a unor asemenea creații – le unesc între copertele unei singure cărți. În felul acesta a procedat Ianoș Țurcanu, dând la iveală nu demult, volumul intitulat simpatetic *Cioburi de cristal*, a căror particularitate o surprinde subtil în precizarea că „Esențele tari nu se țin în sticle mari”.

Cum sesizam în altă parte, este o tentativă foarte anevoioasă de a ordona taxologic aforismele, datorită diversității sensului lor ideatic, dar și a structurii lor. Cu toate acestea, ele se subscriu în sfera unor concepte, datorită cărui fapt demersul de mai sus devine posibil și chiar necesar în vederea evaluării maximelor dintr-un volum anume.

Aforismele din volumul de față, ori, cum le zice autorul, „miniaturi”, au o vocație expresă precizată de însuși autorul: „...vreau să aduc un mic ajutor la îndreptarea unor stări de care atât oamenii, cât și societatea se pot lipsi”. Cele patru sute de „miniaturi” ale volumului sunt tot atâtea înfățișări ale realității, reduse la maximum de vocabule de către iscusitul miniaturist.

Spirit iscoditor și intolerant, Ianoș Țurcanu este receptiv la mai toate carențele „de care atât oamenii, cât și societatea se pot lipsi”.

Pentru toți cei care simt românește, smulgerea neleguită a Basarabiei a lăsat în trupul României o rană malignă, iar în Basarabia o suferință jalnică, Ianoș Țurcanu o află în ceea ce are ea mai repugnant – plângerea limbii: „La noi violența fizică e mai puțin dureroasă ca cea lingvistică”. Tragedia este amplificată și de faptul că s-a trecut la o viață socială inferioară sub raport material: „Am ieșit din tunelul comunismului exact în noaptea

libertății”, unde „Dacă ciocnirile dintre partidele politice ar produce curent, criza de energie ar fi depășită ușor” și aceasta din pricină, printre altele, că „E de ajuns să te vinzi o dată, ca să nu te mai răscumperi toată viața”. Fenomenul are și o altă înfățișare mult mai imundă, cu ecouri mult mai largi: „Istoria la început umple cimitirele, apoi se gândește și la muzee”, pentru că în istoria noastră s-a aplicat nu o dată rânduiala: „Hai să-l pedepsim! Vina i-o vom găsi mai târziu”. Mulți români au plătit cu viața aplicându-li-se această ineptie.

Între mulțime și minoritatea conducătoare au existat întotdeauna animozități și diferențe datorită faptului că „Boii niciodată n-au fost întrebați ce părere au despre jug” și, chiar dacă ar fi fost întrebați, gestul s-ar fi făcut de ochii lumii, deoarece „Părerea Șoarecului despre Motan, din păcate, nu prea contează”.

Antinomia deșteptăciune-prostie, poate datorită ambiguității sferelor logice ale termenilor ei, referitor la care Ianoș Țurcanu zice că „Nu te certa cu un prost. Oamenii ar putea să nu observe diferența”, dar și datorită frecvenței ei în cotidian nu totdeauna cu accepții precise, exercită o neconținută atragere a atenției asupra ei. În pofida lipsei unei demarcații categorice între deșteptăciune și prostie, autorul încearcă, totuși, o delimitare: „Prostia e ca și talentul: o ai sau nu o ai”, care delimitare nu vizează în mod manifest deșteptăciunea, ci doar prostia în raport cu alte valori spirituale. Și dacă prostia „o ai sau nu o ai”, înțelepciunea se mai poate dobândi cu vremea, numai că „La unii înțelepciunea vine cu anii. La alții vin numai anii”.

Deosebit de incisive sunt sentimentele ce vizează pe indivizii care, în anumite conjuncturi, ajung în posturi pentru care nu au deloc compatibilitate. Așa ceva se întâmplă mai ales atunci când cineva „Se socoate superior tuturor, uitând că la suprafața se ridică și... gunoiul”, dar și atunci când „Unora încredințăm posturi cu speranța că vor crește, iar ei se îngrașă”. Atare stări discordant pot genera drame dintre cele mai dizgrațioase, de aceea autorul dar se întreabă „Dacă pot face privighetorile un cor celebru, fiind dirijate de măgari sau porci?...” Tragedia poate lua dimensiuni cosmice

cu efectele indicibile: „Neștiind cum să administrăm Pământul, vă imaginați ce vom face cu Universul?...” Îngrijorarea nu este deloc gratuită, chestiunea ar trebui să se afle mai insistent în centrul preocupărilor omenirii.

Motivele meditației lui Ianoș Țurcanu sunt mult mai extinse și variate, și sunt exprimate în tipare morfo-sintactice tot atât de variate și în bună măsură, adecvate.

Interogația este modalitatea de incitare, poate cea mai productivă, a cititorului sau a interlocutorului și Ianoș Țurcanu recurge la ea mai ales în puncte de tensiune intelectuală, atrăgând atenția în mod spontan și eficient. Uneori răspunsul este transparent și cuprins chiar în întrebare: „Porcul îmbătrânit nu tot porc rămâne?”, alteori este echivoc, indecis: „Are și prostia un zenit?” sau „Să aibă și prostia o anumită filozofie?”, în unele cugetări, spre a evita nedumerirea și a epata, este oferit și răspunsul: „Creangă e demodat. Unde mai poți întâlni astăzi o soacră cu trei nurori? Peste tot numai nurori cu trei soacre”.

Sub aspectul alcătuirii frazeologice, unele ziceri ale lui Ianoș Țurcanu frizează calamburul, ca, de pildă: „Și viața ușoară are greutatea ei” sau „E mereu același: foarte schimbător”, altele, paradoxul: „O carte nepublicată poate salva prestigiul autorului”, ori „Și oamenii cu idei identice sunt diferiți”, precum și „Singurătatea e destul de plăcută. Când ai cu cine să o împarți”.

Miniaturile aforistice din *Cioburi de cristal* sunt rodul unor efluvii cerebrale de multă subtilitate și finețe, capabile să suscite alese satisfacții spirituale.

O PARTE DIN DRUMURILE SOFIEI TREC PRIN PELINIA...

Iulian FILIP

...și se duc la Bălți, la Chișinău, la mare, la Roma, la munți, la Washington...

Nuclear cuvânt CON-DRUMET! Te porți învârti în jurul acestui nucleu semantic, care mișcă spiralic filozofii și scriitorii, prinzând **din mers** (!) și noimele cărărușelor proprii, drumului tău, care chiar înțelege unde va ieși, unde te va scoate.

Mai bine (deja!) de trei decenii am trecut cam aceleași drumuri cu câteva suflete dragi și e lucrul cel mai sublim **condrumeția**.

Pe Ianoș Țurcanu, cu care n-o să mai reușim delimitarea hotarelor de tot felul între Sofia și Pelinia, l-am detectat pe terenul de fotbal de sub ferestrele căminelor noastre studențești din Bălți și la ședințele cenaclului literar de la Institutul (pe atunci – acum Universitatea) „Alec Russo”, am corespondat în anii militare noastre, l-am invidiat pe unde a ajuns și pentru corespondențele sale cu taica Liviu Damian, și pentru serviciul său în preajma cosmonauților, am profitat de statutul său de salvamar, ajungând în câteva veri pe țărmul muntos de la Cemitocvadje... Nimic obligatoriu în relațiile noastre, iar în corespondență – un singur refren mai insistent: toate își au rostul și **plinul deplin** (oricât de puțin ar fi) doar **acasă**.

Prezent în revistele literare din Chișinău și până la întoarcere, prins în dialoguri permanente cu Liviu Damian, Dumitru Matcovschi, Victor Prohin, aterizarea la Chișinău în carne și oase părea să nu necesite o perioadă deosebită de tranziție. Unde mai pui că nu sâcăia pe nimeni cu problema cazării (a vândut ce-a avut și are casă frumoasă la Chișinău). Iar de lucru m-a întrebat. Și i-am propus să încercăm ce-o să-i iasă, ce-o să reușească la Departamentul Cultură... Timp de jumătate de an nu știa ce face și corcolea un gând de ducă, dar îl mai opreau relațiile noastre de până aici.

Azi e de neconceput lipsa lui Ianoș Țurcanu în echipa Departamentului Cultură, lipsa poetului din Pelinia în fortofa

culturală a Chișinăului. Cine are ochi de văzut îl vede, că de urechi... chiar de nu prea, tot nu ai încotro să nu bagi în seamă că majoritatea cântecelor mai în topuri ale celor mai valoroși interpreți de la noi au cuvintele lui Ianoș Țurcanu, iar îmbulzeala interpretelor și a compozitorilor la ușa lui ar flata orgoliul oricărui creator.

Nu știi alții cum sunt (adică... știi eu cum îs, dar așa-i vorba lui Creangă, care și el știa cum e altă lume), dar pe mine mă captivează câte se întâmplă cu cei de alături, mai ales cu cei de foarte alături de mine.

Pe Ianoș îl încurajau redacțiile din Chișinău să-i dea bătaie cu proza și e adevărat ce se întâmplă cu poetul ajuns la mare (mai ales un poet dintr-un sat care n-are atâtea iazuri ca Sofia): scria o proză consistent ozonată de învecinările esențiale – marea cu țărnelul de munți împăduriți – chiar în jurul casei poetului.

Ziceam de un refren insistent în corespondențele noastre și de un îndemn să **ajungi acasă**, îndemn pe care i-l ziceam poetului pelinian și după ajungerea la Chișinău.

Nu știe dacă **să-și vină în fire** era echivalentul acestui îndemn, dar... între poezie, proză, epigrame, așchii mai glumețe, mai amare poetul părea **neșezat**, neliniștit că e așa **în fierbere și în neșezare**.

Trebuia să se întâmple aceste volumașe de aforisme în ultimii ani și cititorii valoroși, dintre care unii chiar **s-au scăpat public cu vorbe de bine**, ca poetul Ianoș Țurcanu să-și potrivească esențiale **priviri în oglindă**, conforme jubileului său, înțelegându-și ajungerea cea mai râvnită de un creator – **acasă, în firea sa**. Cărțile pentru toți ceilalți, programele multiple legate de carte, de copii, de scenă, solicitările frecvente la întâlniri, multiple legate de **carte**, concretele semne că e necesar și chemat, și aștepta constituie cel mai frumos cântar și – în același timp – cadou, pe care și l-a făcut **aproape singur** poetul sieși. Iar salba de coechipieri în toate aceste activități cu roade, între care colegii și prietenii sunt de reală calitate și sinceritate, o poate râvni oricine, dar o pot avea doar **unii**.

Să le porți sănătos, că-s ale tale, toate!

...Colindam vreo trei decenii în urmă niște cărări muntoa-se, urmând albia unui râu, care sfârteca malul mării la ploile mai

repezite și Ianoș părea cunoscător al munților și al apelor de munte, că le vorbea cu drag.

Înotam în mare departe de țărm, tăind limpezimi albastre-sărate cu ambiții de înotători tineri, deprinși (totuși!) să-și controleze ma-lu-ri-le, să le vadă.

Pe mal, la țărm vorbeam de rudenia apelor mării cu izvoarele de acasă, dar... mai ales de pește vorbeam, de pescuit...

Azi se dă la mal și peștele tău –
ca și ieri, ca și-n celelate zile
cât scurtezi cu speranță
valu-nspumat.
Vine un pește mare,
evitând alte momeli
și zărind numai una.
Există-un pește care-nfrumusețează
malurile mării
cu vis de chemare –
azi și ieri, și-n celelate zile
cât scurtezi cu speranță
valu-nspumat.
Altfel marea
își perde malurile.

DIN VERSURILE SALE SE ÎNALȚĂ CEA MAI FRUMOASĂ VARĂ A IUBIRII

Liviu GRĂSOIU

La polul diametral opus, ca atitudine față de propria-i operă, cât și ca tip de talent literar, se situează Ianoș Țurcanu, reprezentat, cum nu se poate mai bine, de cele aproape 400 de pagini, tipărite în colaborare, tot în 2010, de editurile „Bibliotheca” din Târgoviște și „Cartdidact” din Chișinău. Titlul ales (*Cea mai frumoasă vară a iubirii*) vestește un exurs liric abudent romantic, în cea mai bună tradiție a poeziei din Basarabia. Este cea de-a 48-a carte din bibliografia acestui artist cu temperament vulcanic, mai mult extravertit decât introvertit. Omul, ca și opera, se înscrie printre ciudățeniile deceniilor actuale, impunându-se atenției nu numai prin fapte literare.

Pornind de la prenumele Ianoș (nici Ioan, nici Ivan, cum ne-am fi așteptat), urmărindu-i destinul (medic de profesie, călător obligat de regimul sovietic să se deplaseze în cele mai neașteptate centre urbane și sanitare ale defunctului stat, ales în grupul select al cardiologilor ce-i aveau în grijă pe cosmonauți, iar apoi retras la Chișinău unde s-a dedicat total literaturii) și citindu-i (în limitele posibilului) volumele, ai impresia că te afli înaintea unui torent liric dezlănțuit, revărsat cu neostoit sentimentalism către cine îi parcurge scrisul, infiferent că are statutul de simplu cititor sau de critic profesionist. Biografia involuntar extravagantă are o susținere pe măsură în bibliografia sa, analizată inspirat de acad. Mihai Cimpoi, comentatorul care a prefațat *Cea mai frumoasă vară a iubirii*. L-am regăsit pe criticul Mihai Cimpoi în momente de grație, paginile sale fiind un veritabil studiu, solid, amănunțit și (nu în ultimul rând) foarte atent redactat. Cam tot ceea ce afirmă Mihai Cimpoi în prefața venită în completarea tabelului biobibliografic și sintetizând referințele critice prin care se încheie această ediție de autor, rezistă.

În afara secvențelor deja amintite, volumul cuprinde un număr impresionant (nu doar cantitativ) de poeme neincluse în plachetele

anterioare, versuri inedite, poezii pentru cei mici (reușitele sunt în cascadă) și o selecție de aforisme (denotând un înțelept, un hâtru, un bonom).

Titlul ales pentru grupajul (de circa 160 de pagini) care deschide lectura originalelor confesiuni este *Am ascuns iubirea* și anunță clar intențiile autorului. Rețeta sa a fost verificată în timp, dar și în actualitate, poetul mizând pe cantabilitate (*Romanta din cutia de viori; Tresar, în somn, păunii*), pe inteligență (*Neclar de lună; Răstigniri; Mi-ai spus*), pe ironie (*Eu ți-am adus; Cred că-i destul; La fața locului*; antologica piesă *Fericire; Izgonirea din Eden; Eternitate*), pe tonul elegiac (*Plajă de septembrie; Am ascuns iubirea; Uitare*) ori pe meditația firească, neostentativă (*Și așa în fiecare noapte, Casă pentru femeia iubită – remarcabil echilibru – Nu păstra distanța ș.a.*). Se simt ecouri din Topârceanu, din Marin Sorescu (*Asta e; Ca să nu ne îndoim*), din Nichita Stănescu (*Atât ș.a.*), din recuzita și atmosfera simboलिष्टilor de la începutul veacului trecut, Ianoș Țurcanu trecând fără prejudecăți în romanță și în erotica discretă, senzuală: „M-am căutat/ prin sertarele amintirilor/ și nu m-am găsit.// Am dat peste albastrul de cobalt al mării/ și albastrul de inn al privirilor tale,/ peste niște păsări ce-au intrat în port/ și se plimbă pe cheiuri cu aripile-ascunse.// Am dat peste tremurul leneș al umbrelor de palmier,/ peste niște cărări ce coborau către mare/ și către tine,/ peste trădarea unor prieteni și a unor femei.// Am dat și peste polul durerii/ când mă plimbam cu cămila mea/ prin pustiu,/ peste niște mori de vânt/ ce macină și astăzi iluzii și uitare,/ peste niște fluturi speriați de singurătatea amiezii.// Am găsit și puțină moarte.// Tu vii încet în odaie,/ închizi toate sertarele/ și îmi șoptești/ că lumea începe abia acum.” (*Prin sertarele amintirilor*). Poetul se simte în largul lui în indiferent ce tip de versificație, cuvântul ascultându-l, iar ritmurile și rimele neopunându-i rezistențe. Inventivitatea în găsirea ideilor are cadență de pas alergător, „Noul canon” coexistă cu formulele consacrate, dar și înnobilate prin intensitatea trăirilor.

La toate se adaugă noutatea reprezentată de peisajele marine, oamenii mării beneficiind de un volum anterior despre un spațiu geografic și psihologic rareori frecventat de scriitori români.

Cea mai frumoasă vară a iubirii impune un poet de primă mărime.

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI

1994

1. **Insomnii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Andrei Daghi. – Chișinău : [S. n.], 1994. – 50 p.
2. **În Palat la Verde Împărat** : [poem pentru grădinița de copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Andrei Daghi. – Chișinău : Baștina SRL, 1994. – [10] p. : il. col.
3. **Oglindă stranie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Museum, 1994. – 35 p.

1995

4. **Fulgul fermecat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; Asoc. „Salvați copiii” din Rep. Moldova ; il.: Mariana Țurcanu. – Chișinău : Parcom, 1995. – 63 p.
5. **Oră de anatomie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; prez. grafică de Iulian Filip. – Chișinău : Museum, 1995. – 63 p.

1996

6. **Doi lei** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Sergiu Puică. – Chișinău : Museum, 1996. – 12 p. : il. col. – (Micile Americi).
7. **Ploaie la plus infinit** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il.: Vitalie Coroban. – Chișinău : Cartier, 1996. – 102, [2] p.

1997

8. **Cântec de-nceput** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; compozitor: Daria Radu ; pict.: Al. Malearenco. – Chișinău : Iulian, 1997. – 61, [1] p. : il. col., n. muz.
9. **Contur** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S. n.], 1997. – 44 p. : il. – (Autograf).
10. **Motanul-navigator** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict.: Petru Ghețoi. – Chișinău : Orfeu, 1997. – 12 p. : il.

1998

11. **Ursachi, Silvia.** Alfabetul vesel : [poezii și povestiri] / Silvia Ursachi, Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Iulian, 1998. – 68 p. : il. col.

1999

12. **Insula Madagascar** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des.: Petru Ghețoi. – Chișinău : Abeceluș, 1999. – [12] p. : il. col.
13. **Zece frați neastâmpărați** : [povestiri] / Ianoș Țurcanu ; des.: Petru Ghețoi. – Chișinău : Abeceluș, 1999. – 12 p. – (Citim și memorăm).

2000

14. **Cioburi de cristal** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; cop. de Petru Ghețoi ; des. de Iulian Filip. – Chișinău : ABC, 2000. – 48 p. : il.
15. **Deprindere inutilă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. de aut. – Timișoara : Augusta, 2000. – 84 p.
16. **Songuri de buzunar** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop.: Petru Ghețoi ; pict.: Ianina Vulpe. – Chișinău : ABC, 2000. – 71, [1] p.

2001

17. **Apropo** : [versuri] / Ianoș Țurcanu; des.: Dragoș Popa Miu. – Chișinău : Șearec, 2001. – 56 p. : il.
18. **Ghiocelul și Buburuza** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2001. – 10 p.
19. **Iepurașul Timică** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2001. – 10 p.
20. **Măscărici și Măzgălici** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2001. – 12 p. : il.
21. **Priviri în oglindă** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Gunivas, 2001. – 56 p.
22. **Și atât** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2001. – 120 p. : il. – (Carte de vizită).
23. **Șoriciei Gilly, Milly și Gally** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2001. – 10 p. : il.

2002

24. **Liniște nu va mai fi** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. de Anatol Tomoianu. – Chișinău : Gunivas, 2002. – 168 p.
25. **Pițigoiul în ciubote** : Poezii și aforisme pentru copii de toate vârstele / Ianoș Țurcanu ; grafică, des.: Ana Manole ; cop.: V. Oprea. – Chișinău : Tip. Centrală, 2002. – 32 p. – (Col. „Rămurele”).
26. **Stoica, Valentina**. În reverberațiile scenei : Spiru Haret – Paulina Zavtoni / Valentina Stoica, Anatol Ciocanu, Ianoș Țurcanu ; des.: Călin Mardare, Viorel Mardare ; co-producători: Uniunea Teatrală din Moldova, Primăria Municipiului Chișinău, Teatrul Rep. „Lucefărul”. – Chișinău : Departamentul Editurii Unitem „Masca”, 2002. – 40 p. : fot.

2003

27. **Animale sentimentale** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. de Stela Damaschin. – Chișinău : Prut Internațional, 2003. – 16 p. : il. – (Poezii de seama voastră).
28. **Cucul cu cucui** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și concepția grafică: Filimon Hămuraru. – Chișinău : Grafema Libris, 2003. – 16 p.
29. **Eu + Tu... sau încă o dată despre dragoste** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Grafema Libris, 2003. – 31, [1] p.
30. **Tatuaje pe nisip** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il.: Iulian Filip. – Chișinău : Gunivas, 2003. – 112 p.

2005

31. **Bravo, Mieunache!** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; il. de Sergiu Gavriliță. – Chișinău : Grafema Libris, 2005. – 56 p.
32. **Carte de dragoste** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și prez. grafică de Igor Condrea. – Chișinău : Grafema Libris, 2005. – 64 p.
33. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Princeps, 2005. – 80 p. : il.
34. **Inimometru** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pref. și sel. de Victor Adam. – Ploiești : Confession, 2005. – 120 p. : il. – (Poeti basarabeni contemporani).

35. **Следы на песке** : Афоризмы / Янош Цуркану ; пер.: Людмила Кожушно, Даниела Цуркану. – Chișinău : Inessa M. K., 2005. – 64 c. – În lb. rusă.

2006

36. **Brevete pentru eternitate** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il.: Mariana Ștefăneț. – Chișinău : Grafema Libris, 2006. – 106 p.
37. **Cugetări de astăzi și de ieri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”, 2006. – 68 p.
38. **10^a la musa nuova** / Ianoș Țurcanu, Iulian Filip ; a cura di Amedeo Carrocci. – Italia : Socogen Edizioni, 2006. – 96 p. : fot., il. – În lb. ital.
39. „**Lo scrigno dell'amore**” / Ianoș Țurcanu. – Italia : Socogen Edizioni, 2006. – 48 p. – În lb. ital.
40. **Șoricelul educat** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Tatiana Davidova. – Ploiești : Confession, 2006. – 12 p. : il.

2007

41. **Omul mării** / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Grafema Libris, 2007. – 152 p. : il.

2008

42. **Alfabetul vesel** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Grafema Libris, 2008. – 31 p. : il.
43. **Ce ascund cuvintele** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict.: Vasile Movileanu. – Chișinău : Grafema Libris, 2008. – 36 p. : il.
44. **Izgonirea din Eden** : [versuri și aforisme] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : S. A. Reclama, 2008. – 220 p.
45. **Melcii nu citesc ziare** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2008. – 24 p. : il.
46. **O girafă supărată** / Ianoș Țurcanu ; il. de Sergiu Puică. – Chișinău : Prut Internațional, 2008. – 32 p. : il.

2009

47. **Un elefant în vagonul-restaurant** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2009. – 31 p. : il.

2010

48. **Cea mai frumoasă vară a iubirii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. – Târgoviște : Bibliotheca ; Chișinău : Cartdidact, 2010. – 388 p. – (Bibl. Soc. Scriitorilor Târgovișteni).

2011

49. **Armonii și disonanțe** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; des.: Ianoș Țurcanu ; cop.: Alexandru Bostan. – Chisinau : Grafema Libris, 2011. – 113 p.
50. **Fapte bune să aduni** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il.: Nadia Olaru. – Chișinău : Prut Internațional, 2011. – 32 p. : il.
51. **Geografia cu minuni** : Cele mai frumoase poezii pentru copii / Ianoș Țurcanu ; des. de Daniela Sălăjan / Ianoș Țurcanu. – Iași : Princeps Edit, 2011. – 120 p.
52. **Nu poți da timpul înapoi...** : Romane / Ianoș Țurcanu, Svetlana Badrajan ; pref.: Victor Ghilaș. – Chișinău : Grafema Libris, 2011. – 60 p.

2012

53. **Casă pentru femeia iubită** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; red.: Aurel Ștefanachi. – Iași : TipoMoldova, 2012. – 202 p. – (Col. „Opera Omnia”).
54. **101 poeme** / Ianoș Țurcanu ; col. de red.: Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Radu Cârnelci. – București : Biodova, 2012. – 107 p.

2013

55. **Lo scrigno dell'amore** : A ricordo del Battesimo di Amedeo Carrocci / Ianoș Țurcanu. – Italia : Caramanica editore, 2013. – 48 p. – În lb. ital.

2014

- 56. Coca-Cola pentru Nola** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il.: Olga Cazacu. – Chișinău : Prut Internațional, 2014. – 28 p.

2015

- 57. Caută femeia = Cherchez la femme** : [aforisme, cugetări] / Ianoș Țurcanu ; pict.: Adriana Ariadna ; fot.: Sergiu Guțu ; cop.: Octavian Magaleas. – Chișinău : [S. n.], 2015 (Tip. „Simbol-N.P.”). – 64 p. – Tit. paral.: lb. rom., fr.
- 58. Omul mării revine** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; concepție grafică: Alexandru Bostan ; pict.: Adriana Achihaei (Botez). – Chișinău : „Grafema Libris” SRL, 2015. – 175 p.

2016

- 59. Clopote de sticlă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict., cop.: Romeo Schițco. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tip. „Simbol-N.P.”). – 124 p.
- 60. Dansul florilor** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il.: Olga Cazacu. – Chișinău : Prut Internațional, 2016. – 32 p. : il.

2018

- 61. Poeme pe trepte încinse** : Poezie / Ianoș Țurcanu ; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2018. – 228 p.
- 62. Tangou cu fagure și ace** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2018. – 64 p.

2020

- 63. Terasa cu aromă de cafea** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict.: Tatiana Delendrea ; cop.: Igor Braghiș. – [Chișinău] : Simbol-N.P., 2020. – 167 p. : il.

2021

- 64. Fulgere peste mare** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2021. – 360 p.
- 65. Un cocor cu GPS** : (poezii pentru copii) / Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Prut Internațional, 2021. – 31 p.

EDIȚII ÎNGRIJITE, COORDONATE, REDACTATE

1995

66. **Cetatea** : [culeg. de versuri] / sel. de Ianoș Țurcanu ; prez. grafică: Iulian Filip. – Chișinău : Museum, 1995. – 40 p.
67. **Moment poetic** : [culeg. de versuri] / ed. îngr. de Ianoș Țurcanu ; ed.: Iurie Colesnic, Iulian Filip, Vasile Romanciuc, Ianoș Țurcanu [et al.]. – Chișinău : Cartier, 1995-2005.
1995. – Nr 1. – 16 p.
68. 1996. – Nr 2. – 18 p.
69. 1996. – Nr 3. – 19 p.
70. 1996. – Nr 4. – 18 p.
71. 1997. – Nr 5. – 19, [1] p.
72. 1997. – Nr 6. – 19, [1] p.
73. 1998. – Nr 7. – 19, [1] p.
74. 1998. – Nr 8. – 19, [1] p.
75. 1998. – Nr 9. – 20 p. : fot.
76. 1998. – Nr 10. – 20 p. : fot.
77. 1999. – Nr 11. – 19, [1] p.
78. 1999. – Nr 12. – 19, [1] p.
79. 1999. – Nr 13. – 19, [1] p.
80. 2000. – Nr 14. – 20 p. ; fot.
81. 2000. – Nr 15. – 19, [1] p.
82. 2001. – Nr 16. – 19, [1] p.
83. 2001. – Nr 17. – 19, [1] p. : fot.
84. 2001. – Nr 18. – 19, [1] p. : fot.
85. 2001. – Nr 19. – 19, [1] p.
86. 2002. – Nr 20. – 19, [1] p.
87. 2002. – Nr 21. – 19, [1] p. : il.
88. 2003. – Nr 22. – 19, [1] p. : fot.
89. 2003. – Nr 23. – 19, [1] p. : il.
90. 2003. – Nr 24. – 19, [1] p. : il.
91. 2003. – Nr 25. – 19, [1] p. : il.
92. 2004. – Nr 26. – 20 p. : il.
93. 2004. –Nr 27. – 19, [1] p. : fot.

94. 2004. – Nr 28. – 19, [1] p.
95. 2005. – Nr 29. – 19, [1] p.
96. 2005. – Nr 30. – 19, [1] p.
97. 2005. – Nr 31. – 20 p. : fot.
98. 2005. – Nr 32. – 48 p. : fot.
99. 2005. – Nr 33. – 19, [1] p. : fot.

1996

100. **Aduceri aminte:** [versuri] / Dep. Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău ; ed. îngr. de Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Cartier.
Vol. 1. – 1996. – 71 p.
101. Vol. 2. – 2001. – 56 p.

2004

102. **În grădina soarelui** / sel.: Iuliu Cârchelan ; red. coord.: Iuliu Cârchelan, Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Grafema Libris, 2004. – 58 p. : il.

ÎN CULEGERI ȘI EDIȚII PERIODICE

VERSURI, PROZĂ, AFORISME

1989

103. **Apa era albastră și limpede...** ; *L'intimité* : [povestioare] / Ianoș Țurcanu // Orizontul. – 1989. – Nr 5. – P. 36-37.
104. **Boabe de piper** : [gala anecdotelor] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1989. – 24 aug. – P. 8.
105. **Mămăligarii** : [parodie amicală] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1989. – 30 mar. – P. 8.
106. **Pauză pentru Degas** : [proză scurtă] / Ianoș Țurcanu // Moldova. – 1989. – Nr 8. – P.10.

1990

107. **Conștiința interogată** ; *Pădureanca* : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Columna. – 1990. – Nr 5. – P. 48.

1991

108. **Iarnă la vilă** ; Iarnă la Pelinia ; Scrânciobul dragostei : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Tineretul Moldovei. – 1991. – 31 aug. – P. 5.
109. **Insomnii** ; Existențialism de cafea ; Când voi fi cumpătat și bătrân : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moldova. – 1991. – Nr 11. – P. 13. – (Poezii de album).

1992

110. **Ca un glonte** ; Încercare de autoportret ; Infidelitate : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1992. – 28 mai. – P. 8.
111. **Ce vreme !...** : (probă de fabulă) / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1992. – 28 mai. – P. 8.
112. **Directii** : [epigrame după versurile lui Iulian Filip] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1992. – 17 dec. – P. 8.
113. **Dușmanii propriei ființe** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1992. – 30 iul. – P. 5.
114. **La sud** ; De slavă ; Frunza cade împăcată ; Calendar disociat ; Alți tineri : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Columna. – 1992. – Nr 10/11. – P. 21.
115. **Rugă** : [parodie amicală] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1992. – 3 dec. – P. 8.
116. **Soție tânără** ; Studiu în palmă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1992. – 16 dec. – P. 3.
117. **Spânul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Glasul națiunii. – 1992. – Febr. (Nr 6). – P. 5.

1993

118. **Astrologie** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1993. – 11 mar. – P. 8.
119. **Calendar discret** ; Norocul ; La sud ; Plouă... ; Solstițiul de iarnă ; Luna : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Lanterna magică. – 1993. – Nr 3 (46). – P. 12.
120. **Ce să-ți mai dau ?** ; Oră de anatomie : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1993. – 1 apr. – P. 8.

121. **Confidență** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 17 iun. – P. 8.
122. **Dacă-am să fiu** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 26 aug. – P. 8.
123. **Dar când stăpânul** ; **Ne adresăm** ; **Deformări** : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 3 iun. – P. 8.
124. **De toamnă** ; **Destin** ; **O umbră** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; prez. grafică de Iulian Filip // *Gazeta tineretului*. – 1993. – 5 oct. – P. 5.
125. **E greu să spui ...** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 22 iul. – P. 8.
126. **El s-a întors** : lui Liviu Damian / Ianoș Țurcanu // *Tineretul Moldovei*. – 1993. – Mar. (Nr 10). – P. 2.
127. **Între Zbârnea și Dali** : (dialog între doi vecini) / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 28 oct. – P. 8.
128. **Întrebări și îndoieli** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1999. – 25 mar. – P. 8.
129. **Întrebări și îndoieli** ; **În junglă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 30 sept. – P. 8.
130. **Miniduel** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 23 dec. – P. 8.
131. **Monumentul lui Kotovski** ; **La dentist** ; **Istorie** ; **Șeful** ; **Soacra** ; **Ciudățenie** ; **Degustător** ; **Poet mediocru** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 9 dec. – P. 8.
132. **Oglindă stranie** ; **Cel întors târziu acasă** ; **Nu observăm** ; **Poveste întreruptă** ; **Preferință** ; **Poveste de iarnă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 22 iul. – P. 5.
133. **Opinia unui naiv** : lui Aureliu Busuioc / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 11 febr. – P. 5.
134. **Post artificial** ; **Unui sătean** : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 28 ian. – P. 8.
135. **Trec la poezie!** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1993. – 25 noiem. – P. 8.

1994

136. **Aforisme** / Ianoș Țurcanu // *Chipăruș*. – 1994. – Nr 4. – P. 8.

137. **Amintește-ți** ; Ca șarpele ; La șezătoare : [versuri din ciclul *Foi de toamnă*] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1994. – 30 sept. – P. 8.
138. **Autoflagelație** ; Orgoliu ; Prețuri ; Precupeața știe piața : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1994. – Nr 5. – P. 8.
139. **Bătrânul cu privirea absentă** : [povestioară] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1994. – 17 dec. – P. 6.
140. **Cer cu nori negri** : [eseu despre Mihai Eminescu] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 9 iun. – P. 5.
141. **Cu Eminescu** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1994. – 14 iun. – P. 4.
142. **De s-ar scula străbunii** ; În junglă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 10 mar. – P. 8.
143. **De-ai fi să mă uiți** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Viitorul prezent. – 1994. – Noiembrie (Nr 1). – P. 8.
144. **Despre flori** : [poezie satirică] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1994. – Nr 10/12. – P. 6.
145. **Divertisment zoologic** ; Dicționar / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 1 ian. – P. 8.
146. **Fără busolă și compas** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 22 dec. – P. 8.
147. **Fire invizibile** : [nuvelă] / Ianoș Țurcanu // Basarabia. – 1994. – Nr 8/9. – P. 46-56.
148. **Gânduri în balanță (1)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1994. – Nr 10/12. – P. 8.
149. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1994. – Nr 3. – P. 8.
150. **Inima** ; Liniște ; Fără busolă și compas ; Alege : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1994. – 8 dec. – P. 4.
151. **Invalidul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 22 sept. – P. 8.
152. **Îmblânzitorul** ; Ca-n Paradis ; Rege iscusit : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1994. – 12 febr. – P. 8.
153. **Licantropie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 8 sept. – P. 8.

154. **Momente** : [aforisme] ; La portiță : [epigramă amicală] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1994. – Nr 7. – P. 8.
155. **Recidivă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 8 dec. – P. 8.
156. **Viitor apropiat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1994. – 27 oct. – P. 5.

1995

157. **Amintește-ți** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1995. – 23 sept. – P. 4.
158. **Bisturiul și cuțitul** ; Nuca / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1995. – 23 noiem. – P. 5.
159. **Citind „Baltagul”** ; Un drum ; Destin ; Dragoste ciudată ; Gămălie de chibrit : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moldova literară. – 1995. – 27 sept. – P. 5.
160. **Doi lei** ; Lecția de înot ; Are Gicu un cățel : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1995. – 15 sept. – P. 8.
161. **Fără rost** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1995. – 1 iun. – P. 8.
162. **Gânduri în balanță (2)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1995. – 7 sept. – P. 8.
163. **Imitare** ; Melancolie : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1995. – 25 mai. – P. 5.
164. **Inima** ; Timp ; Contur ; Pretext ; Dragostea hoinară ; Rugăciune ; Clovni? : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. – 1995. – 16 dec. – P. 10.
165. **În fața toamnei** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Curierul cultural. – 1995. – Sept. (Nr 1). – P. 3.
166. **Masa** ; Are Gicu un cățel ; Doi lei ; Pot ; Și doar părinții : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1995. – 5 aug. – P. 4.
167. **Neavând bani** : [epigramă] / Ianoș Țurcanu // Chipăruș. – 1995. – Nr 3. – P. 8.
168. **Omul cu cap pătrat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Alunelul. – 1995. – Nr 10. – P. 4.

169. **Oul sau găina** : [epigramă] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1995. – 4 mai. – P. 8.
170. **Ploaie autumnală** ; **Amintește-ți** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Viața satului*. – 1995. – 29 sept. – P. 4.
171. **Roman neîmplinit** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Patria tânără*. – 1995. – 30 sept. – P. 9.
172. **Toamnă în cetate** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Cetatea*. – Chișinău, 1995. – P. 36.
173. **Человек с квадратной головой** / Янош Цуркану // *Алунелул*. – 1995. – № 10. – С. 4. – În lb. rusă.

1996

174. **Aforisme** ; **Gânduri în balanță** ; **Îmi place omul** / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 29 febr. – P. 8.
175. **Cântecul pescarului** ; **Ploaie la plus infinit** ; **Certitudine** ; **Frig** ; **Ideea** ; **Litoral** ; **Creație** ; **Urmă** ; **Cataclism** ; **Târziu** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Patria tânără*. – 1996. – 20 iul. – P. 10-11.
176. **Cine e de vină?** ; **Scăldătoarea** ; **Câine rău** ; **Maimuțica** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Florile dalbe*. – 1996. – Sept. (Nr 26/27). – P. 5.
177. **Eminescu** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 11 ian. – P. 4 ; *Capitala*. – 2000. – 23 febr. – P. 5 ; *Pașii profetului*. – 2000. – 4-7 mai.
178. **N-am fost** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 25 apr. – P. 5.
179. **Navigatione** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Viața satului*. – 1996. – 12 oct. – P. 8.
180. **Negoț** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 3 oct. – P. 8.
181. **Preceptele fericirii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Florile dalbe*. – 1996. – 7 noiem. – P. 8.
182. **Rima** ; **Litoral** ; **Frig** ; **Tranzit** ; **Pretext** ; **Iubirea noastră** ; **Casă nouă** ; **Vin lupii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 17 oct. – P. 5.
183. **Vin lupii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 17 oct. – P. 5.

184. **Мой город** / Янош Цуркану // Литератор. – 1996. – Сент.-Окт. (№ 10/11). – С. 1. – În lb. rusă.

1997

185. **Ariciul** ; Ochelarii ; Ursuleții ; Coțofana ; Măgărușul ; Elicopterul ; Furnicile ; Papagalus ; Vaca ; Struțul : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1997. – 16 oct. – P. 8.
186. **Gânduri în balanță** (3) : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1997. – 7 dec. – P. 8.
187. **Joc** ; Păcat ; Norodul ; Gând ; Cronometrie : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moldova literară. – 1997. – 16 iul.
188. **Limba mea o cânt** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1997. – 11 sept. – P. 5.
189. **Majorarea prețurilor** : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1997. – 19 apr. – P. 5.
190. **Majorarea prețurilor** ; Adevărul ; Șeful ; Îmblânzitorul ; Neavând bani ; Fenomen ciudat : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Luceafărul. – 1997. – 19 iun.
191. **Măsura** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1997. – 4 dec. – P. 8.
192. **Mică antologie de epigramă românească** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1997. – 19 apr. – P. 12-13.
193. **Papagalul** ; Recepții ; Frig ; Casă nouă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. – 1997. – 20 sept. – P. 8-9.
194. **Popas lângă Popa's** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Popa's la Chișinău / Anatol Danilișin, Nicolae Stanciu. – Timișoara, 1997. – P. 53.
195. **Povestea nopții** ; Șoricelul educat ; „Câine rău” ; Cine e de vină? ; Covrigii ; Gospodina ; Săpunul : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Trei iezi. – 1997. – Nr 3. – P. 4-5.
196. **Septembrie '97** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1997. – 4 sept. – P. 8.
197. **Și-am rămas acum cu pielea...** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moldova literară. – 1997. – 8 oct. – P. 5.

198. **Un măr tăiat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Pașii profetului. – 1997. – 1 dec. – P. 5.
199. **Vulpoiul și avocatura** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1997. – 13 febr. – P. 8.
200. **Vulpoiul și avocatura** ; Șoricelul educat : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1997. – 17 iun. – P. 4.
201. **Лев и лей** ; Самый лучший – свой язык ; Кто же? ; Хорошая хозяйка ; Кот и мышонок / Янош Цуркану // Три козлѐнка (Trei iezii). – 1997. – № 3. – С. 4-5. – În lb. rusă.

1998

202. **Aidoma** ; Atât de înalt ; Dragostea ; Inimometru ; Mic poem de dragoste ; Ploi de septembrie : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moment poetic. – Chișinău, 1998. – Nr 8. – P. 16-17.
203. **America** : lui Arcadie Suceveanu ; Biserica din Washington : pentru Claudia Partole ; Fir de busuioc : lui Vasile Romanciuc ; Deprindere inutilă : lui Iulian Filip : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. – 1998. – 12 dec. – P. 8-9.
204. **Binefăcătorul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1998. – 16 iul. – P. 8.
205. **Cioburi de cristal (1)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1998. – 22 ian. – P. 8 ; 12 febr. – P. 8 ; 2 apr. – P. 8 ; 11 iun. – P. 8 ; 2 iul. – P. 8 ; 1 oct. – P. 8 ; 29 oct. – P. 8 ; 17 dec. – P. 8.
206. **Cunoaște cineva?** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1998. – 17 sept. – P. 8.
207. **Gânduri în balanță (4)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1998. – 7 mai. – P. 4.
208. **Echilibru** ; Îngrijorare ; Unui deputat ; Căsătorie ; Vopsita : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1998. – 7 mai. – P. 4.
209. **Insomnie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1998. – 19 febr. – P. 8.
210. **Leul** ; Vulpea ; Pantera ; Lupul ; Ursul ; Bursucul : [versuri din ciclul *Animale sentimentale*] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1998. – 21 mai.

211. **Microscopul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1998. – 1 oct. – P. 8.
212. **Nu pricep** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1998. – 28 mai. – P. 8.
213. **Obstacolul sticlei invizibile** : [povestire] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1998. – 22 ian. – P. 4.
214. **Omenie** ; **Clasament** ; **Grandomanie** ; **Zei** ; **Portret** ; **Balamuc** ; **Astfel** : [parlamentograme] / Ianoș Țurcanu // *Luceafărul*. – 1998. – 3 mar. – P. 6.
215. **Râul înghețat** : [povestioară] / Ianoș Țurcanu // *Florile dalbe*. – 1998. – 1 ian. – P. 4.
216. **Sonete și madrigale** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1998. – 23 apr. – P. 8.
217. **Stele în cruciș = Les étoiles croisées** ; **Mic poem de dragoste = Petit poème d'amour** ; **Simfonie = Symphonie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Ecouri poetice din Basarabia (Moldova) = Echos poétiques de Bessarabie (Moldavie)*. – Chișinău, 1998. – P. 253-258. – Text paral.: lb. rom., fr.
218. **Timp** ; **Există-un ins...** ; **Maree** ; **Rugăciune** ; **Ploaie la plus infinit** ; **Clovni** ; **Contur** ; **Negoț** ; **Bârfa** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Collagnium*. – 1998. – 15 febr. – P. 5.
219. **Viața mea e din cuvinte** ; **Stele în cruciș** ; **Atât de înalt** ; **Trăsura cu fluturi** ; **Cât ai bate din palme** ; **Simfonie** ; **În ochii tăi verzui sclipesc** ; **Caravelă** ; **Sfârșit de mileniu** ; **Oprește-te, gând** ; **Mutație** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1998. – 2 iul. – P. 1, 4.

1999

220. **Artistul** ; **Umbre** ; **Odată** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Capitala*. – 1999. – 20 noiem. – P. 8.
221. **Cioburi de cristal (2)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1999. – 18 febr. – P. 8 ; 4 mar. – P. 8 ; 22 apr. – P. 8 ; 16 sept. – P. 8 ; 4 noiem. – P. 8 ; 11 noiem. – P. 8 ; 9 dec. – P. 8.
222. **Exist** : [aforisme după versurile lui Iurie Colesnic] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 1999. – 25 mar. – P. 8.

223. **It's the USA** ; Semne ; Iluzie ; Trăsura cu fluturi ; Flăcărilor : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Tomis. – 1999. – Iul. – P. 8.
224. **În aeroportul Charles de Gaulle** ; Flăcărilor : Lui Mihai Cimpoi : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Convorbiri literare. – 1999. – Noiembrie. – P. 7.
225. **Lupoanca** : [proză scurtă] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1999. – 21 ian. – P. 8.
226. **Papagalul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1999. – 27 mai. – P. 8.
227. **Poeții** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1999. – 17 iun. – P. 5.
228. **Politică** ; Semne ; Naiv : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Pașii profesurii. – 1999. – 6-9 mai. – P. 3.
229. **Simfonie** ; Politică : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Capitala. – 1999. – 24 apr. – P. 4.
230. **Toamnă ieșeană** ; Căutat de Interpol ; Politică : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Limba română. – 1999. – Nr 12. – P. 65-66.
231. **Trăsura cu fluturi** ; It's the USA : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Cronică. – 1999. – Iul. (Nr 7). – P. 29.

2000

232. **Ariciul** ; Rinocerul ; Cerbul ; Câinele sălbatic ; Corbul ; Lupul ; Hipopotamul ; Bursucul ; Vulpea ; Leul ; Mistrețul : [versuri] / Ianoș Țurcanu // 2 ore + 3 iezi. – 2000. – Nr 6. – P. 4-5.
233. **Cioburi de cristal (3)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2000. – 20 ian. – P. 8 ; 17 febr. – P. 8 ; 30 mar. – P. 8.
234. **Prefer animalele** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2000. – 9 mar. – P. 8 ; 14 dec. – P. 8.
235. **Tăcerilor să dăm crezare** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // 2 ore + 3 iezi. – 2000. – Nr 6. – P. 4-5.
236. **Tentație** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2000. – 12 oct. – P. 4-5.

2001

237. **America** : *lui Arcadie Suceveanu* : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2001. – 26 iul. – P. 5.
238. **Cândva** ; S-a întors toamna, iubito ; E vremea ; Nu m-aș desparte : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Moldova suverană*. – 2001. – 28 iul. – P. 6.
239. **Chiar și după moarte** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2001. – 28 ian. – P. 5.
240. **Cioburi de cristal** (4) : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2001. – 29 mar. – P. 8 ; 17 mai. – P. 8 ; 5 iul. – P. 8 ; 20 sept. – P. 8 ; 29 noiem. – P. 8 ; 13 dec. – P. 8.
241. **Derută** ; Lagună ; Spaimă ; Răstignire ; Timpul oprit ; Și va veni ; Nocturnă ; Biografie : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Moment poetic*. – Chișinău, 2001. – Nr 17. – P. 18-19.
242. **Fir de busuioc**: *lui Vasile Romanciuc* : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2001. – 26 iul. – P. 5 ; *Cea mai frumoasă vară a iubirii* / Ianoș Țurcanu. – Chișinău, 2010. – P. 165.
243. **Fulgerul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Țara*. – 2001. – 26 iul. – P. 4.
244. **Politică** ; Iluzie ; Timpul ; Atâtea nu știu ; *America* : *lui Arcadie Suceveanu* ; *În aeroportul Charles de Gaulle* ; *În treacăt* : *lui Petre Teodorovici* ; *Ca să nu ne îndoim...* ; *Fir de busuioc* : *lui Vasile Romanciuc* : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2001. – 26 iul. – P. 5.
245. **Primăvara** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Copilul cu chip de înger* / *Valentina Moșneaga-Mitrofan*. – Chișinău, 2001. – P. 109 ; *La Creangă* : *Almanah literar*. – Chișinău, 2015. – P. 12.
246. **Vlăduț, pictorul lumii astrale** : [povestioară] / Ianoș Țurcanu // *Copilul cu chip de înger* / *Valentina Moșneaga-Mitrofan*. – Chișinău, 2001. – P. 154.

2002

247. **Cioburi de cristal** (5): [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2002. – 14 febr. – P. 8 ; 14 mar. – P. 8 ; 28 mar. – P. 8 ; 16 mai. – P. 8 ; 27 iun. – P. 8 ; 21 noiem. – P. 8 ; 19 dec. – P. 8.

248. **Cheamă-mă** ; Chipul mamei ; Dependență ; Fără a ști ; Mi-ai spus ; Și va veni ; Furtuni ; Filologică ; Plimbare ; „Fructele Tale oprite” ; Șansă ; Iarbă vindecătoare ; În Paris : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2002. – 25 iul. – P. 5.
249. **Creăție** ; Mi-ai spus ; Apropo ; Miniatură : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Collagnium*. – 2002. – 15 iun. – P. 4.
250. **S-a întors toamna, iubito...** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2002. – 10 oct. – P. 4.
251. **Șoricelul educat** ; Vulpea ; O bătaie de măgar ; Hipopotamul ; Maimuța : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Florile dalbe*. – 2002. – 4 apr. – P. 8.

2003

252. **Aidoma** ; Exorcism ; Fericire ; Atestare ; Joc ; Atât ; Nocturnă ; Toamnă ; Biografie ; Se știe ; Surprindere ; Amăgire ; Sclipire ; Am priceput ; Timp oprit ; Simt ; Donație ; Cataclism ; Spaimă ; Liniște ; Somnul sfârșitului de mileniu : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Poezia acasă : Poeți contemporani din Basarabia / antologie de Iulian Filip și Mihai Stan*. – Târgoviște, 2003. – P. 151-158.
253. **Am ascuns iubirea** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2003. – 9 oct. – P. 5.
254. **Cioburi de cristal (6)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2003. – 20 febr. – P. 8 ; 27 mar. – P. 8 ; 8 mai. – P. 8 ; 5 iun. – P. 8 ; 24 iul. – P. 8 ; 7 aug. – P. 8 ; 4 sept. – P. 8 ; 11 dec. – P. 8.
255. **File din calendar** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *La steaua : Almanah de poezie*. – Chișinău, 2003. – P. 51.
256. **Libertate și dragoste** – cât poți duce : [versuri] / rubrică susținută de Iulian Filip // *Literatura și Arta*. – 2003. – 23 ian. – P. 5. – Din conț.: **Simt** / Ianoș Țurcanu.
257. **Nocturnă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2003. – 6 noiem. – P. 5.
258. **The Church in Washington** ; Little Love Poem / Ianoș Țurcanu // *Singular Destinies : Contemporary Poets of Basarabia*. – Chișinău, 2003. – P. 48-49. – În lb. engl.

2004

259. **Ca să mă simt poet adevărat...** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Pardon. – 2004. – Nr 1 (3). – P.10.
260. **Cioburi de cristal (7)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2004. – 5 febr. – P. 8 ; 26 febr. – P. 8 ; 18 mar. – P. 8 ; 29 apr. – P. 8 ; 27 mai. – P. 8 ; 24 iun. – P. 8 ; 26 aug. – P. 8 ; 21 oct. – P. 8 ; 25 noiem. – P. 8.
261. **Răstignire** ; Soarta mea : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Crai nou. – 2004. – 8 mai. – P. 5.
262. **Șansă** ; Nu păstra distanța ; Psalm marin ; Eu +Tu sau încă o dată despre dragoste ; Infracțiune ; Personalități ; Am ascuns iubirea : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Noi. – 2004. – Nr 11. – P. 8-9.

2005

263. **Bătrânul cu privirea absentă** ; Pauză pentru Degas : [proză] / Ianoș Țurcanu // Litere. – 2005. – Noiem.-Dec. – P. 38-40.
264. **Cioburi de cristal (8)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2005. – 27 ian. – P. 8 ; 10 mar. – P. 8 ; 28 apr. – P. 8 ; 26 mai. – P. 8 ; 8 dec. – P. 8 ; Ziarul Ploieștii. – 2005. – 9-15 iun. – P. 5.
265. **Cu propria mână** ; Atât de veșnică ; Personalități ; Curent ; Viața : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Moment poetic. – Chișinău, 2005. – Nr 31. – P. 18-19.
266. **Gânduri în balanță (5)** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2005. – 3 noiem. – P. 8 ; 29 dec. – P. 8.
267. **Fulgul fermecat** ; Pe gheață-n sus ; Și cad fulgi ; Seară de iarnă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Feeria iernii : [poezii pentru copii]. – Chișinău, 2005. – P. 70-73.
268. **L'artista** ; Una volta ; Politică ; Filo di Basilico ; Fiamme : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Memoria presente : letteratura, metodi e divagazioni per una festa di cultura : con quattro poeti di Bessarabia e antologia / a cura di Dante Cerilli. – Italia, [2005?]. – P. 145-149. – În lb. ital.
269. **Și tu erai** ; Depărtarea ; Asta e ; Doi poeți ; Furtuna de vară ; Cu propria mână ; Nu păstra distanța ; Personalități ; Curent : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2005. – 21 iul. – P. 4.

2006

270. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Phoenix. – 2006. – Nr 2/5. – P. 19 ; Literatura și Arta. – 2006. – 2 febr. – P. 8 ; 2 mar. – P. 8 ; 30 mar. – P. 8 ; 1 iun. – P. 8 ; 15 iun. – P. 7 ; 28 dec. – P. 8.
271. **Hoții** ; În așteptare ; Răgaz ; Cu propria mână ; Nasture la butonieră ; Sunt stări ; Și tu erai : [versuri] / Ianoș Țurcanu // În căutarea unui topos liric : Antologie de poezie. – Târgoviște, 2006. – P. 152-156.
272. **Omul mării** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; grafică de Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2006. – 20 iul. – P. 5.
273. **Tatuaje pe nisip** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Ziarul Ploieștii. – 2006. – 16-22 mar. – P. 6.
274. **Țara de dincolo de țară** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Ziarul Ploieștii. – 2006. – 16-22 mar. – P. 6.
275. **Șansa** ; Există undeva : [versuri] / Ianoș Țurcanu // La Creangă : Almanah literar. – Chișinău, 2006. – P. 16.

2007

276. **Aforisme** / Ianoș Țurcanu // Litere. – 2007. – Nr 8. – P. 41 ; 2008. – Nr 1. – P. 58 ; Literatura și Arta. – 2010. – 1 apr. – P. 8.
277. **Casă pentru femeia iubită** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Litere. – 2007. – Nr 3 (84). – P. 36.
278. **Casă pentru femeia iubită** ; Și așa în fiecare noapte ; Prin sertarele amintirilor : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Litere. – 2007. – Nr 6/7 (87-88). – P. 54-55.
279. **Fason deosebit** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2007. – 11 oct. – P. 8.
280. **Hoții** ; Și așa în fiecare noapte ; Îmi ridic gulerul ; Tăcere : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Convorbiri literare. – 2007. – Nr 7/8 (Iul.-Aug.). – P. 46.
281. **O parte din drumurile Sofiei trec prin Pelinia** ; Aidoma ; Exorcism ; Fericire ; Atestare ; Joc ; Atât ; Nocturnă ; Toamnă ; Biografie ; Se știe ; Surprindere ; Amăgire ; Sclipire ; Am priceput ; Songul sfârșitului de mileniu : [versuri] / Ianoș Țurcanu //

Poezia acasă : Poeți contemporani din Basarabia. – Ed. a 2-a. – Târgoviște, 2007. – P. 161-170.

2008

282. **Îmi ridic gulerul** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Climate literare*. – 2008. – Oct.-Noiem. – P. 4.
283. **Furtună de vară** ; Fără a ști ; Și așa în fiecare noapte ; Tăcere ; Exorcism ; Distanțe ; Și tu erai... ; Și va veni ; Atât : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Roua stelară*. – 2008. – Nr 3. – P. 5-7.
284. **Tăcere** ; Cheamă-mă ; Fără titlu ; Răgaz ; Furtuna de vară ; Fără a ști : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Astra*. – 2008. – Nr 25 (312). – P. 15.

2009

285. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2009. – 26 noiem. – P. 8.
286. **Idei proaspete** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2009. – 31 dec. – P. 8.
287. **Îmi ridic gulerul** ; Prin sertarele amintirilor ; Miniatură ; Infracțiune ; Spaimă ; Hoții ; Suflet de abanos : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Biblioteca revistei Convorbiri literare*. – Iași, 2009. – P. 77-84.
288. **La Pelinia** ; O duminică acasă ; Chipul mamei : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Pelinia – nume de legendă / Raia Rogac*. – Chișinău, 2009. – P. 239-241.
289. **Șoricelul educat** ; Cine e de vină? ; Necaz ; O girafă supărată ; La concert ; Licurici cu lanternă ; Un șoricel deștept ; Marea Neagră ; Despre ghetete și noroi : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Litere*. – 2009. – Nr 3. – P. 46-47.

2010

290. **Aforisme** / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2010. – 1 apr. – P. 8.
291. **Cu-atât mă mulțumesc** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2010. – 14 oct. – P. 8.

292. **Miracole** ; Când umbrele ; Cred că-i destul ; Șarpele și umbra unui cânt ; Cabana din Sinaia ; Eu ți-am adus ; Doar iarna ; Doar iarba ; Toamna în Gudauta ; La fața locului : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; grafică de aut. // *Literatura și Arta*. – 2010. – 9 sept. – P. 5.
293. **Șoricelul educat** ; Cine e de vină? ; O girafă supărată ; Necaz ; La concert ; Licurici cu lanternă ; Marea Neagră ; Un șoricel deștept ; Despre ghetе și noroi ; În livadă ; Voi ați știut... ; Moș Ciupercă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Bucurii pentru copii : Poeți contemporani din Basarabia*. – Chișinău, 2010. – P. 197-205.

2011

294. **[Aforisme]** / Ianoș Țurcanu // *Timpul de dimineață*. – 2011. – 29 iul. – P. 31.
295. **Aniversări** ; Câteva toamne, niște nori... ; Și vine vremea ; Dacă nu mă știi ; Amintiri ; Prin lumina amiezii : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2011. – 21 iul. – P. 5.
296. **Câteva toamne, niște nori...** ; Și vine vremea... ; Amintiri ; Dacă nu mai știi... ; Chiar și viața ; Și atunci am înțeles ; Lui Aurelian Silvestru ; Mozaic de sud ; E vârsta... ; Prin lumina amiezii ; Crochiu ; Viața ; Și a plecat să lupte cu morile de vânt ; Prietenului târgoviștean Ion Mărculescu ; Scriitor cu... trei picioare : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; grafică de aut. // *Literatura și Arta*. – 2011. – 29 iul. – P. 5.
297. **Cine e de vină?** ; Mistrețul ; Săpunul ; Gospodina ; Doi lei ; Ochelarii ; „Câine rău” ; Lupul : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. de Violeta Diordiev // *Alunelul*. – 2011. – Nr 7/8. – P. 8-9.
298. **Cioburi de sticlă** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2011. – 29 iul. – P. 5.
299. **Globuri de cristal** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2011. – 21 iul. – P. 5.
300. **Două mâțe și-un motan** ; Voi ați știut... ; Doi lei ; În livadă ; Cine e de vină ; Fulgerul fermecat ; În livadă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // *Florile dalbe*. – 2011. – 3 noiem. – P. 8.
301. **Exorcism** ; Miniatură ; Am ascuns iubirea... ; Și va veni ; Cine iubește o singură femeie... ; Mi-ai spus ; Bârfa ; Eu+Tu... sau încă

- odată despre matematică ; Eternitate ; S-a întors toamna, iubito... : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Viața Basarabiei. – 2011. – Nr 3/4. – P. 149-151.
- 302. Omagiu** : [pentru Ferdinando Iulian Carrocci] / Ianoș Țurcanu // Novena : In onore di Maria SS Della Misericordia / Ferdinando Carrocci. – Italia, [2011?]. – P. 13-14.
- 303. Simfonie** ; Mi-ești drag... : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Chișinăul în literatură : Antologie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău, 2011. – P. 147-149.
- 304. Și așa în fiecare noapte** ; Casă pentru femeia iubită : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Cartea poeziei 2011 / resp. de ed.: Nicolae Popa. – Chișinău, 2011. – P. 103-105.

2012

- 305. La mare** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // „a” Mic. – 2012. – Nr 6. – P. 1.
- 306. Un Guliver cu cicatrici pe suflet** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2012. – 30 aug. – P. 8.

2013

- 307. În această zi...** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2013. – 18 iul. – P. 5.
- 308. În spitalul Ceicutine** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // „a” MIC. – 2013. – Nr 4. – P. 2.
- 309. Șansă = Chance** ; Miracole = Miracles ; La fata locului = Sur place ; Asta e = C'est tout ; Cu propria mână = De ses propres mains ; Șansă = Chance ; Miracole = Miracles ; La fața locului = On the site ; Asta e = That's it ; Cu propria mână = With own hand ; Șansă = Chance ; Miracole = Wunder ; La fața locului = Vor ort ; Asta e = Das ist es ; Cu propria mână = Mit eigener hand : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Antologie de poezie română contemporană / trad. în lb. fr.: Rodica Iancu, trad. în lb. engl.: Irina Șerbu, trad. în lb. germ.: Radu Hristu Buiuca. – Iași, 2013. – P. 1482-1498. – Text în lb. rom., fr., engl., germ.

310. **Șoricelul educat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Noi. – 2013. – Nr 7. – P. 22.

2014

311. **Cartea** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // La Creangă : Almanah literar. – Chișinău, 2014. – P. 14.
312. **Cel plecat să lupte cu morile de vânt** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Cartea poeziei 2012 : Antologie. – Chișinău, 2014. – P. 105.
313. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Dimineața. – 2014. – 17 iul. – P. 4.
314. **În fiecare zi ; Ești destinul meu ; Dorm poveștile visând ; Nici o dragoste nu-i trecătoare ; Îmi ajunge ; Nu voi uita niciodată** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // O sută de romanețe : cântece de iubire și patriotice. – Chișinău, 2014. – P. 101-108.
315. **Omul mării revine ; Imensitatea ca o floare de rododendron ; Vreau să chem un taxi ; De-a ascunselea** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Litere. – 2014. – Nr 6 (171). – P. 69.
316. **Suflarea nord-ostului** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Cartea poeziei 2014 : Antologie. – Chișinău, 2014. – P. 109.
317. **Vreau să chem un taxi ; Învăță fericit să fi ; Liniște ; Marina ; De-a ascunselea ; Înțelegere ; Neliniști ațipite-n chei ; Suflarea nord-ostului ; Tot ce contează ; Ești liberă...** : [versuri din cartea în curs de apariție *Omul mării revine*] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2014. – 24 apr. – P. 5.

2016

318. **Ar trebui să știe** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Alba Iulia. – 2016. – Nr 29. – P. 7.
319. **Cât de cuminte ; Dacă aș putea privi iubirea în ochi ; Oglinda ; Clipe ; Sentința ; Să ți-neți minte** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; grafică de aut. // Literatura și Arta. – 2016. – 21 iul. – P. 5.
320. **Cine e de vină? ; Pentru cine?... ; Doi lei ; Doi urși ; Ochelarii ; Desen** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. de Ana Evtuşenco // Alunelul. – 2016. – Nr 7/8. – P. 16-17.

321. **Iubesc!...** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Carte pentru copii. – 2016. – Nr 2. – P. 2.
322. **Oglinda**; Între; Complice: [versuri] / Ianoș Țurcanu // Convorbiri literare. – 2016. – Nr 11 (251). – P. 66.
323. **Un autor, o carte**; Eu ți-am adus; Șansă; S-a întors toamna, iubito...; Cheamă-mă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Porto Franco. – 2016. – Nr 244. – P. 54.

2017

324. **Ca să fiu sincer**; Metodologie / Ianoș Țurcanu // Cartea poeziei 2017 : Antologie – Ed. a 5-a. – Chișinău, 2017. – P. 45-46.
325. **Complice**; Uneori...; Frumusețe; Între; Ar trebui să știe; Sa fiu sincer; Bluies marin : [versuri] / grafică de aut. / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2017. – 24 aug. – P. 5.
326. **Un șoricel deștept** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Carte pentru copii. – 2017. – Nr 4. – P. 2.

2018

327. **Aidoma**; Fericire; Atestare; Exorcism; Joc; Atât; Nocturna; Toamna; Biografie; Se știe; Surprindere; Amăgire; Am priceput; Donație; Simt; Timp oprit; Cataclism; Spaimă; Chiar și viața; Mozaic de sud; Sclipire : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Poezia acasă : Poeti contemporani din Basarabia / antologie de Iulian Filip și Mihai Stan. – Ed. a 3-a, rev. – Târgoviște, 2018. – P. 448-451; Ed. a 4-a, rev. – Târgoviște, 2019. – P. 467-470.

2019

328. **Adio tristețe**; Ploaia de mai; Răgaz; Și va veni; Creație; Excursie; Biografie; Surprindere; Amăgire; Timp oprit; Litoral; Lagună; Liniște; Amăgire; Psalm marin; Nocturnă; Timpul; Fără a ști; Și va veni; Exorcism; Atât; Derută; Frumusețe; Dicționar; Donație; Spaimă; Desen; Viață; Uitare : Poeme pe trepte încinse (blițuri) : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2019. – 19 dec. – P. 5.

329. **Grăbiți și muritori** ; Toamna ; Să admirăm un asfințit, Miniatură ; Plouă... ; Nu observăm ; Vara trece ; Sete ; Iarnă : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Târgoviște – Chișinău – Cernăuți : (Antologie de sonete). – Târgoviște, 2019. – P. 182-184.
330. **Un elefant în vagonul restaurant** : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 2019. – 13 iun. – P. 4.

2020

331. **Există o mare** ; Alături de ei... ; Prietenilor noi ; Acest val... ; Țărm luminat ; Întrebare fără rost ; Un poet cu marea lui ; Pontul euxin ; Floarea Timp de iubit ; Să stai acasă ; Toate se termină ; Să nu uităm ; Vara trece ; Blues marin : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2020. – 3 sept. – P. 5.
332. **Unui deputat** ; Aforisme / Ianoș Țurcanu // Gustul zâmbetului : Antologie de satiră și umor. – Chișinău, 2020. – P. 112.

PUBLICISTICĂ, ARTICOLE CRITICE, PREFEȚE

1992

333. **Din joi în joi la „Satiricus”** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1992. – 23 noiem. – P. 4.

1993

334. **Clipa iluziilor** : [reflecții, cugetăți în ajun de sărbători] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1993. – 29 dec. – P. 4.
335. **Deschiderea stagiunii la Teatrul municipal etnofolcloric „Ion Creangă”** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1993. – 21 noiem. – P. 3.
336. **Încă o seară de voie bună a lui Iulian Filip** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1993. – 15 febr. – P. 4.
337. **O moștenitoare a Văcăreștilor**: Veronica Mihai : [câștigătoarea Concursului de lit. *Moștenirea Văcăreștilor*] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1993. – 27 oct. – P. 4.
338. **Uitați-vă în stele și pământ** : [în memoriam Liviu Damian] / Ianoș Țurcanu // Tineretul Moldovei. – 1993. – 17 mar. – P. 2.

339. **Еще один вечер** хорошего настроения Юлиана Филиппа / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1993. – 15 февр. – С. 4.
340. **Иллюзия** : [поздравление с Новым Годом] / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1993. – 29 дек.
341. **Наследница Вэкэреску**: Вероника Михай : [о победителе лит. Фестиваля-конкурса „Наследие Вэкэреску”] / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1993. – 27 окт. – С. 4.
342. **Открытие сезона** : [Муниципального этнографического театра „Ион Крянгэ”] / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1993. – 21 нояб. – С. 3.

1994

343. **„Cinel-Cinel”** în ospete la „a” MIC / Ianoș Țurcanu // „a” MIC. – 1994. – Nr 1. – P. 8-9.
344. **O emisiune de rezonanță** – „Cinel-Cinel”... / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1994. – 10 febr. – P. 4.
345. **Ouăle roșii iau locul drapelelor roșii** : [Sfintele Sărbători de Paști] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1994. – 23 apr. – P. 4.
346. **Вместо красных знамен** – пасхальные яйца : [о празднике Святой Пасхи] / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1994. – 23 апр. – С. 4.

1995

347. **Gânduri de An Nou** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1995. – 1 ian. – P. 4.
348. **Новогодние раздумия** : [поздравления с Новым годом] / Янош Цуркану // Вечерний Кишинёв. – 1995. – 1 янв. – С. 3.

1996

349. **O bijuterie lirică** : [volumul de rondeluri a Galinei Furdui *Crucifix*] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1996. – 27 iun. – P. 5.
350. **Revelația perpetuă** – Eminescu / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1996. – 11 ian. – P. 5.

351. Праздник „Кишинев – 560” / Янош Цуркану // Литератор. – 1996. – Окт.-Нояб. – С. 39.

1997

352. Când : (poeziile lui Vasile Romanciuc după lectura cărții „Un timp fără nume”) / Ianoș Țurcanu // Moldova literară. – 1997. – 16 iul. – P. 2.
353. Mi-i dor de romanță... : [Festivalul-concurs „Crizantema de aur”, România] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. – 1997. – 25 ian. – P. 8.

1998

354. Reîntoarcerile la izvorul dintâi : [activitatea culturală în vizorul Primăriei Municipiului Chișinău] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. – 1998. – 18 apr. – P. 4.
355. „Târgu-Mureș” – o bibliotecă în sectorul Râșcani : [inaugurarea Salonului lit.-artistic „Lumina din Vatră” la Biblioteca „Târgu-Mureș”] / Ianoș Țurcanu // Moldova suverană. – 1998. – 24 noiembrie. – P. 4.

1999

356. „Miorița”: un deceniu de activitate : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Păstorind Miorița... / Valentina Oglindă. – Chișinău, 1999. – P. 3-4.
357. Noi apariții editoriale : [pe marginea cărții lui Nicolae Spătaru *Noaptea când soclurile își recrutează noile glorii*] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1999. – 16 febr. – P. 8.
358. Sărbătoarea Zilelor Eminescu : [Eminesciana – 1999] / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 1999. – 21 ian. – P. 4.

2002

359. Intrați într-o bibliotecă... : [la aniversarea a 125 de ani ai Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”] / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis. – 2002. – Vol. 3, Nr 3. – P. 5-6.

360. **Sinceritate cuceritoare** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // În doi cu umbră / Diana Sava. – Chișinău, 2002. – P. 1.

2003

361. **La [biblioteca] „Târgu-Mureș” e mult suflet** / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : buletinul bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”. – 2003. – Nr 5. – P. 14.

2004

362. **Biblioteca „Ovidius” sau oglinda magică a frumosului** / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : buletinul bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”. – 2004. – Nr 1. – P. 9.
363. **Concursul „Florii-2004” a fost o reușită** / Ianoș Țurcanu // Realități culturale. – 2004. – Apr. – P. 11.
364. **Între sinceritate și sacralitate** : [reflecții pe marginea poeziei Galinei Furdui] / Ianoș Țurcanu // Lumini pentru templu. – Chișinău, 2004. – P. 359-364.

2005

365. **Petit poème d’amour** / Ianoș Țurcanu // Moment poetic cu profesorul Valeriu Rusu. – Chișinău, 2005. – P. 43. – În lb. fr.
366. **Povestea de dragoste a lui Amedeo Carrocci = История любви Амедео Карроччи** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Kishinev in black and white / Amedeo Carrocci. – Italy, 2005. – P. 2-3. – În lb. rom., rusă.
367. **Traian Brad – o prezență vie** / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : buletinul bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”. – 2005. – 31 aug. – P. 11.

2006

368. **Înflorirea ADN-lui poetic** : [Festival Intern. al tinerilor literați la ed. a XV-a] / Ianoș Țurcanu // În grădina soarelui. – Chișinău, 2006. – P. 12.
369. **Sub semnul Eminescu** / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2006. – 12 ian. ; Ziarul Ploieștii. – 2006. – 12-18 ian. – P. 9.

2007

370. [Felicitare de Ziua Femeii] / Ianoș Țurcanu // Dreptul. – 2007. – 7 mar. – P. 5.
371. **Ipostasi di un creatore autentico** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // 10^a la musa nuova / Nicolae Dabija, Ion Hadârcă ; a cura di Amedeo Carrocci. – Italia, 2007. – P. 8-9. – În lb. ital. ; 10^a la musa nuova / Nicolae Esinencu, Dumitru Fusu ; a cura di Amedeo Carrocci. – Italia, 2007. – P. 11-12. – În lb. ital.
372. **Un eveniment echivalent cu primăvara** : [opinii, impresii] / Ianoș Țurcanu // Salonul Internațional de Carte pentru Copii. – Chișinău, 2007. – P. 12.
373. [Ziua Independenței] / Ianoș Țurcanu // Dreptul. – 2007. – 24 aug. – P. 3. Se repetă cifra 373

2008

374. **Trifan, Călina**. [Opinie pe marginea cărții *Pe sub Roua Cerului*] / Călina Trifan, Ianoș Țurcanu // *Pe sub Roua Cerului... : Carte de suflet și cuget pentru bunici, părinți și copii* / Alexandra Pitlic-Zacon. – Chișinău, 2008. – P. 59.

2010

375. **Conturul speranței** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // *Petale de dor și vis* / Iacob Cazacu-Istrati. – Chișinău, 2010. – P. 7-8.
376. **Descântece de dragoste** : [cartea *Luna-i una* de I. Filip] / Ianoș Țurcanu // *Litere*. – 2010. – Nr 2 (119). – P. 37, 44 ; *Literatura și Arta*. – 2010. – 24 iun. – P. 4 ; *Litere*. – 2010. – Nr 3 (119). – P. 35, 37, 44.
377. **O poezie a nuanțelor** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // *Reduta neuitării* / Izbaș Zina. – Chișinău, 2010. – P. 3-4.
378. **Nesfârșitul zodiac al împlinirii** : [puncte de vedere] / Ianoș Țurcanu // *Dantes'S 10 ani*. – 2010. – Nr 5/7 (Apr.). – P. 6.
379. **Un cadou de zile mari** : [pe marginea cărții *Cel răătăcit* de Aurelian Silvestru] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2010. – 11 mar. – P. 4.

2011

380. **Exercițiu de admirație** : [Claud Balaban, la 70 de ani] / Ianoș Țurcanu // Castelul cu zidul de carte. – Chișinău, 2011. – P. 50.
381. **Seninătate și sinceritate** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Gânduri țesute în suflet / Maria Stoianov. – Chișinău, 2011. – P. 5-6.

2013

382. **Certificat de atestare a valorii** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Șoapte în toamnă : [versuri] / Zina Izbaș. – Chișinău, 2013. – P. 3-4.

2014

383. **Aurelian Silvestru: Sluga gândurilor și stăpânul cuvintelor** / Ianoș Țurcanu // Literatura și Arta. – 2014. – 25 sept. – P. 4.
384. **Despre carte, scriitor și cititor** / Ianoș Țurcanu // Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. – Chișinău, 2014. – P. 12.

2015

385. **Un scut spiritual** : [Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ed. a 19-a] / Ianoș Țurcanu // Carte pentru copii. – Chișinău, 2015. – P. 4.
386. **Un spirit universal** : [romanul *Și tu ești singur* de Aurelian Silvestru] / Ianoș Țurcanu // Magia lecturii : Opinii ale cititorilor despre romanul „Și tu ești singur” de Aurelian Silvestru. – Chișinău, 2015. – P. 46-48.

2016

387. **Împărăția cărților de pe insula comorilor** : [Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret] / Ianoș Țurcanu // Regatul cărților : Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. – Chișinău, 2016. – P. 29.
388. **Linii ale libertății** : [volumul *Linii și cuvinte comunicante* de Iulian Filip] / Ianoș Țurcanu // Linii și cuvinte comunicante = Des lignes et des paroles communicantes = Communicating lines and words =

Linee e parole comunicanti = Сообщающиеся линии и слова / Iulian Filip. – Chișinău, 2016. – P. a 4-a a cop.

2017

389. **O carte de vizită** : [cartea *Amintiri din Siberia* de Margareta Spânu-Cemortan] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2017. – 16 noiem. – P. 8.

2018

390. **Un povestitor de sine** : [cartea *Cunosc prea bine drama Basarabiei* de Iulius Popa] / Ianoș Țurcanu // *Cunosc prea bine drama Basarabiei* / Iulius Popa. – Chișinău, 2018. – P. 3-4.
391. **Un prieten de cursă lungă** : [poetul Iulian Filip] / Ianoș Țurcanu // *Literatura și Arta*. – 2018. – 25 ian. – P. 8.

2020

392. **Descântece de dragoste** : [lirica de dragoste a scriitorului Iulian Filip] / Ianoș Țurcanu // *Forme fixe și libertăți* / Iulian Filip. – Chișinău, 2020. – P. 411-412.

AUTOR DE TEXTE PENTRU MUZICĂ

1996

393. **Așa-i omul – ca și iarba** ; Crâșmuța cu ușa-n drum ; Sunt cioban, cioban îmi spune // *Codrule, de-aș fi ca tine...* / versuri de Ianoș Țurcanu, muzică de Mihai Ciobanu. – Chișinău, 1996. – P. 62, 104, 115.

1997

394. **Ciocana** : [imnul Ciocanei] / versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de Daria Radu // *Curierul de seară*. – 1997. – 17 iun. – P. 4.
395. **Fără de tine** [înregistrare sonoră] / muzică de Ioana Sulac ; versuri de Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Can Redords SRL, 1997. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.

Din conț.: Să nu te joci cu viața ; Chipul mamei / interpret: Natalia Barbu ; Te-am uitat ; Dragostea / interpret: Iana Ștefan ; Noaptea iubirii / interpret: Oxana Gotinjan ; Eu în iubire numai cred ; Fără iubire / interpret: Rodica Novac ; Fără tine ; Aștept / interpret: Doina Sulac ; Prizoniera / interpret: Victoria Lungu.

1998

- 396. Imensitate pe versurile lui Ianoș Țurcanu** [înregistrare sonoră]. – Chișinău : „Djanoma” SRL, 1998. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.
- Conț.: M-am săturat ; Ce eroare / muzică și voce: Ion Nicov ; Te aștept să vii / voce: Valeriu și Aurica Cordineanu ; muzică de Valeriu Cordineanu ; Două ruguri / voce: Olga Ciolacu ; muzică de M. Șufutinski ; Despărțire ; Alo, alo ; Vom fi mereu împreună / voce: Ion Suruceanu ; muzică de Ian Raiburg, Ion Enache, Valeriu Cordineanu ; Vorbele mint / voce: Elena Șveț ; La revedere ; Povestea veche / voce: Janet Erhan ; muzică de Nicolae Caragia ; Flori / voce: Vlad Negruți ; muzică de Ion Enache ; Imensitate / voce: Stela Mitriuc ; muzică de Leonid Gorceac ; Țărăncuța / voce și muzică de Valeriu Cordineanu ; Ochii tăi / voce: Gheorghe Țopa ; muzică de Petre Teodorovici ; La ora cinci / voce: Aurica Cordineanu ; muzică de Valeriu Cordineanu ; Vacanța la Constanța / voce: Irina Toporeț ; muzică de Ion Enache.
- 397. Sub căciula lui Guguță** : Imnul Festivalului / muzică de Leonid Gorceac ; text de Ianoș Țurcanu // Lanterna magică. – 1998. – Nr 4/5. – P. 12.

1999

- 398. Tinerețea este trecătoare** [înregistrare sonoră] / muzică: Gheorghe Crețu ; text de Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Djanoma SRL, 1999. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.
- Din conț.: Ochii tăi, bade, îmi plac ; Trece tinerețea mea / interpret: Larisa Ungureanu ; Eu cu dor, badea cu dor / interpret: Minodora Straticiu.

2000

- 399. Mitriuc, Stela.** Imposibilă minune [Resursă electronică] / PoliDiscRadio ; muzică de Leonid Gorceac, Licu Gonciar ; interpret: Stela Mitriuc. – Chișinău : DiscRecords, 2000. – 1 CD ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Imensitate / muzică de Leonid Gorceac ; versuri: Ianoș Țurcanu.

2001

- 400. Ciobanu, Nelly.** Dacă ai fi [înregistrare sonoră] / MadrCompany ; compozitor, aranjament chitară solo: Liviu Știrbu. – Chișinău, 2001. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Gelozie ; Împreună ; Bine-i de iubit ; Iarba dorului / text de Ianoș Țurcanu.
- 401. Chipul mamei** / versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de Ioana Sulac // Dialog. – 2001. – 28 sept. – P. 4.
- 402. Cordineanu, Valeriu.** Povestea dragostei [înregistrare sonoră] / Valeriu Cordineanu, Aurica Cordineanu ; versuri de Ianoș Țurcanu, Maxim Buimistru, Pavel Bechet. – Chișinău : Can SRL, 2001. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.
Din conț.: La izvor ; Sâmbătă la ora 5... ; Poloboc ; Ah, bărbați, bărbați ; Tractoristul ; Sărutul ; Povestea dragostei ; Alisa ; Numai tu ; Vecina ; Țărăncuța ; Lumina unui sfeșnic vechi.
- 403. Filmul mării iubiri** : [cântece de estradă] / muzică, aranjament: Liviu Știrbu. – Chișinău, 2001. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din cont.: Omul nu are alin / versuri de Ianoș Țurcanu.
- 404. Iarba dorului** [înregistrare sonoră] / cântece pe versuri de Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Can Redords SRL, 2001. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.
Conț.: Avem un destin / muzică de L. Știrbu ; interpret: Ana Puică ; Iarba dorului ; Linu-i, lin ; Bunica / muzică de L. Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu ; Chipul mamei / muzică de Ioana Sulac ; interpret: Natalia Barbu ; Șatra ; O iubire minunată / muzică și interpret: Ion Nicov ; Prizoniera / muzică de Ioana

Sulac ; interpret: Victoria Lungu ; Viața-i un pariu / muzică și interpret: Sandu Roșcovan ; Încredere / muzică de L. Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu și Ana Puică ; Acasă / muzică și interpret: Licu Gonciar ; Te-am uitat / muzică de Ioana Sulac ; interpret: Rodica Novac ; Dansăm ultima dată / muzică de Alexandru Vdovicencu ; interpret: Doina Iovu ; Nu te vreau / muzică și interpret: Iuliana ; Fără iubire / muzică de Ioana Sulac ; interpret: Rodica Novac ; Precis / muzică de Sergiu Țurcanu ; interpret: Doina Iovu și Sergiu Țurcanu.

405. **Polin, Boris.** Pentru suflet [înregistrare sonoră]. – Chișinău : Trimedial Company, 2001. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.

Din conț.: Fiica crește ; Țiganca ; Chitara cântă ; Nu am fost pe aici demult ; Odesa ; Întâlnire ; Tata ; Singurătate ; Viața ; Plai pierdut / muzică, aranjament, voce de Boris Polin ; versuri de Ianoș Țurcanu.

2002

406. **Bordeianu, Dan.** Ai rămas numai un vis [înregistrare sonoră]. – Chișinău : Can Records SRL, 2002. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.

Din conț.: Ai rămas numai un vis ; Voi pleca ; Am crezut ; Alungă nostalgia ; Te chem ; Mama mea ; Destin ; Отгони ностальгию / versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de Dan Bordeianu ; Taina fericii / versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de I. Cucin.

407. **Hai cu noi /** versuri de Ianoș Țurcanu ; interpret: Ana Tani // Un miracol / melodii de Mihai Toderășcu. – Chișinău, 2002. – P. 10-11.

2005

408. **N-o să revin ;** Când strunele vibrează / versuri de Ianoș Țurcanu // Te duci, tinerețe, te duci : Album de romante / Alexei Agachi. – Chișinău, 2005. – P. 11,103.

409. **Nu am să regret ;** La răspântia de drum ; Trec zilele și se duc anii ; Nu mai pot să te iubesc / versuri de Ianoș Țurcanu // Trec zilele

și se duc anii... : Cântece de petrecere și romane / Gh. Crețu. – Chișinău, 2005. – P. 5, 17, 38-39, 44.

- 410. Nu pleca, copilărie** [înregistrare sonoră] / Muzic Master SRL. – Chișinău, [2005?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.

Din conț.: Pentru mine ; Ninge, ninge ; Nu pleca, copilărie / versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de I. Cațăr ; interpreți: Sabina Ciubuc, Diana Grigor, Mihaela Arsene.

2006

- 411. Anotimp minunat** : Cântece pe textul lui Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Music Master S.R.L., [2006?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.

Conț.: Flori de liliac / interpret: Ana Barbu ; Anotimp minunat / interpret: Victoria Lungu ; Despărțire / interpret: Ion Suruceanu ; Hora mea / interpret: Nătălița Barbu ; Fata tatei / interpret: Gheorghe Țopa ; Sunt tânără / interpret: Olga Ciolacu ; Asia / interpret: Corina Țepeș ; Salba / interpret: Larisa Busuioc ; E prea târziu / interpreți: Victoria Lungu, Costy Burlacu ; Ce minunat e! / interpret: Ana Barbu ; Am ambiant după noroc / interpret: Alexandru Vdovicenco ; Mama / interpret: Victoria Lungu ; Alo, alo / interpret: Ion Suruceanu ; O seară în doi / interpret: Iana Ștefan ; În fața dragostei / interpret: Gheorghe Țopa ; Nu mă tem de nici o toamnă / interpret: Ana Barbu.

- 412. Barbu, Ana. Pentru tine...** [înregistrare sonoră] / Muzic Master SRL ; interpret: Ana Barbu ; text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Anatol Dumitraș. – Chișinău, [2006?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.

Din conț.: Flori de liliac ; Nu mă tem de nici o toamnă ; Ce minunat e!

- 413. Ciobanu, Mihai. Ce te doare, inimioară ?** [înregistrare sonoră] / interpret: Mihai Ciobanu ; text. de Ianoș Țurcanu. – Chișinău : Muzic Master SRL, [2006?]. – 1 casetă audio [stereo]. – Tit. preluat de pe eticheta casetei.

Din conț.: Așa-i omul ca și iarba ; Așa-i viața militară ; Sunt cioban, cioban îmi spune ; Tinerețea este trecătoare ; Crâșmuța cu ușa-n drum.

- 414. Leac pentru iubirea mea ;** Când plopi se clatină; Femeie, numai ție ; N-am mai văzut / versuri de Ianoș Țurcanu ; compozitor: Pavel Anton // Sărut lacrima ta / Pavel Anton. – Bălți, 2006. – Vol. 2. – P. 40-43.

2007

- 415. Orașul Chișinău ;** Moldova mea / versuri de Ianoș Țurcanu // Hai cu mine, clopoțel [muzică] / Daria Radu. – Chișinău, 2007. – P. 18-19.

2008

- 416. Melodii de aur. Vol. 2** [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; versuri de Ianoș Țurcanu. – Chișinău, 2008. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Avem un drum / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc ; Și azi regret / muzică și interpret: Rodica Ciobanu.

2009

- 417. Melodii de aur. Vol. 3.** [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; versuri de Ianoș Țurcanu. – Chișinău, 2009. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Pentru dragoste / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc ; Flori de liliac / muzică de Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu ; Îmi place viața / muzică de Veaceslav Busuioc ; interpret: Gheorghe Țopa.

2010

- 418. Viața mea e doar iubire.** Cântece pe textele lui Ianoș Țurcanu [Resursă electronică] / Sitarin SRL. – Chișinău, 2010. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Conț.: INTRO ; Prietenii, Ești una pe pământ, Roata vieții / muzică și interpret: Ian Raiburg ; Viața mea e doar iubire / muzică

de Ian Raiburg ; interpret: Olga Ciolacu ; De ziua ta / muzică de Ady ; interpret: Veaceslav Busuioc ; Avem un drum / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc ; Așa e viața ; Flori de liliac ; Ce minunat e / muzică de Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu ; Îmi place viața ; Vino / muzică de Alexandru Vdovicenco ; interpret: Gheorghe Țopa ; Chipul mamei / muzică de Ioana Sulac ; interpret: Natalia Barbu ; Această vară / muzică de Ian Raiburg ; interpret: Alina ; Cea mai mândră mireasă / muzică și interpret: Costi Burlacu ; La revedere / muzică de Andrei Sava ; interpret: Eryka ; Moldova / muzică de Anatol Dumitraș ; interpret: Roxana ; Domnișoara moldoveană / muzică și interpret: Jean ; Mama / muzică de Alexandru Vdovicenco ; interpret: Ludmila Dubceac.

2011

- 419. Arsene, Doina.** Doină sunt, doină vă cânt [înregistrare sonoră] / Muzic Master SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Gheorghe Crețu ; interpret: Doina Arsene. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Bade, dorul de la tine ; Frunza-i verde, iarba-i moale ; Codru verde, bunule ; Bade, când privești la stele ; Dor mi-i, mamă, dor de tine ; Când e dulce, când amar.
- 420. Barbu, Ana.** Ce minunat e... [înregistrare sonoră] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Alexandru Vdovicenco, Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM.
Din conț.: Așa e viața ; O chitară cântă iar ; Flori de liliac ; Ce minunat e ; Taina.
- 421. Barbu, Natalia.** FIGHT best of Natalia Barbu [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Ioana Sulac, Andrei Sava, Valentina Boghean ; interpret: Natalia Barbu. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Chipul mamei, Dincolo de vis, Hora mare.
- 422. Buburuza ; Buburuza și ghiocelul ; Dimineața în grădină... :** [versuri] / Ianoș Țurcanu // Zâmbetul primăverii : Serbări pentru

- pici : [cântece] / Daria Radu, Nina Stralic. – Chișinău, 2011. – P. 21, 34-36.
- 423. Buburuza și ghiocelul :** [versuri] / Ianoș Țurcanu // Romanița cerului : [cântece] / Daria Radu. – Chișinău, 2011. – P. 21.
- 424. Busuioc, Veaceslav.** Pentru dragoste [înregistrare sonoră] / Sitarin SRL ; versuri de Ianoș Țurcanu ; muzică de Veaceslav Busuioc, Ady ; interpret: Veaceslav Busuioc. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Pentru dragoste ; Avem un drum ; De ziua ta.
- 425. Îmi place viața** [înregistrare sonoră] : Cântece pe textele lui Ianoș Țurcanu / Muzic Master SRL. – Chișinău, [2011]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Conț.: Fata tatei, fata mamei / muzică și interpret: Gheorghe Țopa ; Îmi place viața / muzică de Alexandru Vdovicenco ; interpret: Gheorghe Țopa ; Viața mea e doar iubire / muzică de Ian Raiburg ; interpret: Gheorghe Țopa ; Ești una pe pământ ; Prietenii ; Roata vieții ; Viața este trecătoare ; Nu pleca ; Dansul începe din nou ; Chitara / muzică și interpret: Ian Raiburg ; Așa e viața ; Flori de liliac / muzică de Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu ; Taina nopții ; O chitară cântă iar / muzică de Alexandru Vdovicenco ; interpret: Ana Barbu ; O toamnă fantastică / muzică și interpret: Licu Gonțear ; Te-am visat / muzică de Ian Raiburg ; interpret: Eryca ; Cea mai frumoasă / muzică de Gheorghe Mustea ; interpret: Corina Țepeș ; Negrele albe clape / muzică de Marian Stârcea ; E sfârșit de săptămână / muzică de Ian Raiburg ; interpret: Liliana Pascaru ; Această vară / muzică de Ian Raiburg ; interpret: Alina ; Noaptea iubirii / muzică de Ioana Sulac ; interpret: Roxana.
- 426. Lungu, Victoria.** Crede-mi iubirea [înregistrare sonoră] / Muzic Master SRL. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: Mama ; Anotimp minunat ; Câte raze / text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Marian Stârcea ; interpret: Victoria Lungu.

- 427. Sulac, Ioana.** Eu tot mai cred în iubire [înregistrare sonoră] / Muzic Master SRL. – Chișinău, [2011?]. – 1 CD-ROM. – Tit. preluat de pe eticheta discului.
Din conț.: O seară în doi / text de Ianoș Țurcanu ; muzică de Ioana Sulac ; interpret: Iana Ștefan.

INTERVIURI CU ȘI REALIZATE DE IANOȘ ȚURCANU

1993

- 428. Un poet cu ieșire la mare :** [dialog cu Ianoș Țurcanu] / consemnare: Iulian Filip // Lanterna magică. – 1993. – Nr 3 (46). – P. 12.

1995

- 429. Cultura susține voința de creație :** [interviu cu poetul, director adjunct al Dep. Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău Ianoș Țurcanu] / consemnare: Luminița Moșneaga // Literatura și Arta. – 1995. – 25 mai. – P. 5.

1996

- 430. Da, avem nevoie de poezie! :** [interviu cu scriitorul Ianoș Țurcanu] / a intervievat: Maricica Mărăcineanu-Călin // Patria tânără. – 1996. – 20 iul. – P. 10.
- 431. Iubesc viața, soarele și oamenii... :** [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu despre viața și activitatea sa] / consemnare: Maricica Mărăcineanu-Călin // Literatura și Arta. – 1996. – 17 oct. – P. 7.
- 432. „Scrișul este lucrul pe care-l prefer din toate” :** [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Maricica Mărăcineanu-Călin // Florile dalbe. – 1996. – 7 noiem. – P. 8.

1997

- 433. Ai noștri ca brazii în America :** [interviuri cu scriitorii Iulian Filip, Arcadie Suceveanu, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Vasile Romanciuc, participanți la Conf. Intern. „O nouă cultură pentru sec. XXI”] / consemnare: Tudor Babici // Curierul de seară. – 1997. – 3 iul. – P. 4.

434. **Наши писатели на американской земле** : [интервью с поэтами Ю. Филип, А. Сучевяну, В. Романчук, Я. Цуркану] / записал: Т. Бабич // Вечерний Кишинев. – 1997. – 3 июля. – С. 3.

1998

435. **Ce părere aveți despre anul 1997 ? Ce credeți despre destinul cărții la ora actuală?** : Chestionar „L.A.” : [cu participarea lui Ianoș Țurcanu] // Literatura și Arta. – 1998. – 19 febr. – P. 2.
436. **Filip, Iulian**. Armonia și frescul : [interview cu poetul Iulian Filip la 50 de ani] / consemnare: Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. – 1998. – 29 ian. – P. 8.
437. **Semințele unei speranțe noi** : [interview cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Mihai Morăraș // Dialog. – 1998. – 1 ian. – P. 4.

1999

438. **Anul literar 1999** : [interview cu Ianoș Țurcanu] : [chestionar „L.A.”] // Literatura și Arta. – 1999. – 21 ian. – P. 5.

2000

439. **Filip, Iulian**. M-am oferit benevol cobai, dar e o mică „razniță” între mine și cățeaua Laika, expediată de ruși în cosmos : [interview cu Iulian Filip, șef Direcție cultură a Primăriei Municipiului Chișinău] / consemnare: Alexandru Filip, Ianoș Țurcanu, Nadina Gheorghită // Capitala. – 2000. – 24 iun. – P. 6.
440. **Mozaic duminical** : [interview cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Alina Roman // 2 ore + 3 iezi. – 2000. – Nr 6. – P. 6.
441. **Primul lăcaș sfânt la Ciocana** : [interview cu Ianoș Țurcanu cu prilejul înălțării Sfintei Cruci pe cupola Bisericii *Nașterea Maicii Domnului*] / consemnare: Mihai Morăraș // Capitala. – 2000. – 20 dec.
442. **Хрустальные осколки** : [интервью с поэтом Янош Цуркану о его новых книгах *Хрустальные осколки* и *Карманные песни*] / записала: В. Бобочел // Столица. – 2000. – 19 апр. – С. 13 ; Мои прохожие : [интервью] / Валерия Бобочел. – Кишинев, 2001. – С. 62-63.

2001

443. **Ianoș Țurcanu** afirmă că în toate timpurile oamenii de cultură au fost săraci : [interviu cu scriitorul] / consemnare: Liliana Popușoi // Jurnal național. – 2001. – 28 apr. – P. 12.
444. **Iubiți cartea, păstrați limba** : [interviu cu scriitorul Ianoș Țurcanu la întâlnirea cu elevii cl. 1-âi la Bibl. Publ. „Alba Iulia”] / consemnare: Lilia Curchi // Capitala. – 2001. – 13 oct. – P. 8.
445. **Studentii de ieri și de azi** : [interviu cu Ianoș Țurcanu] / consemnare: Rodica Cărăuș // Universitatea. – 2001. – Mai.
446. **А он рожден чтобы жизнь сделать сказкой** : [интервью с писателем Янош Цуркану] / записала: В. Бобочел // Столица. – 2001. – 25 июля. – С. 4.

2002

447. **Bibliotecile din Chișinău** lucrează pe rupte : [interviu cu Ianoș Țurcanu, șef adjunct Dep. cultură al Primăriei Municipiului Chișinău] / consemnare: Elena Panuș // Jurnal de Chișinău. – 2002. – 30 aug. – P. 15.
448. **Călătorie în necunoscut** : [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu despre întâlnirea cu elevii cl. a IV-a de la Liceul „Onisifor Ghibu” la Filiala „Maramureș”] / consemnare: Zinaida Bădărău // Capitala. – 2002. – 27 noiem.
449. **Ce așteptați de la Adunarea Generală?** Cu ce idei și propuneri veniți la acest forum? Ce ați realizat și ce n-ați reușit să realizați în plan de creație în ultimii patru ani? : [răspunsurile lui Ianoș Țurcanu la ancheta „L.A.”] // Literatura și Arta. – 2002. – 5 dec. – P. 5.
450. **Filip, Iulian**. Unul din luntre : coechipier și cobai benevol : [dialog cu directorul Dep. cultură al Primăriei Municipiului Chișinău, poetul Iulian Filip] / intervii realizat de Ianoș Țurcanu // Capitala. – 2002. – 14 aug. – P. 6.
451. **Ianoș Țurcanu**: „O copilărie fericită e cea însoțită de comoara cărții” : [interviu cu poetul] / consemnare: Rodica Tropoțel // Capitala. – 2002. – 2 oct. – P. 7.
452. **În această lume debusolată** noi am găsit drumul cel mai interesant și sigur – spre sufletul copilului : [interviu cu Ianoș Țurcanu,

director adjunct, Dep. cultură al Municipiului Chișinău] / consemnare: Lilia Curchi // Capitala. – 2002. – 23 noiem. – P. 16.

453. **O demnitate a expresiei și a gândului** : [dialog cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Grigore Grigorescu // Literatura și Arta. – 2002. – 25 iul. – P. 5.

2005

454. **Ianoș Țurcanu – fericit în lumea copiilor** : [interviu cu poetul] // Tribuna copiilor. – 2005. – Apr. – P. 3.

2006

455. **Ce-mi doresc mai mult în 2006?** : [răspunsurile lui Ianoș Țurcanu la ancheta „L.A.”] // Literatura și Arta. – 2006. – 5 ian. – P. 5.
456. **La unii înțelepciunea vine cu anii, la alții vin numai anii** : [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu] // Viața ta. – 2006. – Nr 3/4. – P. 4-7.

2007

457. **Ianoș Țurcanu: un scriitor nu are dreptul să disprețuiască nimic din cele care îi largesc viziunea asupra lumii** / consemnare: Dan Găju // Observatorul militar. – 2007. – 21-27 noiem. – P. 19.

2009

458. **Cu ce sentimente vă despărțiți de anul 2009?** : Chestionar „L.A.” : [Ianoș Țurcanu despre bilanțurile anului 2009] // Literatura și Arta. – 2009. – 31 dec. – P. 5.
459. **Stan, Mihai. Un mesaj spiritual comun** : [interviu cu prof. Mihai Stan] / consemnare: Ianoș Țurcanu // Convorbiri și confesiuni / Mihai Stan. – Târgoviște, 2009. – P. 346.

2010

460. **Cu ce sentimente vă despărțiți de anul 2010? Ce așteptați de la 2011** : Chestionar „L.A.” : [Ianoș Țurcanu despre bilanțurile anului 2010 și continuarea proiectelor începute] // Literatura și Arta. – 2010. – 30 dec. – P. 2.

461. **Trăim într-o perioadă nefastă pentru viața culturală românească și europeană** : [interviu cu Ianoș Țurcanu, șef adjunct al Direcției municipale cultură] / consemnare: Tamara Gorincioi // Capitala. – 2010. – 7 iul. – P. 8.
462. **Сложный период для культуры** : [интервью с писателем Янош Цуркану, зам. начальником муниципального Управления культуры] / беседу вела: Тамара Горинчой // Столица. – 2010. – 7 июля. – С. 8.

2011

463. **Cosmonauții nu merg în spațiu la plimbare...** : [Ianoș Țurcanu despre munca titanică a cosmonauților] / consemnare: Valentina Romanciuc // „a” Mic. – 2011. – Nr 4 (210). – P. 12-13.
464. **„Viața mea e doar iubire”** : [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Raia Rogac // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 40, Nr 3. – P. 103-109.

2013

465. **Ce așteptați de la noul an, 2014?** : [Ianoș Țurcanu raspunde la chestionar „L.A.”] // Literatura și Arta. – 2013. – 26 dec.

2014

466. **Ce așteptați de la noul an, 2015?** : [Ianoș Țurcanu raspunde la chestionar „L.A.”] // Literatura și Arta. – 2014. – 25 dec.

2017

467. **Ce așteptați de la noul an, 2017?** : [Ianoș Țurcanu raspunde la chestionar „L.A.”] // Literatura și Arta. – 2017. – 25 dec.

2019

468. **„Imi place viața unui „însingurat”**. Acolo există singurătatea dulce, singurătatea absolută” : [interviu cu scriitorul Ianoș Țurcanu] / consemnare: Iulian Pruteanu-Isărescu // Revista română. – 2019. – Nr 3 (97). – P. 29-31.

REFERINȚE LA CREAȚIA LUI IANOȘ ȚURCANU

CĂRȚI

469. **Ianoș Țurcanu** : Bibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publ. „Transilvania”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski ; alcăt.: Ludmila Capița. – Chișinău : Bons Offices, 2006. – 80 p.
470. **Ianoș Țurcanu** : Bibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Transilvania”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski ; alcăt.: Ludmila Capița. – Chișinău : Grafema Libris, 2011. – 184 p.

ÎN CULEGERI ȘI EDIȚII PERIODICE

1991

471. **Farmecul și teroarea poeziilor de album** : [în poezia lui Ianoș Țurcanu] // Moldova. – 1991. – Nr 11. – P. 13.

1992

472. **Încercarea de autoportret** : [versurile noi ale lui Ianoș Țurcanu] // Tineretul Moldovei. – 1992. – Apr. (Nr 12). – P. 3.

1993

473. **Filip, Iulian**. Aștept domolirea drumețului... : [pe marginea versurilor lui Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Literatura și Arta. – 1993. – 22 iul. – P. 5.
474. **Filip, Iulian**. Un poet cu ieșire la mare : [creația poetului Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Lanterna magică. – 1993. – Nr 2. – P. 12.
475. **Vodă, Gheorghe**. Cercetați de sublim : [pe marginea poeziilor semnate de Ianoș Țurcanu] / Gheorghe Vodă // Moldova. – 1993. – Nr 2. – P. 12.

1994

476. **Ciocanu, Ion.** Imperativul ascensiunii : [activitatea literară a lui Ianoș Țurcanu] / Ion Ciocanu // *Viața satului*. – 1994. – 12 noiem. – P. 4.
477. **David, Eugenia.** Un tânăr prozator – Ianoș Țurcanu / Eugenia David // *Basarabia*. – 1994. – Nr 8/9. – P. 45.

1995

478. **Belicov, Serafim.** Ecouri prelungite de cavale : [creația poetului Ianoș Țurcanu] / Serafim Belicov // *Moldova literară*. – 1995. – 27 sept. – P. 2.
479. **Ciocanu, Ion.** Cetățile din noi : [placheta de versuri *Cetatea* de Ianoș Țurcanu] / Ion Ciocanu // *Patria tânără*. – 1995. – 14 oct.
480. „**Împăratul Traian – fondator al latinității**” [Festival de literatură] : [cu participarea mai multor personalități, printre care și Ianoș Țurcanu] // *Literatura și arta*. – 1995. – 28 sept. – P. 5.
481. **Ora de anatomie a lui Ianoș Țurcanu** : [decernarea premiului Bibl. Naționale pentru volumul de versuri *Oglindă stranie*] // *Săptămîna*. – 1995. – 15 sept. – P. 7.
482. **Palladi, Tudor.** Necesitatea primordială a basmului : [pe marginea cărții *În palat la Verde Împărat* de Ianoș Țurcanu] / Tudor Palladi // *Florile dalbe*. – 1995. – 26 mai. – P. 7.
483. **Pe marginea a două cărți de poezie** : [ședința Cenaclului literar „Lumina” la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, consacrată cărților de poezie ale lui Ianoș Țurcanu *Oglinda stranie* și *Insomnii*] // *Glasul națiunii*. – 1995. – Ian. (Nr 2). – P. 8.
484. **Poeți din Chișinău** : [Ianoș Țurcanu] // *Pașii profetului*. – 1995. – Mai. – P. 12.

1996

485. **Cimpoi, Mihai.** Un romantic (Întârziat? Modern? Postmodern?) este Ianoș Țurcanu / Mihai Cimpoi // *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia* / Mihai Cimpoi. – Chișinău, 1996. – P. 236.

486. **Ciocanu, Ion.** Neuitarea înaintemergătorilor : [placheta de versuri *Aduceri-aminte* de Ianoș Țurcanu] / Ion Ciocanu // *Literatura și Arta*. – 1996. – 3 oct. – P. 5.
487. **Coșcodan, Raisa.** Grația fanteziei : [cartea pentru copii *Doi lei* (Chișinău, 1996), aut. Ianoș Țurcanu] / Raisa Coșcodan // *Lucefărul*. – 1996. – 24 oct. – P. 6.
488. **Donos, Alexandru.** Pe polița „Beciului vechi” : [aforismele lui Ianoș Țurcanu] / Alexandru Donos // *Literatura și Arta*. – 1996. – 12 febr. – P. 8.
489. **Fulgi pentru salvarea copiilor** : [lansarea cărții de versuri pentru copii *Fulgul fermecat* (Chișinău, 1995), de Ianoș Țurcanu la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] // *Momentul*. – 1996. – 2 febr. – P. 4.
490. **Scriitorii sunt cu Mircea Snegur** : [printre care și Ianoș Țurcanu] // *Lucefărul*. – 1996. – Oct.-Noiem. – P. 29.
491. **Ștefărtă, Sorina.** Deloc din întâmplare : [lansarea la Iași a cărții *Ploaie la plus infinit* (Chișinău, 1996) de Ianoș Țurcanu] / Sorina Ștefărtă // *Flux*. – 1996. – 20 dec. – P. 11.

1997

492. **Apostoleanu, Corina.** Patria noastră – limba română : [culeg. de poezii *Moment poetic*, îngrijită de Ianoș Țurcanu] / Corina Apostoleanu // *Tomis*. – 1997. – Iul.
493. **Belicov, Serafim.** La Mamaia, fără „cerb”... : [cântecul compozitorului Ion Enache, versuri de Ianoș Țurcanu s-a învrednicit de locul 3 la festivalul *Cerbul de aur*, Brașov] / Serafim Belicov // *Moldova suverană*. – 1997. – 13 sept.
494. **Independente și părtinitoare, zvonurile bântuie prin oraș** : [colaborarea lui Ion Nicov cu poetul Ianoș Țurcanu] // *Flux*. – 1997. – 27 sept. – P. 6.
495. **Nichituș, Victor.** Moldovenii ies în lume : [alegerea lui Ianoș Țurcanu în Biroul de conducere al Federației Mondiale a Literaților] / Victor Nichituș // *Flux*. – 1997. – 10 dec. – P. 6.
496. **Nichituș, Victor.** Poeți pe mapamond : [Ianoș Țurcanu] / Victor Nichituș // *Moldova literară*. – 1997. – 10 dec. – P. 1.

497. **Omul nostru la FML** : [alegerea lui Ianoș Țurcanu în Biroul de conducere al Federației Mondiale a Literațiilor] // Curierul de seară. – 1997. – 18 dec. – P. 4.
498. **Rogozenco, Silvia**. Avem o rezervă de suflet... : [placheta de versuri *Doi lei* (Chișinău, 1996) de Ianoș Țurcanu] / Silvia Rogozenco // Florile dalbe. – 1997. – 23 ian. – P. 5.
499. **Șipoș, Gheorghe**. Moment poetic : [culegerea de versuri *Moment poetic*, ed. îngr. de Ianoș Țurcanu] / Gheorghe Șipoș // România literară. – 1997. – 5-11 febr. – P. 11.
500. **Наш человек в ВФП** : [избрание Яноша Цуркану в бюро Всемирной Федерации Писателей] // Вечерний Кишинев. – 1997. – 18 дек. – În lb. rusă.

1998

501. **Caligrafii** : [activitatea poetului Ianoș Țurcanu] // Coloquium. – 1998. – Nr 2. – P. 5.
502. **Copilărie – dulce feerie** : [participarea lui Ianoș Țurcanu la festivitatea de premiere a laureaților Concursului „Brândușele speranței”] // Florile dalbe. – 1998. – 11 iun.
503. **Furdui, Galina**. Alfabetul vesel : [cartea de poezii și povestiri *Alfabetul vesel* (Chișinău, 1998), semnată de Silvia Ursachi și Ianoș Țurcanu] / Galina Furdui // Literatura și Arta. – 1998. – 23 iul. – P. 8.
504. **Palladi, Tudor**. Îmbinarea basmului cu poeticul : [pe parginea cărții *Motanul-navigator* (Chișinău, 1996), aut. Ianoș Țurcanu] / Tudor Palladi // Florile dalbe. – 1998. – 5 febr. – P. 7.
505. **Știri, zvonuri, bârfe** : [Ianoș Țurcanu] // Flux. – 1998. – 3 iul. – P. 11.
506. **Tarlapan, Efim**. Patrimoniu spiritual : [pe marginea aforismelor lui Ianoș Țurcanu] / Efim Tarlapan // Post Scriptum. – 1998. – 15 sept. – P. 6.

1999

507. **Cuvântul care ne unește** : [poezia lui Ianoș Țurcanu s-a bucurat de succes la Târgul de Carte de la Iași] // *Cronica*. – 1999. – Nr 7. – P. 16.

2000

508. **Cartea și universul copilăriei** : [Salonul Intern. de Carte pentru Copii] // *Capitala*. – 2000. – 19 apr. – P. 4.
509. **Grigorescu, Grigore**. Cuvintele – tunele între suflet și-ntre stele : [pe marginea cărții *Songuri de cristal* (Chișinău, 2000) de Ianoș Țurcanu] / Grigore Grigorescu // *Literatura și Arta*. – 2000. – 11 mai. – P. 3.
510. **Lansări de carte la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”** : [lansarea volumelor: *Songuri de buzunar* (Chișinău, 2000), *Cioburi de cristal* (Chișinău, 2000) de Ianoș Țurcanu] // *Capitala*. – 2000. – 15 apr.
511. **Laureații Festivalului de muzică ușoară** : [Ianoș Țurcanu, pentru cel mai bun text] // *Jurnal național*. – 2000. – 4 noiem.
512. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 1999** : [Ianoș Țurcanu, pentru Poezie] // *Literatura și Arta*. – 2000. – 6 ian. – P. 4.
513. **Noi apariții la Editura „Augusta”** : [cartea *Deprindere inutilă* (Chișinău, 2000) de Ianoș Țurcanu] // *Tibiscus*. – 2000. – Nr 4. – P. 12.
514. **Poetul Ianoș Țurcanu în „Cioburi de cristal” își reflectă oglinda minții** : [pe marginea cărții *Cioburi de cristal* (Chișinău, 2000), aut. Ianoș Țurcanu] // *Jurnal național*. – 2000. – 4 noiem.
515. **Precup, Sorin**. „Deprindere inutilă” : [noi apariții la Ed. „Augusta” de Ianoș Țurcanu] / Sorin Precup // *Tibiscus*. – 2000. – Nr 3. – P. 12.
516. **Rusu, Nicolae**. Râde ciob de vază spartă : [pe marginea cărții lui Ianoș Țurcanu *Cioburi de cristal* (Chișinău, 2000)] / Nicolae Rusu // *Literatura și Arta*. – 2000. – 25 mai. – P. 4.

517. **Să nu mâncăm colaci de salvare** : [pe marginea cărții *Cioburi de cristal* (Chișinău, 2000) de Ianoș Țurcanu] // Jurnal de Chișinău. – 2000. – 15 noiem. – P. 12.
518. **Бобочел, Валерия**. Подскажите как мне найти Моцарта : [очередное заседание клуба *Овидиус* под руководством Яноша Цуркану] / Валерия Бобочел // Столица. – 2000. – 22 нояб. – С. 12. – În lb. rusă.

2001

519. **Accent editorial** : [pe marginea cărții lui Ianoș Țurcanu *Priviri în oglindă* (Chișinău, 2001)] // Accente. – 2001. – 2 aug.
520. **David, Eugenia**. Devotat fecior al baștinei : [Ianoș Țurcanu la 50 ani de la naștere] / Eugenia David // Moldova suverană. – 2001. – 28 iul. – P. 6.
521. **Filip, Iulian**. Îngândurare pe un calendar : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] / Iulian Filip // Capitala. – 2001. – 14 mai.
522. **Filip, Iulian**. Jubileele produc evenimente plăcute în cazul protagoniștilor valoroși : [poetul Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Capitala. – 2001. – 16 mai. – P. 3.
523. **Filip, Iulian**. Toate-s la îndemâna oricui – care și ce pescuiește : [Ianoș Țurcanu la 50 de ani] / Iulian Filip // Capitala. – 2001. – 25 iul.
524. **Gafton, Marcela**. Carte de vizită : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] / Marcela Gafton // Țara. – 2001. – 27 iul. – P. 4.
525. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2000** : [Ianoș Țurcanu, pentru Poezie] // Literatura și Arta. – 2001. – 4 ian. – P. 4.
526. **Melancolii de sfârșit de veac** : [volumul *Deprindere inutilă* (Chișinău, 2001) de Ianoș Țurcanu] // Luceafărul. – 2001. – 29 dec.
527. **Pereteatcu, Tamara**. Din lumea celor capturați de iezii lui Creangă... : [Ianoș Țurcanu la aniversarea de 50 de ani] / Tamara Pereteatcu // La Creangă : Almanah literar. – Chișinău, 2001. – P. 7.
528. **Popușoi, Liliana**. Ianoș Țurcanu a împlinit 50 de ani / Liliana Popușoi // Flux. – 2001. – 31 iul. – P. 6.

529. **Popușoi, Liliana.** Vulpile și bufnițele cântă, iar leii scriu, făcând maimuțele să râdă : [pe marginea epigramelor scriitorului Ianoș Țurcanu] / Liliana Popușoi // Flux. – 2001. – 7 sept. – P. 4.
530. **Slutu, Nina.** „În doi cu gândul” : [cartea *Songuri de buzunar* (Chișinău, 2001), aut. Ianoș Țurcanu] / Nina Slutu // Moldova suverană. – 2001. – 16 ian.
531. **Stratulat, Andrei.** Rafinamentul aforismului : [volumul *Cioburi de cristal* (Chișinău, 2001) de Ianoș Țurcanu] / Andrei Stratulat // Revista română. – 2001. – Iun. – P. 18.
532. **Un romantic întârziat** : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] // Flux. – 2001. – 31 iul. – P. 6.

2002

533. **Gălușca, Vasile.** ...și Ianoș Țurcanu : [întâlnirea poetului cu studentii Colegiului de Comerț al ASEM] / Vasile Gălușca // Carpe Diem! – 2002. – Oct. – P. 12.
534. **Ilion, A.** „Insula Madagascar” : [cartea cu același titlu de Ianoș Țurcanu] / A. Ilion // Pașii profetului. – 2002. – Mai (Nr 20). – P. 11.
535. **O parte din drumurile Sofiei trec prin Pelinia...** : [viața și activitatea lui Ianoș Țurcanu] // Litere. – 2002. – Aug.-Sept. – P. 20-21 ; Poezia acasă : Poeți contemporani din Basarabia. – Târgoviște, 2003. – P. 149-151 ; Ed. a 3-a, rev. – Târgoviște, 2018. – P. 446-467.
536. **Palladi, Tudor.** Inimetria songului sau imposibila întoarcere a liniștii : [pe marginea cărților lui Ianoș Țurcanu: *Songuri de buzunar*, *Liniște nu va mai fi*, *Cioburi de cristal*, *Priviri în oglindă*] / Tudor Palladi // Literatura și Arta. – 2002. – 31 oct. – P. 5.
537. **Pruteanu, Vasile.** Prizonierul copilăriei : [lansarea cărții *Pițigoil în ciubote* de Ianoș Țurcanu la Bibl. „Transilvania”] / Vasile Pruteanu // Literatura și Arta. – 2002. – 10 oct. – P. 5.
538. **Vlad, Mihail.** Ianoș Țurcanu : „Priviri în oglindă” : [volumul *Priviri în oglindă* (Chișinău, 2001) de Ianoș Țurcanu] / Mihail Vlad // Jurnal de Dâmbovița. – 2002. – 1 aug. ; Răsunetul. – 2002. – 21 aug.

2003

539. **Cimpoi, Mihai.** Generația „ochiului al treilea” (reabilitarea esteticului) : [activitatea literară a poetului Ianoș Țurcanu] / Mihai Cimpoi // Istoria literaturii române din Basarabia : compendiu / Mihai Cimpoi. – Chișinău, 2003. – P. 359.
540. **Filip, Iulian.** Elementară curiozitate, apoi cunoaștere : [pe marginea poeziilor lui Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Literatura și Arta. – 2003. – 6 noiem. – P. 5.
541. **Laureații premiilor „Literatura și arta” pentru anul – 2002 :** [Ianoș Țurcanu, pentru Poezie] // Literatura și Arta. – 2003. – 1 ian. – P. 4.

2004

542. **Ce dulce ești și ce frumoasă, scumpă poezie... :** [întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Liceului cu profil tehnologic] // Florile dalbe. – 2004. – 25 noiem.
543. **Dragul meu prieten, îți dăruiesc această carte... :** [întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Liceului Teoretic pentru Copii Slabvăzători] // „a”Mic. – 2004. – Nr 12. – P. 15.
544. **Gheorghită, Nadina.** Copiii dezavantajați au și ei dreptul la carte : [întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Liceului Teoretic pentru Copii Slabvăzători] / Nadina Gheorghită // Capitala. – 2004. – 20 oct.
545. **Ianoș Țurcanu :** [note biogr.] // a„Mic”. – 2004. – Nr 5/6. – P. 3.
546. **Ianoș Țurcanu :** [viața și activitatea poetului] // Crai nou. – 2004. – 8 mai. – P. 5.
547. **Ianoș Țurcanu :** [schiță biogr.] // Noi. – 2004. – Nr 11. – P. 8.

2005

548. **Adam, Victor.** Ianoș Țurcanu : [note cu privire la viața și activitatea poetului] / Victor Adam // Ziarul Ploieștii. – 2005. – 12-18 mai. – P. 6.
549. **Adam, Victor.** „Inimometru” : [cartea *Inimometru* (Chișinău, 2005) de Ianoș Țurcanu] / Victor Adam // Ziarul Ploieștii. – 2005. – 30 iun.-6 iul. ; Literatura și Arta. – 2005. – 2 febr. – P. 5.

550. **Arte e vita di poeti bessarabiani** : [Ianoș Țurcanu] // Cura Di Dante / A. Cerilli. – Supino, 2005. – P. 116-122. – În lb. ital.
551. **Ciocanu, Ion**. Confirmarea vocației și imperativul exigenței : [cartea *Gânduri printre rânduri* (Chișinău, 2005) de Ianoș Țurcanu] / Ion Ciocanu // Phoenix. – 2005. – 29 dec. – P. 21; 2006. – 15 mar. – P. 23.
552. **26 iulie – 55 ani de la nașterea poetului Ianoș Țurcanu** // Aniversări culturale / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. – Chișinău, 2005. – P. 115-118.
553. **Druță, Irina**. „Eu + Tu... sau încă o dată despre dragoste” : [lansarea cărții lui Ianoș Țurcanu de Ziua Îndrăgostiților la CAIE] / Irina Druță // Ecoul Eminescu. – 2005. – Mar. – P. 1.
554. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2004** : [Ianoș Țurcanu, pentru Poezie] // Literatura și Arta. – 2005. – 1 ian. – P. 5.
555. **Mii de aforisme** : [aforismele lui Ianoș Țurcanu] // Literatura și Arta. – 2005. – 3 noiem. – P. 5.
556. **Petrenco, Lilia**. Poetul care măsoară cu inima : [lansarea cărții *Inimometru* (Chișinău, 2005) de Ianoș Țurcanu în incinta Bibl. Publ. „Maramureș”] / Lilia Petrenco // Capitala. – 2005. – 9 iul. – P. 8.
557. **Vrem filme titrate în limba română!** : [participarea lui Ianoș Țurcanu în cadrul conf. de presă, organizată de Compania *Neogen*] // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 27 mai.

2006

558. **Foiu, Taisia**. Breviar bibliografic : [cronică la volumul *Ianoș Țurcanu : Biobibliografie*] / Taisia Foiu // BiblioPolis. – 2006. – Vol. 19, Nr 3. – P. 83.
559. **Dumitrescu, Nicolae**. Patru poeți basarabeni : Anatol Codru, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Nicolae Dabija / Nicolae Dumitrescu // Axioma. – 2006. – Nr 11 (Sept.). – P. 10-11.
560. **Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // În căutarea unui topos liric : Antologie de poezie a SST. – Târgoviște, 2006. – P. 152.

561. **Inimometru** : [pe marginea cărții *Inimometru* (Chișinău, 2005) de Ianoș Țurcanu] // *Literatura și Arta*. – 2006. – 2 febr. – P. 5.
562. **Lache, Inga**. 55 ani de viață ai poetului Ianoș Țurcanu : [lansarea volumelor: *Ianoș Țurcanu* : Biobibliografie, *Brevete pentru eternitate* și CD-ul *Anotimp plăcut*, aut. Ianoș Țurcanu, la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] / Inga Lachi // *Moldova suverană*. – 2006. – 2 aug. – P. 4.
563. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2005** : [Ianoș Țurcanu, pentru poezie] // *Literatura și Arta*. – 2006. – 1 ian. – P. 5.
564. **Muza poeziei în fața admiratorilor** : [volumul de poezii *10^a la musa nuova* de Ianoș Țurcanu și Iulian Filip] // *Flux*. – 2006. – 23 ian. – P. 6.
565. **Partole, Claudia**. [Ianoș Țurcanu la aniversare] / Claudia Partole // *La Creangă* : Almanah literar. – Chișinău, 2006. – P. 17.
566. **Rogac, Raia**. Triplă lansare sub semn aniversar : [lansarea volumelor: *Ianoș Țurcanu* : Biobibliografie ; *Brevete pentru eternitate* și *Anotimp minunat* (CD-rom), aut. Ianoș Țurcanu] / Raia Rogac // *Glasul națiunii*. – 2006. – 3 aug. – P. 8.
567. **Sârbu, Olga**. Copii fericiți, părinți mulțumiți : [„Tabăra de lectură și agrement” pe lângă Bibl. Publ. „Alba Iulia” și întâlnirea copiilor cu Ianoș Țurcanu] / Olga Sârbu // *Capitala*. – 2006. – 24 iun. – P. 6.
568. **Ungureanu, Larisa**. Muza poeziei : [lansarea cărții *10^a la musa nuova* de Ianoș Țurcanu și Iulian Filip, la Bibl. Publ. „Târgoviște”] / Larisa Ungureanu // *Flux*. – 2006. – 23 ian. – P. 6 ; *Literatura și Arta*. – 2006. – 2 febr. – P. 5.
569. **Сырбу, Ольга**. Счастливые дети, довольные родители : [о „Лагере чтения и отдыха” при Библ. „Алба Юлия” и встрече детей с писателем Яношем Цуркану] / Ольга Сырбу // *Столица*. – 2006. – 24 июня. – С. 6. – În lb. rusă.

2007

570. [Carte de dragoste] : [cartea *Carte de dragoste* (Chișinău, 2007) de Ianoș Țurcanu] // Convorbiri literare. – 2007. – Nr 5 (137). – P. 14.
571. Coandă, George. Ianoș Țurcanu și melancolia mării : [pe marginea volumului *Omul Mării* (Chișinău, 2007), aut. Ianoș Țurcanu] / George Coandă // Jurnal de Dâmbovița. – 2007. – 27 oct. – P. 15.
572. Corcodel, Ana. Medalionul literar – o „lecție de suflet” pentru liceeni : [întâlnirea cu poetul Ianoș Țurcanu la Bibl. „O. Ghibu”] / Ana Corcodel // Capitala. – 2007. – 6 oct. – P. 14.
573. Dumbrăveanu, Victor. Bibliotecile : [medalionul literar desfășurat la Bibl. „O. Ghibu” cu participarea poetului Ianoș Țurcanu] / Victor Dumbrăveanu // Capitala. – 2007. – 12 oct. – P. 1.
574. Filip, Iulian. Moartea împăcată a mamei poetului care-i seamănă tatălui : Lui Ianoș Țurcanu : [reflecții, cugetări, amintiri despre părinți] / Iulian Filip // Literatura și Arta. – 2007. – 18 oct. – P. 4 ; Litere. – 2007. – Nr 9 (90). – P. 54.
575. Ianoș Țurcanu : [note biogr., aprecieri] // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia 1812-2006. – Chișinău, 2007. – P. 455-456.
576. Josu, Nina. Ziua Poeziei : [cu participarea poetului Ianoș Țurcanu, la bustul lui M. Eminescu] / Nina Josu // Literatura și Arta. – 2007. – 18 oct. – P. 4.
577. Poeți basarabeni la Ploiești : [participarea poezilor Iulian Filip și Ianoș Țurcanu la lansarea volumelor: *Poezia acasă – poeți contemporani din Basarabia și Elogia golului*] // Prahova. – 2007. – 25 oct. – P. 4.
578. Rachieru, Adrian Dinu. Anotimpul anotimpurilor (III) : [activitatea literară a poetului Ianoș Țurcanu] / Adrian Dinu Rachieru // Convorbiri literare. – 2007. – Nr 5. – P. 76.
579. Rogac, Raia. Creionări la portretul unui poet : [Ianoș Țurcanu] / Raia Rogac // Florile dalbe. – 2007. – 8 noiem.
580. Rotaru, Cristina. O antologie a poeziei culte *Lumină lină* : [participarea lui Ianoș Țurcanu la lansarea cărții *Lumină lină*, aut. Ioan Mânăscuț] / Cristina Rotaru // Capitala. – 2007. – 6 oct. – P. 14.

2008

581. **Cărți, autori și edituri din R. Moldova premiate la Iași** : [Premiul *Mihai Eminescu* pentru Poezie: Iulian Filip și Ianoș Țurcanu] // Ziarul de gardă. – 2008. – 16 noiem. – P. 8.
582. **Ion, Dumitru M.** Antologia Festivalului Internațional „Noaptea de Poezie de la Curtea de Argeș”, Ed. a XII-a, (16-22 iulie 2008) : [cu participarea poetului Ianoș Țurcanu] / Dumitru M. Ion, Carolina Ilica // Săgetătorul. – 2008. – 15 iul. – P. 9.
583. **Cimpoi, Mihai.** Tainele creației și ale vieții : [creația poetului Ianoș Țurcanu] / Mihai Cimpoi // Roua stelară. – 2008. – Nr 3. – P. 5.
584. **Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // Astra. – 2008. – Nr 25 (312). – P. 15.
585. **Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // Ziarul de Argeș. – 2008. – 18-24 iul. – P. 12.
586. **Ioniță, Marin.** Festivalul Internațional „Noaptea de Poezie” [Jud. Argeș, România] : [participarea poetului Ianoș Țurcanu] / Marin Ioniță // Curierul zilei. – 2008. – 19 iul. ; Curierul artelor. – 2008. – 19 iul. – P. 8.
587. **Negru, Lena.** Atenție, apare un nou proiect muzical „TadevSStudio” : [echipa „TadevSStudio” formată din maestrții: Gr. Vieru, I. Filip, I. Țurcanu, P. Popa și textiera Elena Buga] / Lena Negru // Jurnal de Chișinău. – 2008. – 4 noiem. – P. 12.
588. **Rogac, Raia.** Carte scrisă cu arcușul sângelui : [lansarea cărții *Izgonirea din Eden*, aut. Ianoș Țurcanu, la Bibl. „Ovidius”] / Raia Rogac // Glasul. – 2008. – 13 noiem. – P. 13.
589. **Romanciuc, Valentina.** Cartea luminează : [Premiul „Simpatia copiilor” i-a revenit cărții *O girafă supărată*, aut. Ianoș Țurcanu] / Valentina Romanciuc // „a”Mic. – 2008. – Nr 5/6. – P. 3.
590. **Rotaru, Cristina.** Întâlnire de suflet cu Ianoș Țurcanu : [la Bibl. „N. Titulescu”, BM „B.P. Hasdeu”] / Cristina Rotaru // Capitala. – 2008. – 11 apr. – P. 13.
591. **Stoie, Nicolae.** 5 cărți de poezie : [aparitia cărții *Omul mării*, aut. Ianoș Țurcanu] / Nicolae Stoie // Astra. – 2008. – 23 oct. – P. 23.

2009

592. **Busuioc, Nicolae.** Izgonirea din Eden : [volumele *Omul mării* (Chișinău, 2007) și *Izgonirea din Eden* (Chișinău, 2008), aut. Ianoș Țurcanu] / Nicolae Busuioc // *Timpul trăit* / Nicolae Busuioc. – Iași, 2009. – P. 88-90.
593. **Josu, Nina.** Un poet al iubirii : [lansarea volumului de versuri și aforisme *Izgonirea din Eden*, aut. Ianoș Țurcanu] / Nina Josu // *Literatura și Arta*. – 2009. – 12 mar. – P. 4.
594. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2009 :** [Ianoș Țurcanu, pentru satiră și umor] // *Literatura și Arta*. – 2009. – 31 dec. – P. 4.
595. **Premiile Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineri :** [cartea anului *Un elefant în vagonul-restaurant* (Chișinău, 2009), aut. Ianoș Țurcanu] // *Flux*. – 2009. – 7 apr. – P. 11.
596. **Rogac, Raia.** Ianoș Țurcanu : [schiță biogr., aprecieri] / Raia Rogac // *Pelinia – nume de legendă* / Raia Rogac. – Chișinău, 2009. – P. 229-232.
597. **Romanciuc, Vasile.** Ianoș Țurcanu : Cititorul-copil, un adevărat Marco Polo... / Vasile Romanciuc // *Litere*. – 2009. – Nr 3. – P. 46 ; Bucurii pentru copii : Poeți contemporani din Basarabia. – Chișinău, 2010. – P. 197-198.

2010

598. **Cristea, Tudor.** Poeți din Basarabia (I). Un personaj liric : Ianoș Țurcanu / Tudor Cristea // *Litere*. – 2010. – Nr 10. – P. 12-15 ; Revizuire și consemnări : Eseuri de critică și istorie literară / Tudor Cristea. – Târgoviște, 2012. – P. 202-211.
599. **26 iulie – 60 ani de la nașterea poetului Ianoș Țurcanu //** Aniversări culturale / *Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”*. – Chișinău, 2010. – P. 131-137.
600. **Laureații săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2010 :** [Ianoș Țurcanu, pentru Poezie] // *Literatura și Arta*. – 2010. – 30 dec. – P. 1.

601. **Turea, Larisa.** Călătorii imagine : [lansarea cărții-surpriză *Melcii nu citesc ziare* (Chișinău, 2008), aut. Ianoș Țurcanu] / Larisa Turea // Carte pentru copii și tineret. – Chișinău, 2010. – P. 2.
602. **Zbârciog, Vlad.** Ianoș Țurcanu : [schiță biogr.] / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia, 1812-2010. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Chișinău, 2010. – P. 445-447.

2011

603. **Apostoleanu, Corina.** [Ianoș Țurcanu, la ceas aniversar] / Corina Apostoleanu // Literatura și Arta. – 2011. – 29 iul. – P. 5.
604. **Bulmaga, Rodica.** O aniversare de toată frumusețea : [Ianoș Țurcanu la 60 ani] / Rodica Bulmaga // Literatura și Arta. – 2011. – 28 iul. – P. 8.
605. **Dabija, Nicolae.** Ianoș : [Ianoș Țurcanu la aniversarea de 60 ani] / Nicolae Dabija // Literatura și Arta. – 2011. – 28 iul. – P. 8.
606. **Grăsoiu, Liviu.** Un poet de primă mărime : [cartea *Cea mai frumoasă vară a iubirii* (Chișinău, 2010), aut. Ianoș Țurcanu] / Liviu Grăsoiu // Literatura și Arta. – 2011. – 21 iun. – P. 5.
607. **Hușanu, Valentin.** Regal de poezie la cea de-a XX-a ed. a „Sărbătorii Liliacului” : [cu participarea poetului Ianoș Țurcanu] / Valentin Hușanu // Buna Ziua Iași. – 2011. – 4 mai. – P. 10.
608. **Josu, Nina.** Cu nemuritoru-i vers în suflet... : [Ianoș Țurcanu, moderatorul Cenaclului „Ovidius”] / Nina Josu // Literatura și Arta. – 2011. – 17 febr. – P. 6.
609. **Mărgineanu, Ion.** [Ianoș Țurcanu, la aniversare] / Ion Mărgineanu // Literatura și Arta. – 2011. – 29 iul. – P. 5.

2012

610. **Ionel, Nicolae.** Un poet al iubirii : [Ianoș Țurcanu] / Nicolae Ionel // Scriitori târgovișteni / Nicolae Ionel. – Târgoviște, 2012. – P. 170-178.

2013

611. **Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // Antologie de poezie română contemporană. – Iași, 2013. – P. 1481.

- 612. Laureții săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2013 :**
Pentru Poezie : [Ianoș Țurcanu] // Literatura și Arta. – 2013. – 26
dec. – P. 5.

2014

- 613. Răileanu, Vitalie.** Poemele destăinuie : [pe marginea creației
poetului Ianoș Țurcanu] / Vitalie Răileanu // Literatura și Arta. –
2014. – 6 mar. – P. 4.
- 614. Răileanu, Vitalie.** Poetul dorului – pentru femeia iubită : [volu-
mul *Casă pentru femeia iubită* (Iași, 2012), aut. Ianoș Țurcanu] /
Vitalie Răileanu // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 51, Nr 1. – P. 269-272.

2015

- 615. 26 iulie – 65 de ani de la nașterea poetului Ianoș Țurcanu //**
Aniversări culturale / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. –
Chișinău, 2015. – P. 70-77.

2016

- 616. Cimpoi, Mihai.** Cuvinte simple, ca zborul de frunze : [creația
scriitorului Ianoș Țurcanu] / Mihai Cimpoi // Literatura și Arta.
– 2016. – 21 iul. – P. 5.
- 617. Filip, Iulian.** Teste duminicale pe distanță lungă : [65 de ani de la
nașterea scriitorului Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Literatura și
Arta. – 2016. – 21 iul. – P. 5.
- 618. Ianoș Țurcanu.** Omul mării revine, editura Libres, Chișinău,
2015, 174 p. : [pe marginea cărții *Omul mării revine*] // Convorbiri
literare. – 2016. – Nr 9 (249). – P. 193.
- 619. Ianoș Țurcanu,** poet, eseist, prozator, membru al Uniunii
Scriitorilor din Rep. Moldova // Personalități marcante și dis-
cipoli: interferențe de valori și comportamente = Outstanding
Personalities and Disciples: intermixing of value and behaviors.
– Chișinău, 2016. – P. 29. – Tit. paral.: lb. rom., engl.
- 620. Laureții săptămânalului „Literatura și arta” pe anul 2016.**
Pentru Poezie : [Ianoș Țurcanu] // Literatura și Arta. – 2016. – 29
dec. – P. 5.

- 621. Răileanu, Vitalie.** Ianoș Țurcanu și universul versurilor despre mare : [volumele de versuri *Omul mării* (Chișinău, 2007) și *Omul mării revine* (Chișinău, 2015)] / Vitalie Răileanu // *Literatura și Arta*. – 2016. – 21 iul. – P. 5.

2017

- 622. Laureții săptămânalului „Literatura și arta” pe anul 2017.** Pentru Poezie : [Ianoș Țurcanu] // *Literatura și Arta*. – 2017. – 28 dec. – P. 5.

2018

- 623. Filip, Iulian.** Pledoarie pentru vederea formulei complexe de creație : [volumul *Poeme pe trepte încinse* (Chișinău, 2018) de Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // *Literatura și Arta*. – 2018. – 26 iul. – P. 7.
- 624. Flutur, Vasile.** „Omul mării revine” cugetând. Sub clopote de sticlă : [cronică la cartea *Omul mării revine* (Chișinău, 2018) de Ianoș Țurcanu] / Vasile Flutur // *Liter-Club*. – 2018. – Anul III, Nr 4 (12). – P. 29-32.
- 625. Ianoș Țurcanu :** [note biogr.] // *O limbă – un neam. Târgoviște – Chișinău – Cernăuți – Alba Iulia. Cetăți ale spiritualității românești : Antologie de poezie*. – Târgoviște, 2018. – P. 287-291.
- 626. Marcu, Emilian.** „Carte de dragoste”, Editura Grafema Libris, Chișinău, 2005, 68 p. ; „Omul mării revine”, Editura Grafema Libris, Chișinău, 2015, 174 p. : [cronică la cărțile poetului Ianoș Țurcanu] // *Vitrina cărților. Noi vremuri de singurătate... în bibliotecă* / Emilian Marcu. – București, 2018. – Vol. 2. – P. 430-432.

2019

- 627. Ianoș Țurcanu :** [note biogr.] // *Târgoviște – Chișinău – Cernăuți : (Antologie de sonete)*. – Târgoviște, 2019. – P. 182-184.
- 628. Ianoș Țurcanu :** [note biogr.] // *Revista română*. – 2019. – Nr 3 (97). – P. 32.

- 629. Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // Poezia acasă : Poeti contemporani din Basarabia / antologie de Iulian Filip și Mihai Stan. – Ed. a 4-a, rev. – Târgoviște, 2019. – P. 465.

2020

- 630. Roibu, Nicolae.** În perioada pandemiei, poetul și publicistul Ianoș Țurcanu a scris trei cărți : [*Terasa cu aroma de cafea (aforisme)*, *Un cocor cu GPS (poezii pentru copii)*, *Fulgere peste mare (versuri)*] / Nicolae Roibu // Cronici din perioada pandemiei : (interviuri, cronici, portrete literare cu și despre oameni de cultură) / Nicolae Roibu. – Chișinău, 2020. – P. 135-137.

ANEXE

Anexa 1

Cântece pe versurile lui Ianoș Țurcanu (nepublicate)

- A crescut mama trei fete / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- A fost odată / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Angela Marta
- A înflorit liliacul / muzică: A. Lebedinschi, interpret: Eryka
- A rămas doar un ceas / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ion Suruceanu
- Academie – glorie-n vecie / muzică: N. Usaciov ; interpret: Corul Ministerului Afacerilor Interne
- Acasă / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Ion Suruceanu
- Această seară / muzică și interpret: Igor Cuciuc
- Această vară / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Alina
- Adio, grădiniță / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Carolina
- Africa / muzică și interpret: Daria Radu
- Agroprofi / muzică și interpret: Andrian Panfli
- Ah, ce băiat / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Aliona Triboi
- Ah, ce fată! / muzică și interpret: Boris Polin
- Ah, viață, viață... / muzică: Sergiu Țurcan ; interpret: Eryka și Sergiu Țurcan
- Ai fost... / muzică și interpret: Boris Polin
- Ai o viață, nu o mie / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Gheorghe Țopa
- Ai rămas numai un vis / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Ai să regreți / muzică: Boris Polin ; interpret: Larisa Busuioc
- Aici, acum... / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Albele, negrele clape / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Liliana Rotaru

- Alină-mi sufletul / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Alungă nostalgia / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Am crescut fecior și fiică / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- Am crezut / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Am greșit / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Am în codru în străfunduri / muzică populară ; interpret: Doina Arsene
- Am în inimă un dor / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Am nevoie de tine / muzică și interpret: Licu Goncear
- Am numărat mulți ani / muzică și interpret: Sergiu Finiti
- Am o țară, floare rară / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Natalia Țurcan
- Am uitat turma întreagă / muzică populară ; interpret: Ion Florea
- Amar paharul / muzică și interpret: Boris Polin
- Amore mio / muzică: Domenic Ghanbar ; interpret: Olga Ciolacu
- Anii au trecut / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Lia
- Anii s-au dus / muzică și interpret: Ion Nicov
- Anotimp minunat / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Victoria Lungu
- Ar fi un păcat / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Ard în focul iubirii / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Alexa
- Are badea oi cornute / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Aricii și covrigii / muzică: Victor Buruiană ; interpret: V. Buruiană
- Armonie / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Armonie / muzică de Leonid Gorceac ; interpret: Stela Mitriuc
- Ascultă ce-am să-ți spun / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra

- Astăzi este ziua mea / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Adriana Ochișanu
- Astăzi este ziua ta / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- Așa e viața / muzică: Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu
- Așa sunt eu / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Ana Barbu
- Așa sunt eu / muzică și interpret: Rodica Ciobanu
- Așa-i omul / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Mihai Ciobanu
- Aștept / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Așteptăm o minune / muzică: Liviu Știrbu
- Avem același drum / muzică: Marcel Cibotaru ; interpret: Ionel Pichin
- Avem o Țară / muzică și interpret: Mircea Guțu
- Avem un drum / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc
- Azi e ziua mea, prieteni / muzică: Adrian Ursu ; interpret: Ștefan Roșcovanu
- Azi e ziua ta / muzică și interpret: Ana Barbu
- Azi e ziua ta, iubito / muzică: Boris Polin ; interpret: Mihai Volontir
- Azi feciorul meu se-nsoară / muzică și interpret: Gheorghe Țopa
- Azi ne vom distra / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc
- Azi tăticul s-a născut / muzică: Boris Polin ; interpret: Lavinia
- Bade, bădișorul meu / muzică populară ; interpret: Angela Ciochină
- Bade, când privești la stele / muzică: Gh. Banariuc ; interpret: Doina Arsene
- Bade, dorul de la tine / muzică: Gh. Banariuc ; interpret: Doina Arsene
- Bade, zău că nu-mi prea pasă / muzică populară ; interpret: Diamanta Paterău
- Bade, zău, o fi păcat / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu

- Badea meu paște mioare / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Baladă / muzică populară ; interpret: Angela Ciochină
- Balul / muzică și interpret: Daria Radu
- Banii / muzică și interpret: Ion Nicov
- Bată-te, bade, te bată / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Bădiță – căciulă naltă / muzică populară ; interpret: Ileanuța Condurache
- Bădiță, mustață neagră / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- Bine-i să trăiești pe lume / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Ana Barbu
- Buburuza / muzică și interpret: Daria Radu
- Buiucani (imn) / muzică: Marian Stîrcea ; interpret: Eryka și Radu Dolgan
- Bunica / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Cade frunza, cade frunza / muzică populară ; interpret: Angela Ciochină
- Cad stele peste noi / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Cadou de Anul Nou / muzică și interpret: Sergiu Țurcan
- Cafenea de sub castan / muzică și interpret: Boris Polin
- Ca-n prima zi / muzică: Boris Polin ; interpret: Larisa Busuioc
- Carabinierii /muzică: Nicolae Usaciov ; Corul și orchestra Ministerului Afacerilor Interne
- Casă cu speranțe / muzică și interpret: Ion Nicov
- Cazino / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Căruța / muzică: V. Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- Căsuța cu dantele / muzică și interpret: Boris Polin
- Când e dulce, când amar / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Când iubești, atunci trăiești / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Gheorghe Țopa

- Când strunele vibrează (romanță) / muzică : Alexe Agachi ; interpret: Alexei Sofronie
- Cântă-mi, lăutar ! / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Olga Ciolacu
- Cântă-mi, lăutar! / muzică și interpret: Boris Polin
- Cântec de leagăn / muzică și interpret Daria Radu
- Cântec și speranță / muzică: Costy Burlacu ; interpret: Gheorghe Țopa
- Cântec țigănesc / muzică populară ; interpret: Tanya Talpă
- Cântecul care-l cânt eu / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Diamanta Paterău
- Cât vom iubi / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Svetlana Crețu
- Câte raze pe sub stele / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Ce eroare!... / muzică și interpret: Ion Nicov
- Ce mândrețe de Școală / muzică și interpret: Marian Stîrcea
- Ce minunat e! / muzică: Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu
- Ce n-aș fi dat (romanță) / muzică: Leonid Gorceac ; interpret: M. Filipovici
- Cea mai frumoasă / muzică: Ana Mustea ; interpret: Corina Țepeș
- Cea mai mândră mireasă / muzică și interpret: Costy Burlacu
- Cească de cafea / muzică și interpret: Ricu Vodă
- Ce-i cu tine? / muzică și interpret: Ion Nicov
- Cheamă-mă / muzică: Marian Stîrcea ; interpret: Nătălița Moscalu
- Cheamă-mă / muzică și interpret: Licu Gonciar
- Chipul mamei / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Natalia Barbu
- Chișinău – oraș etern / muzică și interpret: Petre Teodorovici
- Chișinău – orașul meu / muzică: Marian Stîrcea ; interpret: Serj Kuzencoff, Roxana
- Chișinău – orașul meu / muzică și interpret: Daria Radu
- Cine m-aude cântând / muzică populară ; interpret: Ileanuța Condurache

- Cine n-are dor destul / muzică populară ; interpret: Ileanuța Condurache
- Cine știe binele / muzică populară ; interpret: Victoria Lungu
- Cine te-a mințit / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Cioban, ciobănel / muzică și interpret: Vlad Cibis
- Codrul verde, bunule / muzică populară ; interpret: Doina Arsene
- Codrule cu frunte-n stele / muzică populară ; interpret: Doina Arsene
- Codrule înrămurat / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Codul bunelor maniere / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Doina Rață
- Colindătorii / muzică: Marian Stîrcea ; interpret: Ionel Prodan
- Consolare / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Stela Mitriuc
- Copilăria / muzică: Ion Nicov ; interpret: Cristina Nicov
- Copilăria mea / muzică Sergiu Țurcan ; interpret: Mihaela Țurcan
- Copilărie / muzică: Daria Radu
- Copilărie eternă / muzică: Mircea Guțu ; interpret: formație de copii
- Copilărie, unde ești? / muzică: Alex Vdovicenco ; interpret: Igor Cuciuc
- Corale pierdute / muzică și interpret Boris Polin
- Crâșmuță cu ușa-n drum / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Crenguță de măr rotat / muzică populară ; interpret: Marina Filipovici
- Cum bate inima / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Cuțitul / muzică și interpret: Boris Polin
- Dans fără sfârșit / muzică și interpret: Mihai Todirașcu
- Dans lângă mare / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Natalia Barbu

- Dans pe plajă / muzică: Vlad Cibis ; interpret: Tatiana
- Dansăm ultima dată / muzică: Alexandru Vdovicencu ; interpret: Doina Iovu
- Dansul începe din nou / muzică și interpret: Ian Raiburg
- De Crăciun / muzică: Marian Stîrcea ; interpret: Anișoara Balmuș
- De la târg / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Marina Filipovici
- De n-ar fi iubirile / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Diamanta Paterău
- De te-a mințit femeia / muzică și interpret: Boris Polin
- De ziua ta / muzică și interpret: Anatol Mârzențu
- De-ar fi dorul / muzică populară ; interpret: Diamanta Paterău
- De-mi zici bade / muzică populară ; interpret: Doina Arsene
- Demnitate / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- Despărțire / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Ion Suruceanu
- Destin / muzică și interpret: Dan Bordeianu
- Destin / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Din nou cad ploii / muzică și interpret: Dan Bordeianu
- Din nou chitara cântă / muzică și interpret: Boris Polin
- Dincolo de tristețe / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Angela Marta
- Dinspre tine ninge greu / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Dintre toate / muzică: Valeriu Ciobanu ; interpret: Adriana
- Doar acasă / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Costi și Corina
- Doar atunci / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Doar dragostea / muzică și interpret: Ion Nicov
- Doar iubire / muzică și interpret: Natalia Costiuc
- Doar pentru noi / muzică și interpret: Vlad Cibis
- Doar pentru tine / muzică și interpret: Ion Nicov
- Domnișoară moldoveană / muzică și interpret: Jean
- Domnișoară, nu mă aștepta / muzică: Ion Enache ; interpret: Ion Suruceanu
- Dor / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra

- Dor mi-i, mamă, dor de tine / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Doresc să iubesc / muzică și interpret: Iuliana
- Dorul nopților de vară / muzică și interpret: Licu Goncear
- Dorului nimic nu-i pasă / muzică populară ; interpret: Ion Florea
- Două fete mi-a dat Dumnezeu / muzică: Gh. Banariuc ; interpret: Ana Barbu
- Două ruguri / muzică: M. Șufutinski ; interpret: Olga Ciolacu
- Două stele / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Două surori / muzică: Savelie Cojocarul ; interpret: Mirela și Cristina
- Draga mea / muzică: Alex. Vdovicenco, interpret: Gheorghe Țopa
- Dragoste veche (romanță) / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Dragostea e o problemă / muzică și interpret: Ion Nicov
- Dragostea e pretutindeni / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Onorela și Igor
- Dragostea se-nvață-n doi / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Drum fără sfârșit / muzică: Marcel Cibotaru ; interpret: Ionel Pichin
- E bine să fii polițist / muzică și interpret: Mircea Guțu
- E noapte / muzică: Viorel Mahu, interpret: Andrian Panfili
- E noapte / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Nătălița Moscalu
- E prea târziu / muzică: Costy Burlacu ; interpret: Victoria Lungu
- E prea târziu / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- E prea târziu / muzică: Vlad Cibis ; interpret: V. Cibis și Tatiana
- E primăvară / muzică: Daria Radu ; interpret: Ludmila și Iurie Pâslaru
- E sfârșit de săptămână / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dinela

- E sfârșit de săptămână / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Liliana Pascaru
- Ei și ce? / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Elegie / muzică și interpret: Licu Gonciar
- Emigrând la mare / muzică : Ioana Sulac ; interpret: Doinița Sulac
- Enigma / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Rimma Prudnoco
- Ești destinul meu / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Liliana Pascaru
- Ești iar cu mine / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Ești speranța mea / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Ești una pe Pământ / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Eternitate / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Diana Ciubuc
- Eu cred / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Eu cred / muzică: Savelii Cojocaru ; interpret: Angela Roșcovanu
- Eu în iubire nu mai cred / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Natalia Barbu
- Eu și tu / muzică: Ion Enache ; interpret: Elena Șveț
- Eu te aștept să vii / muzică: Petre Teodorovici ; interpret: Aurel Margine
- Facem sport! / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Fapte bune / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Fata noastră / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Serj Kuzencoff și Roxana
- Fata tatei, fata mamei / muzică și interpret: Gheorghe Țopa
- Fată nesărutată / muzică și interpret: Valeriu Cordineanu
- Fă cum vrei! / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Fără iubire / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Rodica Novac
- Fără tine / muzică: Laura Pusini ; interpret: Lilia Rotaru

- Femeie frumoasă / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Igor Caras
- Femeie-camee / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Serj Kuzencoff
- Fericiire / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- Fericiirea / muzică: Alexandru Vdovicencu ; interpret: Gheorghe Țopa
- Fetița cu surprize / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- Fiecare are-un dor / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- Fii puternic! / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Fiica / muzică și interpret: Boris Polin
- Fire-ar să fii, bădișor / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Floare de dor / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ion Suruceanu
- Floare de nu-mă-uita / muzică: Boris Polin ; interpret: Mihai Volontir
- Floarea mea de rai / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Daria Prisacari
- Floare-albastră la fereastră / muzică: Vlad Cibis ; interpret: Tatiana
- Flori / muzică: Ion Enache ; interpret: Vlad Negruți
- Flori de liliac / muzică: Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu
- Flori lângă oglindă / muzică și interpret: Dan Bordeianu
- Fluierul / muzică: Vlad Cibis ; interpret: Tatiana
- Fluturile-de-mătase / muzică și interpret: Daria Radu
- Foaie verde trei alune / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Foaie verde, flori de salbă / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Foc reciproc / muzică și interpret: Ricu Vodă
- Frumoasă ești / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Gabriel Dorobanțu

- Frunza-i verde, iarba-i moale / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Frunză verde lozioară / muzică populară ; interpret: Marina Filipovici
- Frunză verde, fir de laur / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Doina Arsene
- Gară pentru doi / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Geografia cu minciuni / muzică: Daria Radu ; interpret: Olga Ciolacu
- Ghitara mea / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Gogomanele / muzică: Daria Radu ; interpret: Olga Ciolacu
- Hai să trăim / muzică: Valeriu Ciobanu ; interpret: Eryka
- Halbă de bere / muzică și interpret: Ricu Vodă
- Hanul de la răscruce / muzică și interpret: Valeriu Cordineanu
- Harnică-i mireasa mea / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Hâncești – oraș ca din povești / muzică și interpret: Mircea Guțu
- Hobby / muzică și interpret: Oleg Baraliuc
- Hora mare / muzică: Valentin Boghean ; interpret: Natalia Barbu
- Iarba dorului / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Icoana vieții mele / muzică: Ion Busuioc ; interpret: Eryka
- Imensitate / muzică: Leonid Gorceac ; interpret: Stela Mitriuc
- Imnul Liceului „Gh. Asachi” / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Corul „Asachi”
- Imnul Poliției / muzică: Nic. Usaciov ; interpret: Corul Prezidențial
- Inimă de rouă / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Natalia Proca
- Inimă vrăjită / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Anatol Mârzenecu
- Inimă, te rog nu fi așa / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Nătălița Muntean
- Iubire, vreau să-ți mulțumesc / muzică: Anatol Bivol ; interpret: Gheorghe Țopa

- Iubirea mea / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Fuego
- Îmi ajunge / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Îmi bate inima / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Roxana
- Îmi las turma / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Îmi place viața / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Gheorghe Țopa
- Împlinesc cinci anișori / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Ileanuța Condurache
- Împreună / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- În astă seara / muzică și interpret: Adrian Chiriac
- În cabaretul „La Victor” / muzică și interpret: Boris Polin
- În ceasul serii / muzică: Valeriu Curilkin, interpret: Victoria Lungu
- În ceasul serii / muzică și interpret: Ion Nicov
- În fața dragostei / muzică: Alexandru Vdovicencu ; interpret: Gheorghe Țopa
- În fiecare zi / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- În mansardă (romanță) / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- În nopți de mai / muzică și interpret: Sergiu Țurcan
- În orice zi / muzică și interpret: Ian Raiburg
- În parcul vechi / muzică: Andrei Sava ; interpret: Eryka
- În poiana cea de vis / muzică: Marian Stârcea, interpret: Anișoara
- În tavernă / muzică și interpret: Boris Polin
- În zi de toamnă m-am născut / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Victoria Lungu
- Încredere / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly și Ana Puică
- Încrederea / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Însoțit de dor / muzică și interpret: Alexandru Vdovicencu
- Întâlnire / muzică și interpret: Boris Polin
- Întâlniri în seara de Crăciun / muzică și interpret: Elena Ter

- La „Ecuador” / muzică și interpret: Boris Polin
- La „VISTA” / muzică: An. Gherman ; interpretează formația „Viitorul”
- La carnaval / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Anișoara Patrașcu
- La cazinou / muzică și interpret: Ricu Vodă
- La ceas târziu / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- La Ciocana / muzică: Daria Radu ; interpret: Ludmila Pânzaru
- La discotecă / muzică: Ion Nicov ; interpret: Cristina Nicov
- La drum / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- La drum / muzică: Alexandru Vdovicencu ; interpret: Gheorghe Țopa
- La iubire nu voi renunța / muzică: Alex. Gorgos ; interpret: Iana Ștefan
- La izvor / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- La izvor, la izvoraș / muzică populară ; interpret: Lenuța Gheorghiuță
- La joc / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- La moară / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- La mulți ani! / muzică: Sergiu Țurcan ; interpret: Roxana
- La răspântia de drum (romanță) / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- La revedere / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- La revedere / muzică: Andrei Sava ; interpret: Eryka
- La revedere / muzică: Nicolae Caragia ; interpret: Janet Ierhan
- Lasă muzica să cânte / muzică: Alexandru Vdovicenco, interpret: Adriana Ochișanu și Alexandru Vdovicenco
- Las-o pe mâine! / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Iana Ștefan
- Lângă lac / muzică și interpret: Ricu Vodă
- Lângă mare / muzică: Ion Nicov ; interpret: Cristina Vicov
- Limba mea o cânt / muzică: A. Gherman ; interpretează formația „Viitorul”

- Linu-i lin / muzică: Aurel Chirtoacă ; interpret: Roxana
- Linu-i lin / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Luceafăr de lângă lună / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Doina Arsene
- Lumea e a ta / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Suada Caruchi
- Lumea surprizelor / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Lumina unui sfeșnic vechi / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Valeriu și Aurica Cordineanu
- Lumină / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Anișoara Puică
- M-a făcut mama frumoasă / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Natalia Munteanu
- M-a făcut mama frumoasă / muzică populară ; interpret: Lenuța Gheorghită
- Mai bine eram un pom / muzică populară ; interpret: Vasile Marin
- Mai sus paharul! / muzică: Anatol Bivol ; interpret: Gheorghe Țopa
- M-am săturat / muzică și interpret: Ion Nicov
- Mama / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Mama / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Ludmila Dubceac
- Mama mea / muzică și interpret: Andrei Cuciuc
- Mama mea / muzică și interpret: Dan Bordeianu
- Marea Neagră / muzică: Licu Goncear ; interpret: Cezara
- Mă dusei în deal la vii / muzică populară ; interpret: Marina Filipovici
- Mă-ntorc cu gândul în trecut / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: N. Munteanu
- Mărgelele / muzică și interpret: Daria Radu
- Mândra nu a așteptat / muzică populară ; interpret: Lenuța Gheorghită
- Mâța / muzică: Petre Teodorovici ; interpret: Nina Crulicovschi

- Melodie de toamnă / muzică și interpret: Rodica Ciobanu
- Meseriile / muzică și interpret: Daria Radu
- Mi-ai spus... / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
- Mi-e dor / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Victoria Lungu
- Mihaela și umbrela / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Mihaela
- Minciuni adevărate / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Alexa
- Miracol nesfârșit / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Suada
- Mister / muzică: Daria Radu ; interpret: L. Pâslaru și I. Pâslaru
- Misterele ne vor chema / muzică și interpret: Ion Nicov
- Moldova mea / muzică: Anatol Dumitraș ; interpret: Roxana
- Moș Crăciun – zeu străbun / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Ileanuța Condurache
- Motăneii / muzică: V. Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- Mulțumesc / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Muzica / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: I. Moșneaga
- N-am să te iert / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Olga Ciolacu
- N-am să uit / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nathalie / muzică: J. Iglesias ; interpret: Dan Bordeianu
- Ne vom iubi / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Neamul, când în joc se-avântă / muzică populară ; interpret: Diamanta Paterău
- Nicio dragoste / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Niciodată nu-i târziu / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Marina Filipovici
- Nimic nu s-a schimbat / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Ion Suruceanu
- Ninge, ninge / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Mihaela Arsene
- N-o să revin (romanță) / muzică: Alexe Agachi ; interpret: Nicolae Rusu
- Noapte de dor / muzică și interpret: Valeriu Cordineanu

- Noapte de mister / muzică și interpret: Anatol Balan
- Noapte înstelată / muzică și interpret: Alexandru Vdovicencu
- Noaptea / muzică: Ion Enache ; interpret: Elena Șveț
- Noaptea de argint / muzică și interpret: Adrian Chiriac
- Noi avem un destin / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ana Puică
- Noi doi / muzică și interpret: Gheorghe Țopa
- Noi suntem surori drăguțe / muzică: Savelie Cojocarul ; interpret: Veruța și Mihaela
- Norocul / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Norocul departe-i dus / muzică populară ; interpret: Ecaterina Olaru
- Nu din întâmplare / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nu există / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Nu îmi sta în drum, țiganco / muzică și interpret: Boris Polin
- Nu încerca / muzică și interpret: Rodica Ciobanu
- Nu mai iert nicio minciună / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dorinela Zlatov
- Nu mai pleca / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nu mai pot să te iubesc / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Marina Filipovici
- Nu mă interesează / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nu mă tem de nicio toamnă / muzică: Anatol Dumitraș ; interpret: Ana Barbu
- Nu o să regret (romanță) / muzică: Gheorghe Crețu ; interpret: Marina Filipovici
- Nu pleca / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Anastasia Cușnir
- Nu pleca / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Iana Ștefan
- Nu pleca / muzică: Savelie Cojocarul ; interpret: Mariana Cepraga
- Nu pleca, copilărie / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Mihaela Arsene
- Nu pot trăi nicio zi fără tine / muzică și interpret: Valeriu Cor-dineanu

- Nu poți da timpul înapoi / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Diamanta Paterău
- Nu s-a întâmplat / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nu sta pe loc / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Dana
- Nu te mai aștept / muzică și interpret: Petre Teodorovici
- Nu te opresc / muzică și interpret: Ion Nicov
- Nu te opri / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Angela Marta
- Nu te vreau / muzică și interpret: Iuliana
- Nu voi fi cu tine / muzică și interpret: Iuliana
- Nu voi uita niciodată / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Nu vreau să dau timpul înapoi / muzică: Veaceslav Dașevschi ; interpret: Larisa Busuioc
- Nu vreau să fii tristă / muzică: Ștefan Darie ; interpret: Janet Erhan
- Nu-mi lua iubirea / muzică și interpret: Jean
- Nunta asta-i nuntă-aleasă / muzică populară, interpret: N. Munteanu
- Nu-s înaltă de statură / muzică populară ; interpret: Ileanuța Condurache
- O chitară cântă iar / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Ana Barbu
- O iubire minunată / muzică și interpret: Ion Nicov
- O mare / muzică: Ilie Gorincioi
- O noapte minunată / muzică și interpret: Jean
- O plimbare la mare / muzică: A. Cosovan ; interpret: Tatiana
- O vacanță de vară / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: I. Moșneaga
- O zi deosebită / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Dan
- Ochelarii / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Ion Suruceanu
- Ochii tăi / muzică: Petre Teodorovici ; interpret: Gheorghe Țopa
- Ochii tăi de cărbune / muzică: Igor Palivoda ; interpretează formația „Valahia”

- Of, că tare-i grea armata / muzică și interpret: Mihai Ciobanu
- Opriți Planeta! / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Orașul meu / muzică și interpret: Daria Radu
- Orice aș da / muzică: Ion Enache ; interpret: Nelly Ciobanu
- Paradis / muzică: Ion Enache ; interpret: Irina Toporeț
- Pădurarul / muzică și interpret: Boris Polin
- Părinții mei / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dorinela Zlatov
- Păstrează / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Păstrează inima deschisă / muzică: Anatol Bivol ; interpret: Irina și Anatol Bivol
- Pe câmpul cu flori / muzică populară ; interpret: Diamanta Paterău
- Pe stradă / muzică: Andrei Sava ; interpret: Natalia Barbu
- Pe toloacă la Florești... / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Pentru Pace și dreptate / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- Pedepsă / muzică și interpret: Valentin Boghean
- Pentru Asia / muzică: Elena Gacina ; interpret: Corina Țepeș
- Pentru că ești / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Pentru dragoste / muzică: Adrian Carp ; interpret: Veaceslav Busuioc
- Pentru noi / muzică: Marcel Cibotaru ; interpret: Ionel Pichin
- Pentru tine / muzică și interpret: Veaceslav Busuioc
- Peste hotare / muzică și interpret: Boris Polin
- Pianul / muzică și interpret: Daria Radu
- Plai pierdut / muzică și interpret: Boris Polin
- Plâng ploile la ușă (romanță) / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Ana Dabija
- Plânge Ana-n mănăstire / muzică populară ; interpret: Ana Barbu
- Ploaia / muzică și interpret: Daria Radu

- Ploaia și soarele / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Ploaie cu soare / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Alia
- Ploi de catifea / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Elena Marta
- Plouă / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Victoria Lungu
- Poienile iubirii / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Polobocul / muzică și interpret: Valeriu Cordineanu
- Pot fi / muzică: Valentina Chirca, interpret: Geta Burlacu
- Pot să zbor / muzica și interpret: Rodica Ciobanu
- Poveste veche / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Povestea nopții / muzică și interpret: Daria Radu
- Precis / muzică: Sergiu Țurcanu ; interpret Doina Iovu
- Prietenia / muzică: Alexandru Gorgos, interpret: Doina Alexandra
- Prietenia / muzică și interpret: Anatol Mârzenicu
- Prietenii / muzică: V. Ovseanicov ; interpret: Liliana Răileanu
- Prietenii / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Prietenii mei / muzică și interpret: Liviu Știrbu
- Prima discotecă / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ana Patrașcu
- Primăvara / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Primăvara / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Diana Ciubuc
- Primăvara / muzică: Mircea Guțu ; interpret: Cristina Leahu
- Primăvara / muzică și interpret: Daria Radu
- Prin trandafiri și ploi / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dorinela Zlatov
- Printre stele și flori / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Prizoniera / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Victoria Lungu
- Psalm / muzică și interpret: Licu Goncear
- Rămas bun / muzică și interpret: Dumitru Blajinu
- Regina mea / muzică: Ion Busuioc ; interpret: Igor Cuciuc
- Ridică privirea / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Nadejda Volc
- Roata vieții / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Romanță marină / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ion Suceanu

- România-i Țara mea / muzică și interpret: Ana Barbu
- Rude apropiate / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Rugă pentru mama / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Naty
- S-a dus badea jos, în vale / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Ana Barbu
- Satul meu / muzică: Ion Busuioc ; interpret: Igor Cuciuc
- Să iubești / muzică și interpret: Ana Barbu
- Să mă chemi / muzică: Ilie Gorincioi ; interpret: Victoria Lungu
- Să știi, măi bădiță, măi / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Doina Arsene
- Să zâmbești / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Săpunul / muzică și interpret: Daria Radu
- Sărbătoare / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Otilia Iașan
- Sărbători fericite! / muzica și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Sărbători fericite! / muzică și interpret: Adrian Chiriac
- Sărutul / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- Sâmbătă, la ora cinci / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Aurica Cordineanu
- Schimbarea / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Scufița Roșie / muzică și interpret: Daria Radu
- Se lasă înserarea / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Alia
- Seară fantastică / muzică: Ion Enache ; interpret: Ion Sुरुceanu
- Seară pentru mine / muzică și interpret: Galina Gherman
- Seară-n doi / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Iana Ștefan
- Semne de iubire / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Ludmila Boboc
- Senzație ciudată / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Dana
- Simt că este timpul / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Formația „Brand”

- Singura din viața ta / muzică: Marian Stârcea ; interpret: E. Demirdjan
- Singura din viața ta / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Victoria Lungu
- Singurătate / muzică și interpret: Boris Polin
- Solistul cântă / muzică și interpret: Ricu Vodă
- Sora mea / muzică: A. Cosovan ; interpret: Tatiana
- Spaghetti / muzică și interpret: Daria Radu
- Speranța / muzica și interpret: Ana Gulco
- Speranța / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Aurel Chirtoacă
- Spune-mi / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Stai... / muzică și interpret: Ian Raiburg
- Stai puțin la masa mea / muzică: Gheorghe Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Stele pe mare / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Sub căciula lui Guguța / muzică: Leonid Gorceac ; interpret: Gheorghe Țopa
- Sub drum de stele / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Doina Sulac
- Sufletul mi-i drum de țară / muzică: Gh. Banariuc ; interpret: Doina Arsene
- Sună, bucium, sună / muzică: Vlad Cibis ; interpret: Tatiana
- Sunt cioban, cioban îmi spune / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Sunt fetiță cu pistrui / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Otilia Iașan
- Sunt pescar / muzică și interpret: Alexandru Vdovicenco
- Suspiciune / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Șatra / muzică și interpret: Ion Nicov
- Și asta e de-ajuns / muzică și interpret: Ion Nicov
- Și atunci vei câștiga / muzică și interpret: Ilie Gorincioi
- Și azi regret / muzică și interpret: Rodica Ciobanu
- Și te lasă, lasă / muzică populară ; interpret: Angela Ciochină

- Și va veni o zi / muzică: Marian Stârcea ; interpret: formația „Brio Sonoris”
- Știu / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Tahiti / muzică și interpret: Boris Polin
- Taina fericirii / muzică: I. Cucin ; interpret: Dan Bordeianu
- Talismanul meu / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Tangoul nesfârșit / muzică: Sergiu Ciuhrii ; interpret: Natalia Munteanu
- Tata / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Diana Ciubuc
- Tata / muzică și interpret: Boris Polin
- Tatăl meu / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Te aștept / muzică și interpret: Ana Barbu
- Te aștept / muzică și interpret: Natalia Costiuc
- Te chem / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Te iubesc / muzică și interpret: Sergiu Țurcan
- Te voi iubi / muzică și interpret: Sergiu Țurcan
- Te vreau aproape / muzică și interpret: Jean
- Te-ai dus, maică... / muzică populară ; interpret: Vasile Marin
- Te-am strigat aseară-n gând / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Natalia Munteanu
- Te-am uitat / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Iana Ștefan
- Te-aștept sâmbătă seara /muzică și interpret: Petre Teodorovici
- Teatrul este o minune / muzică și interpret: Daria Radu
- Timpul trece / muzică: Ady Carp ; interpret: Gheorghe Țopa
- Tinerețe, unde te grăbești / muzică populară ; interpret: Valentina Cazacu
- Tinerețea este trecătoare / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Mihai Ciobanu
- Toamna / muzică și interpret: Daria Radu
- Toamna aceasta / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Liliana Pascaru

- Toamna cu viorile / muzică: Anatol Gherman ; interpretează formația „Viitorul”
- Toamnă fantastică / muzică și interpret: Licu Goncear
- Toamnă vinovată / muzică și interpret: Daria Radu
- Toată iubirea din lume / muzică necunoscută ; interpret: Olga Ciolacu
- Toate clipele de dor / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Alia
- Tot ce îmi doresc, ești tu / muzică: Andrei Sava ; interpret: Eryka
- Tot ce vrei / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Aliona Triboi
- Tot mă bate mama mea / muzică populară ; interpret: Marina Filipovici
- Totul s-a terminat / muzică și interpret: „Megapolis”
- Trăiți și iubiți / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Trec anii / muzică populară ; interpret: Nătălița Munteanu
- Trec zilele și se duc anii / muzică: Gheorghe Crețu ; interpret: Marina Filipovici
- Trece badea, trece dealul / muzică populară ; interpret: Ana Barbu
- Trece tinerețea / muzică: Gheorghe Crețu ; interpret: Mihai Ciobanu
- Trece tinerețea / muzică populară ; interpret: Mihai Ciobanu
- Trecea badea și cânta / muzică: Gheorghe Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Trenul dragostei / muzică și interpret: Ștefan Darie
- Trenul tău a plecat / muzică: Anatol Lupu ; interpret: Larisa Busuioc
- Trenule cu multe roate / muzică populară ; interpret: Ion Florea
- Tu ai uitat / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Cristina Pintilie
- Tu ești departe / muzică și interpret: Ion Nicov
- Tu ești o flacăra arzând / muzică și interpret: Ion Nicov

- Tu mi-ai promis / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Ultima întâlnire / muzică: Liviu Știrbu ; interpret: Nelly Ciobanu
- Un colind / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Mihaela Tarasiuc
- Un Crăciun minunat! / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Un inel, două inele / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Adriana Spunei
- Un miracol așteptat / muzică: Liviu Știrbu ; un grup de interpreți
- Un sentiment adevărat / muzică: Anatol Lupu ; interpret: Larisa Busuioc
- Un tip ciudat / muzică: Ion Enache ; interpret: Liliana
- Unica melodie / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Urare de gânduri bune / muzică: Alexandru Gorgos ; interpret: Doina Alexandra
- Uvertură / muzică și interpret: Daria Radu
- Va veni o zi / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Vacanța la Constanța / muzică: Ion Enache ; interpret: Irina Toporeț
- Vals cu frunze colorate / muzică și interpret: Alexandru Covallenco
- Valsul iubirii / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Adriana Spunei
- Vecina / muzică și interpret: Valeriu Cordineanu
- Vecinele / muzică: Marian Stârcea ; interpret: Roxana și Geta Burlacu
- Veniți și vom cânta / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Ilenuța Condurache
- Veșnic te voi aștepta (română) / muzică: Gh. Crețu ; interpret: Larisa Ungureanu
- Viața e o ghicitoare / muzică și interpret: Adrian Ghiriac

- Viața mea e doar iubire / muzică: Ian Raiburg ; interpret: Olga Ciolacu
- Viața merge înainte / muzică: V. Kurilkin ; interpret: Victoria Lungu
- Viața-i din iubire / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Iana Ștefan
- Viața-i un pariu / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Viață, viață... / muzică: Adrian Carp ; interpret: Ana Barbu
- „Viitorul” vă invită / muzică: A. Gherman ; interpretează formația „Viitorul”
- Vino / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Gheorghe Țopa
- Visul / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Voi fi căpitan / muzică: N. Usaciov ; interpret: Licu Goncear
- Voi pleca / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu
- Voi pleca / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Vom fi mereu împreună / muzică: Valeriu Cordineanu ; interpret: Ion Suruceanu
- Vorbele mint / muzică: Ion Enache ; interpret: Elena Șveț
- Vorbește lumea / muzică: Gheorghe Banariuc ; interpret: Diamanta Paterău
- Vreau în Odesa / muzică și interpret: Boris Polin
- Vreau să cânt / muzică: Ioana Sulac ; interpret: Sabina Ciubuc
- Vreau să cânt / muzică: Alexandru Vdovicenco ; interpret: Alinuța
- Vreau să fii al meu / muzică: Oleg Baraliuc ; interpret: Iana Ștefan
- Vreau să mă îmbăt / muzică și interpret: Boris Polin
- Vreau să mă întorc / muzică: Svetlana Badrajan ; interpret: Igor Cuciuc
- Zâmbetul tău / muzică: Alexandru Covalenco ; interpret: Sergiu Țurcan
- Zborul clipelor / muzică și interpret: Nicolae Crețu
- Zice lumea / muzică și interpret: Gheorghe Țopa
- Zile enigmatice / muzică și interpret: Sandu Cosovan
- Zile reci / muzică: Dinu Mateevici ; interpret: Dan Bordeianu

Anexa 2

Poezie și grafică

LACRIMILE NU SE VĂD

Mi-am trimis copilăria
la furat mere și struguri,
apoi i-am dat voie
să se ducă la săniuș –
n-a mai venit înapoi.

Mi-am trimis tinerețea
peste toate oceanele și continentele
în căutarea fericirii și adevărului.
Nici ea nu s-a întors.

M-am pornit să văd pe unde-s.
Mă plimb pe bulevardele
propriilor iluzii,
merg într-acolo unde eternitatea
așteaptă nemișcată,
iar marea toarce molcom
lângă țărături
fire de magie.

Nici urmă de copilărie sau de tinerețe.

O ploaie caldă îmi cade
peste față
cu stropii ei argintii.
Lacrimile nu se văd.

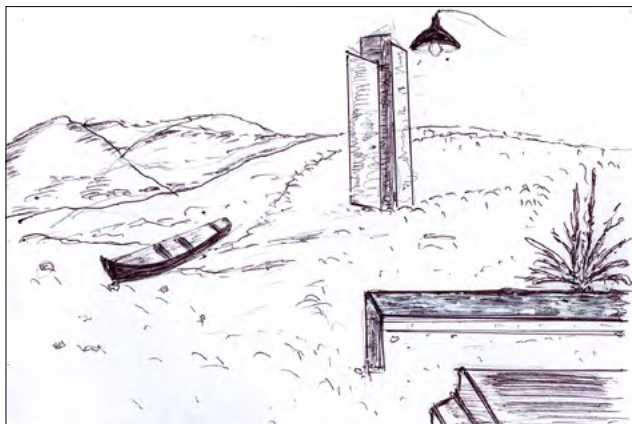
CÂND ZI DE ZI...

Când zi de zi, câte puțin,
Te-apasă frigul și uitarea,
Bea o cafea, gustă un vin,
Privește și admiră marea.

De vin furtuni la nesfârșit
Și valurile-s tot mai grele,
Să-ți amintești de-un om iubit
Cu care ai privit la stele.

Când vezi că totul e pierdut,
E prăbușit și n-ai salvare,
În peretele ce n-a căzut,
Fă o fereastră către soare.

Prin ceața grea, ca un ecou,
Pe-aripi de vânt, toate-au să zboare
Și viața va avea din nou
Culori și mai fermecătoare.

FLOAREA

Pe muchia stâncii abrupte
am văzut o floare:
avea culoarea
ochilor tăi.

M-am oprit.

Peste trecătoare ploua
cu fulgere și tunete.

Floarea de lângă
crestele alpine
parcă vroia să-mi spună
că mâine din nou
va fi soare.

SALUT, SINGURĂTATE!...

Salut!... Ia loc, singurătațe,
Aici, lângă fotoliul meu,
Ca să vorbim pe săturate,
Cât arde focu-n șemineu.

Rămâi în casa mea o vreme,
Să urmărim tăcuți, în doi,
Cum zac în iarbă crizanteme
Și vântul șuieră prin ploi.

Știu, vor și alții să te cheme,
Cum te-au chemat de-atâtea ori.
Nu te grăbi, încă-i devreme,
Rămâi cu mine până-n zori.

Prin dans de umbre călătoare
Când parcă multe nu au sens,
Am să-ți divulg ce forță are
Destinul care l-am ales

Și am să-ți spun – nu prima dată! –
Ce dureros și trist mi-ar fi,
De ai pleca și niciodată
Eu nu te-aș mai putea găsi.

Zile și nopți nenumărate
Ai fost alături mereu,
M-ai ajutat să scriu o carte
Sau să vorbesc cu Dumnezeu.

N-a mai rămas prea multă vreme
Să fim, ca în trecut, în doi...
Ah, mor în noapte crizanteme
Și vântul șuieră prin ploi!

FII ATENT...

Prin aerul
sărutat de buzele nopții,
aud tăcerea
ce parcă e pictată
pe pleoapele mele
și simt cum marea râde
printre valurile jucăușe.

Starea aceasta
ajunge și la tine,
suflete din trupul meu?
Cum o duci tu acolo?
Ce te bucură, ce te doare,
ce te neliniștește?
Sau tremuri
asemenea unei bărci cu vele
ce se leagănă
în portul plin de amintiri?

Fii atent, îmi zic,
fii atent cu sufletul
când pășești peste aceste
petale de magnolii,
plimbându-te de jur-împrejurul
singurătății tale,
fii atent și nu uita
că de la viață la moarte
e doar
o bătaie de inimă distanță!

EXISTĂ O MARE

Există o mare la care privesc,
Cu bărci ce se mișcă agale,
Există o casă în care trăiesc,
Mai departe sunt șoaptele tale.

Există un port și un chei pitoresc,
Și munții, și râul din vale,
Există și stele ce altfel sclipesc,
Legănate-n privirile tale.

Există un loc unde-n zori pescuiesc
Stavrizi – lângă stâncile goale,
Există un cer unde păsări rotesc,
Când aproape sunt buzele tale.

Există corăbii ce-n zare plutesc
Spre țări și-aventuri ireale,
Există o viață pe care-o iubesc.
Mai departe sunt brațele tale.

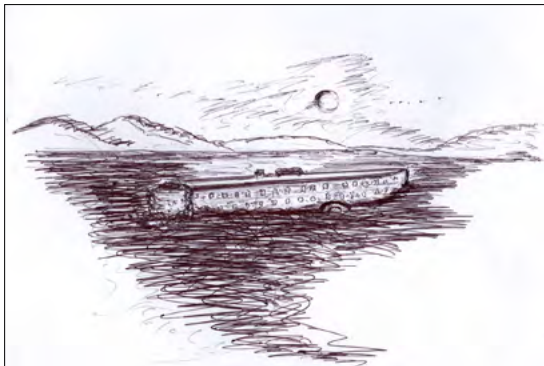
VEȘNICIA

Țara mea e frumoasă
în oameni și păduri înverzite,
în prospețimea ierbii,
în cântecul de pasăre,
în salcia veșnic verde
care se clatină lin
sub bătaia mângâietoare a vântului,
în poezie și culori uimitoare,
în chipuri de martiri, în vechi mănăstiri,
în lumina învierii și în sensibilitatea
Baladei lui Ciprian Porumbescu.

Însă... prea mulți privesc
cu ochii umeziți
spre îndepărtate orașe străine
unde moare veșnicia născută la sat.

...nu e normal ca tinerii
să stea cu ochii pe o bătrână,
chiar dacă o cheamă Europa.

...cred că veșnicia
s-a născut în sufletul fiecăruia.

ALĂTURI DE EI...

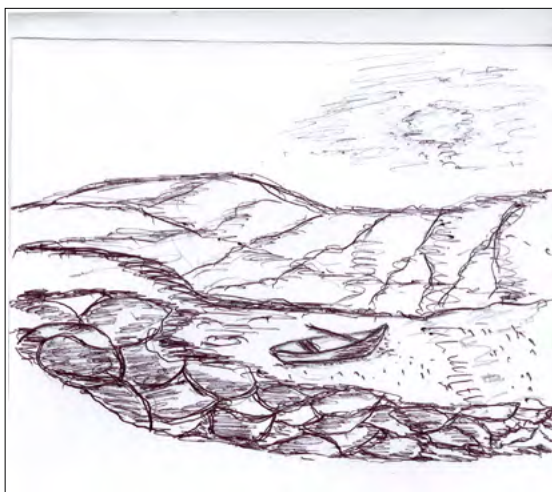
Prietenilor mei

Spre cel ce descoperă o insulă nouă
Și mă îndeamnă s-o admir și eu,
Mă voi duce de ninge, de plouă
Sau de e soare în portul său.

La cel ce întinde o față de masă
Și mă-ntâlnește cu-n zâmbet senin,
Mă voi duce, cu drag, la el acasă,
Voi lua cu mine și o sticlă de vin.

Pe cel ce iubește o cafea bună
Și privește la toate împăcat,
Îl voi urma în orice furtună,
Știu că de el nu voi fi trădat.

Există oameni care tot timpul
Ne-ajută prin felul lor de a fi.
Alături de ei totul e simplu.
La focul lor te poți încălzi.

E SIMPLU...

Un răsărit aduce-n prag
O nouă zi cu soare
Și ceea ce îmi este drag
Mult mai frumos apare.

Un vânt mi-atinge față blând,
Ca mângâierea mâinii,
Iar în grădina mea, visând,
Dau albe flori salcâmii.

Un vis ce mult a stat închis
Și-a tremurat de teamă,
Către lumina ce a nins,
Acum, cu el mă cheamă.

Un zâmbet care m-a orbit
Ca raza din oglindă
Sau fulgerul pe cer arzând,
E semn clar de izbândă.

Un vânt, un vis, un răsărit,
O față bucuroasă.
E simplu să fii fercit
Când te-ai întors acasă.

PLOUĂ...

Plouă... Grădinile sunt reci.
În glastră-i vestejită floarea.
Se-ascunde viermele-n ciuperci
Și vine frigul și uitarea.

O pasăre la sud se-ntoarce
Și timpul parcă s-a oprit.
În jur și-n suflet e o pace,
De mi se pare c-am murit

Și de nimic nu-mi pare rău.
Doar gândul ca un fereștrău,
Parcă m-ar despica în două.

Simt, între umbră și lumină,
Că flacăra-i tot mai puțină,
Când în grădină plouă. Plouă...

UNEORI...

Uneori, mă simt
ca un lucru pus într-un colț
și uitat.

Dar când tu, iubito,
deschizi fereastra
și mă chemi ca să privim
cum strălucește marea
în noaptea înstelată,
iar părul tău sălbatic
vibrează în apele lunare,
simt doar o zbatere de pleoapă
în inima
ce se trezește iar la viață.

Și fericirea
e atât de-adevărată și de calmă.

O, timpule, nu te grăbi
să-mi pui pe buze
buzele tale, ultime.

SĂPTĂMÂNĂ GREA

Am hotărât să îmi schimb viața
Și să nu mai trăiesc ca un tont:
De luni, în toată dimineața,
Numaidecât voi face sport.

De marți (ce să mai aștept?)
Voi încerca să fiu punctual
Și, pe cât e posibil, să fiu deștept,
Să fiu fericit și deloc banal.

Miercuri voi strănuta și voi tuși,
Ca să le fac dușmanilor pe plac
Și e posibil că nu voi servi
Nici bere, nici vin, nici coniac.

Joi voi ieși în livadă, pe rouă,
Poate îmi cade un măr în moale
Și-am să descopăr vreo lege nouă,
Ca cea a gravitației universale.

Vineri – va fi o zi anume:
Dacă nu vor cădea multe ploi,
Voi face puțină ordine în lume
Și voi opri în mine un război.

Sâmbătă, mergând ca pe lamă,
(O faptă, recunosc, ezoterică!)
Am să întorc din drum o doamnă,
Când se va porni la biserică.

Duminică, ca să nu dau de vreo belea,
Am să-mi pun dorințele și pofta-n cui.
Doamne, ce săptămână grea –
N-o doresc (până luni) nimănui!

COMPLICE

*Atâtea nopți au căzut pe mare...**Alfonso Gatto*

Marea vibrează de insomnie
și nu știe ce neliniști
a trezit în inima mea.

Toate au gust de miracol.
Întunericul e rupt în fâșii
și lumină de iulie pătrunde
prin frunzișul platanilor.
În pacea anemică
strălucesc cerurile mute
deschise stelelor
și un cântec de cicade
coboară către apele sărate.
În asemenea clipe
multe lucruri și întâmplări
par neînsemnate și fără rost,
ca ticăitul ceasului
la miezul nopții.

Respirația ușoară
și umbra brațului tău
pe peretele luminat,
readuc în sânge
incendiile marilor nebunii.

Sunete se pierd îndepărtate.
Luna aterizează pe munți.

Și eu însumi
mie însumi
nu-mi mai sunt decât
un complice al nopții
ce potopește lumea.

TOAMNĂ

Există-o stare, există-o vârstă
Când multă toamnă în noi există.

Și ploaia cade, și vântul bate
Într-un vacarm de singurătate.

Frunzele-atârnă – bănuți de-aramă,
Cine te știe? Cine te cheamă?

Pe la pervazuri se gudură rece
Visul ce vine și-ndată trece.

Urme la scară... Parcă-s ventuze,
Puse casei noastre ursuze.

Sus, la etaj, se aude-o romanță,
Dar are asta vreo importanță?

Să mai existe prin cețile-amare
Artă, iubire, blândețe, iertare?

Câtă durere să porți înăuntru,
Pentru-a rămâne rece, neutru?

Trist e orașul. Strada-i pustie.
Nimeni nu vine să te mângâie.

Există-o stare, există-o vârstă
Când numai toamnă în noi persistă.

SENTINȚĂ

Văzându-l trist
și plimbându-se aiurea
prin grădinile Edenului,
Dumnezeu l-a chemat pe Adam,
i-a scos o coastă,
a modelat-o pe Eva și i-a zis:
- Alegeți-o de nevastă!
- Cum să aleg, Doamne?
Fără alternative?
Am eu vreun drept democratic?
- Bărbații deștepți nu întrebă
așa ceva. Privește-o!
Nimic mai bun nu puteam face
dintr-o coastă prăpădită.
- Și cât timp voi fi obligat
să stau cu ea?
- Până la sfârșit!

Femeia zâmbea enigmatic.
Începu să-și aranjeze părul
cu degetele ei gingașe și delicate,
parcă acuzându-l
că n-are gust estetic.

- Ce să înțeleg eu, Doamne,
din chestia asta?
- Că sunteți două jumătăți
care treptat-treptat
vor reconstitui întregul.
- Doamne, mă simt ca și cum
aș fi condamnat
să părăsesc Raiul!...

EU _____ TU

Am trecut prin inima ta
și n-am găsit nicio urmă de mine.
Am căutat prin gândul tău
și iarăși – nimic despre mine.
Am încercat să mă văd în ochii tăi
și-am văzut doar o lume albastră.
Am încercat să fac ordine prin odăi –
străină-mi părea casa noastră!
Totul era-n ordine, totul era bine,
nu ne-au inundat zăpezi sau ploii,
dar nu vedeam urme de mine,
nu vedeam urme de noi.

Dar eu am două inimi, mi-ai zis,
una bate doar pentru tine.
Am mai mulți ochi, mi-ai zis,
ca să te sorb din priviri doar pe tine.
Am mai multe degete, mi-ai zis,
ca să te mângâi pe umeri și frunte.
Am mai multe picioare, mi-ai zis,
ca să trecem orișice punte.
Privește, în casă e cald și e bine,
am încleiat și tapete noi.
Totul aici e doar pentru tine,
totul aici e doar pentru noi.

TIMP DE IUBIT

Veioza mică arde liniștit,
Lumina răspândindu-și prin unghere.
Tocmai acum e timpul de iubit,
Iubirea la iubire dreptu-și cere.

Nu-i lângă chei țipenie de om,
Doar luna lin tresaltă peste mare
Și pescărușii pe catarge dorm,
Și vinul clipocește în pahare.

Umbrele noastre dănțuiesc și râd,
Când bat la geamuri fluturii de noapte
Și străjuiește totul, calm și blând,
Timpul uituc, sub stele clătinate.

Cea mai frumoasă noapte de nesomn!
Buzele arse nu se pot desprinde.
Luminile se sting și-ncet adorm
Abia când ziua ochii își deschide.

NU OBSERVĂM

Poți să te-ascunzi de ploi și de ninsoare
Și ceasul să-l atârni în cui de grindă,
Dar timpul-aleargă fără încetare,
Schimbând înfățișarea din oglindă.

Doar amintirea, ca nisipu-n mare
Ce se așterne peste mal smerit,
Vrea să oprească timpul-n calendare
Cu vise suspendate-n infinit.

Nu observăm că vremea-ntruna trece,
Parcă-a fost cald și uite că e rece,
Parcă-a fost luni și iată că e joi.

Nu observăm (și mergem mai departe)
Că drumul nostru-n două se desparte
Și că uitarea vine peste noi.

UN POET CU MAREA LUI

Sunt un poet cu marea lui.
Primesc în piept
salutul sărat
al rafalelor de vânt.

Cu tânără încântare,
bronzat și ironic,
intru în portul
care e numai al meu,
cu tot cu albastrul strălucitor
al mării dimineața,
cu pescărușii ce în roi plutesc,
cu jocul umbrelor
pe apa zbuciumată,
cu părul femeii fluturând în vânt,
cu toate visele
din casa de pe malul mării...

În munte a fulgerat lumina,
conectând cerul și pământul,
sufletul și imensitatea.

Sunt un poet
care încearcă să păstreze
frumusețea acestor clipe.
Sunt un poet cu marea lui.

ASTA E TOT

Pentru Paula

Ca să fii fericită, fi tu însăși
oriunde și oricând –
atât.

Compensează ce e rău și fără folos
cu tot ce e bun și frumos.

Nu risipi nimic din ceea ce ți-a fost dat –
boabele de nisip fac un munte înalt.

Fii propriul tău erou
și să ai curajul de-a începe din nou.

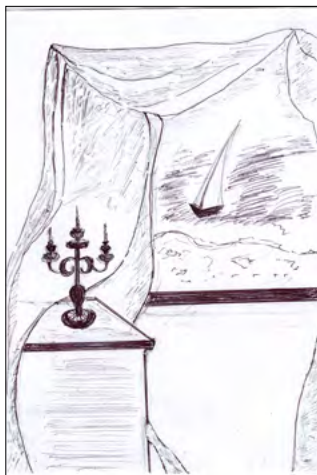
Nu trăi din nimicuri sau amintiri,
dorește-ți succesul așa cum respiri.

Și asta e bine de știut:

dacă nu riști ceva, pierzi mai mult.

Poți să te îndoiești, poți să greșești,
dar mereu, zi de zi, să iubești.

Ca să fii fericită, fi tu însăși
oriunde și oricând –
atât.

TOATE SE TERMINĂ

Nu trăiesc ca l-a-nceput
Cu senzația senină
Că n-am să ajung cărunt...
Toate-odată, se termină.

Zboară anii neopriți.
Scade apa în fântână.
Ne trezim, suntem părinți...
Toate-odată, se termină.

Rar de tot visăm ceva.
Sărbătorile se-amână.
Ce se-ntâmplă, draga mea?...
Toate-odată, se termină.

Unde-ți sunt bunii părinți?
Fratele, să-l ții de mână?
Oare vi-i mai amintiți?...
Toate-odată, se termină.

Dacă bani ai adunat
Și îi ții la îndemână,
Ești iubit cu-adevărat?...
Toate, toate se termină.

Un prieten m-a sunat
Și mi-a zis: - Frate, mai vină,
Am nevoie de un sfat.
Și... ceva se mai amână.

SĂ NU UITĂM

Hai, la o margine de gând,
Să admirăm un asfințit
Și să privim cum lângă nori,
Ca anii noștri, trec cocori.

În goana falsă după vânt,
Să nu uităm de dor și cânt,
Căci – ia ascultă! – dinspre-apus,
Bat clopote... Ne-așteaptă sus.

Să nu uităm de-un zâmbet stins
Care și-acum apare-n vis,
Atât de drag și-atât de blând.

Să nu uităm ce-a fost și este,
Când lin se năruie pe creste
Lumina bună de cosit.

ÎNTORS DE LA MARE

Întors de la mare,
văd cum în antreu
pescarii repară
un năvod încă ud.

Pornit spre baie,
mă împiedic de stânci,
de scoici, de prundișul cu alge
și mă salut cu pictorul bărbos
care pictează-n culori jucăușe
orizontul și munții.

Delfinii fericiți
fac salturi și cercuri prin odăi.
Vântul suflă-n pânza unei vele,
iar la verandă
soarele strălucitor de miază-zi
uimitor de repede e înlocuit
cu aerul înserării
și farmecul asfințitului.

În bucătărie,
mai întârzie acordurile
unei viori pentru a se pierde apoi
într-o noapte înstelată,
iar pești lunecoși
sunt duși de valuri direct în tigaie.
Nebunie totală!

Visam să fiu liber și liniștit.
Dar cum să fii liber
când chiar și păsările
rotesc înlănțuite de cer?
Marea dacă te îmbrățișează,
nu-ți mai dă drumul niciodată!...

Bat la ușă vecinii de jos.
Îmi spun că au obosit
să doarmă cu umbrela deschisă
și să tresară
când valurile lovesc în chei
și țipă toată noaptea pescărușii.

GRĂBIȚI ȘI MURITORI

Așa trăim... Grăbiți și muritori,
Nepăsători și triști, invidioși,
Îngândurați, fățarnici sau geloși,
Uitând, cu-n zâmbet, să aducem flori.

Ne troienesc zăpezi și amintiri
Și vântul bate, rece, dinspre nord.
Prea multe visuri stau legate nod.
Au dispărut scânteiele-n priviri.

Dar sunt convins că nu e interzis,
Prin cernerea de farmec și de vis,
Să căutăm și să găsim comori,

Să observăm cometele cum cad,
Lung să privim în ochii care ard,
Visând frumos... Grăbiți și muritori.

ȚĂRM LUMINAT

Delfinii rătăciți
fac salturi și înoată
către maluri.
Trec doi îndrăgostiți
sub luna
ce stropită e de valuri.

În sunet de talaz,
vântul îngână
marea de azur.
Nu-i loc pentru necaz
în linistea
peisajului din jur.

Dacă-ar putea vorbi,
aceste nopți cu stele
și-aromă de cafea,
s-ar lăuda c-anume ele
au inventat
dragostea.

Anexa 3

Aforisme

- A citi îseamnă a călători în jurul lumii fără a ieși din casă.
- A dori să realizezi ceva fără a munci, este la fel cum ai culege ceea ce nu ai semănat.
- A fi artist înseamnă să vezi frumusețe, unde alții nu văd nimic.
- Abia când cunoști foarte multe lucruri, descoperi cât e de ușor să pronunți „Nu știi”.
- Abia după însurătoare înțelegi de ce uraganele au nume de femeie.
- Acasă la mine mă simt cel mai bine.
- Această doamnă a avut mai mulți soți. Cațiva erau ai ei.
- Arta e spirituală. Lumea artistică – nu prea.
- Arta este oxigenul unei societăți.
- Arta purifică viața de praful cotidianului.
- Au dreptate femeile, când afirmă că moda e ca mâncarea. Nu poți servi zilnic aceleași bucate!...
- Banii nu aduc fericirea, dar, avându-i, intriga de a o căuta este fascinantă.
- Bărbat poligam: are mai multe femei, care îl duc de nas.
- Bărbații cred că femeile vor rămâne la fel după căsătorie. Femeile cred că bărbații se vor schimba. Greșesc și unii și... altele.
- Bărbații nu sunt împotriva ca soțiile să aibă ultimul cuvânt. Îi deranjează timpul lung în așteptarea acestuia.
- Cărțile au ceva asemănător cu oamenii. Le poți strânge în brațe.
- Căutarea fericirii este esențiala vocație a omului.
- Când împarți iubire, bunătate și înțelepciune, devii și tu mai bogat.
- Când o femeie tace, doar un nebun poate să o întrerupă.
- Când voi avea nevoie de părerea voastră, a zis șeful, am să v-o comunic.

- Când vorbești despre politică cinstită, parcă ai vorbi despre o boală sănătoasă.
- Câștigarea unei bune reputații durează mult, pierderea – un minut.
- Cea mai frumoasă parte a corpului unei femei este... inima.
- Cei mai buni parașutiști sunt cei rămași în viață.
- Cel mai bun medicament pentru suflet este cititul. Cea mai bună farmacie e biblioteca.
- Cel mai bun mod de a ști că ești sănătos, este să nu știi acest lucru.
- Cel mai frumos verb din lume este verbul „a iubi”.
- Cel mai greu e să te prefaci că ești deștept.
- Cel mai mult obosești și te plictisești, când ai prea mult timp liber.
- Cel mai scump sistem de sănătate este cel gratuit.
- Cel tăcut aude mult.
- Cele mai bune sfaturi cum să-ți crești copiii, ți le dau cei care nu-i au.
- Cine are bibliotecă nu se teme de singurătate.
- Cred că Dumnezeu a creat Limba Română într-o zi de Duminică.
- Cumpără-ți pantofi doar de mărimea ta și atunci nu vei schiopăta.
- Dacă ar ploua cu vin, niciun moldovean nu s-ar ascunde în casă sau sub umbrelă.
- Dacă crezi că educația de azi e prea scumpă, vei vedea cât te va costa mâine ignoranța.
- Dacă dorești să ai o soție de succes, învață să speli vasele.
- Dacă dragostea, prietenia, împlinirile, fericirea pot fi numite bogății, considerați că sunt unul din cei mai bogați oameni.
- Dacă nu ar exista dorința de a crea, senzația de foame și instinctul de a iubi, la ce bum am mai trăi?...
- Dacă nu ești fericit și sănătos, toate celelalte sunt fără folos.
- De ce dăruim flori?... Doar florile cunosc cu adevărat limba-jul dragostei!

- Decât o inteligență artificială, mai bine o prostie naturală.
- Decât să faci ceva rău, mai bine nu fă nimic.
- Deseori curiozitate duce la mari descoperiri, uneori – doar la o vânătaie sub ochi.
- Despre calul lui Troian unii istorici afirmă că, de fapt, ar fi fost iapă.
- Din cauza femeii am pierdut raiul. Dar tot în brațele ei îl găsim.
- Dintre toate nuditățile cel mai insuportabil este adevărul gol-goluț.
- Doar când ai mulți lei poți să te porți ca un leu.
- Doar în copilărie te uiți la o băltoacă și vezi un ocean plin de corăbii.
- Dragostea e ca o melodie pe care dorești s-o asculți din nou și din nou.
- Dragostea este locul unde încapă întreaga omenire și chiar tot Universul.
- Dragostea la prima vedere apare după a doua privire.
- Dragostea nu e ceea ce primim, ci e ceea ce putem oferi.
- Dragostea poate fi temporară. Foamea este permanentă.
- După cum vorbește omul, înțelegi ce cărți a citit.
- După înțelepciune te duci, făcând o cale lungă. Prostia vine singură.
- După verbele „a fi” și „a iubi”, mai este un verb minunat: „a ajuta”.
- E pictor adevărat cel care poate reda aerul, liniștea și sufletul.
- Există bărbați foarte romantici: aduc flori soțiilor atunci când ele așteaptă salariul.
- Faptele cele mai bune sunt nițel nebune.
- Fără dragoste și prieteni chiar și cei mai bogați oameni sunt săraci.
- Femeia e femeie chiar și atunci când încă nu i s-a uscat lacul de pe unghii.
- Femeile deșapte nu se ceartă cu bărbații. Oricum, ei nu au dreptate.

- Femeile frumoase ne fac să cumpărăm șampanie. Femeile urâte ne obligă să bem țuică.
- Femeile, mai mult decât bărbații, nu au încredere în femei.
- Fericirea trebuie găsită la începutul vieții, dar nu la capătul ei.
- Fii așa cum ești și bucură-te din plin de viață! Acesta e cel mai minunat lucru.
- Folosește zâmbetul. E chiar sub nasul tău.
- Frumusețea exterioară este moștenită, cea interioară e dobândită prin muncă, virtute, modestie și alte capacități omenești.
- Găsim armonia și liniștea interioară în ziua când ne dăm seama căte lucruri și întâmplări nu necesită implicarea noastră.
- Haina, în apă murdară spălată, nu va fi curată niciodată.
- Ia exemplu de la ceas: el întotdeauna merge înainte.
- Instinctul sexual este cel care le face pe femei frumoase și ispititoare, iar pe bărbați – deștepți și curajoși, cum n-au fost și nici nu vor mai fi.
- Internetul a evoluat într-o forță atât de puternică, încât suflul nu reușește să-i țină pasul.
- În ajun de Crăciun, dacă te-ai îmbătat, săruți și persoana cu care te-ai însurat.
- În copilărie, o bătaie bună poate valora mai mult decât un sfat bun.
- În timpurile astea neliniștite, mi-ar fi teamă să locuiesc în SUA, căci am un sclav, negru la culoare, care îndeplinește toate comenzile ce i le dau. Vorbesc de calculator. Oricum...
- Încercarea de a explica poezia este ca și cum ai încerca să dansezi arhitectura.
- Încercați să vă faceți scriitori, ca să vedeți cum e când nu vă citește nimeni.
- Într-o dietă echilibrată, friptura, sarmalele, plăcintele, răcitură și prăjitura au o contribuție destul de importantă.
- Lasă ochii să vadă. Lasă urechile să audă. Lasă gura să tacă!...
- Locul meu de naștere? Planeta Pământ.

- Majoritatea oamenilor nu se nasc proști. Devin odată cu trecerea anilor.
- Mă droghez cu o substanță care se numește Dragoste. Dacă nu o am o zi – parcă aş muri.
- Măinile sunt pentru a dărui și pentru a șterge lacrima.
- Memorie bună înseamnă să ții minte unde, când și ce minciuni ai spus.
- Minte și aripile se atrofiază dacă nu sunt folosite.
- Modul de viață sănătos mă bagă-n boală.
- Multe femei au bărbatul pe care îl merită, dar majoritatea au bărbatul pe care l-au educat.
- Multe lucruri uluitoare există în Univers, dar nimic nu se poate compara cu inima unei mame.
- Mulți bărbați au o femeie în minte și... una acasă.
- Mulți dintre artiști vor să devină stele, uitând că stelele luminează doar noaptea și sunt căzătoare.
- Mulți dintre cântăreții noștri visează să devină vedete. Și foarte puțini visează să poată cânta.
- Munca care-ți place prelungește viața, pentru că nu observi cum trece timpul.
- Ne place, nu ne place, dar are dreptate cel care tace.
- Niciodată să nu-l întrerupi pe cel care tace.
- Nimic nu mă bucură mai mult decât ușa deschisă a unei biblioteci.
- Norocos e omul care știe să își găsească timp să fie fericit.
- Norocul îi favorizează pe cei harnici.
- Norocul n-o să vină să te dea jos din pat. Începe prin a-ți sufleca mânecile și treci la treabă!
- Nu am mulți prieteni, dar pe care îi am – mă merită!
- Nu am nicio părere, dar, dacă insistăți, mi-o pot schimba.
- Nu am timp pentru cei care au timp să piardă timpul.
- Nu confunda limitele Universului cu limitele universului tău.
- Nu cunosc o școală mai performantă decât vatra părintească.
- Nu dărui pieptene celui ce și-a pierdut părul.
- Nu e nevoie de mult antrenament pentru a învăța să zâmbești.

- Nu există nimic mai uimitor pe planeta Pământ decât dragostea. Acesta e miracolul!
- Nu există pastile ce aduc fericire.
- Nu fi sinucigaș. Nu omorî timpul!
- Nu orice cap merită o căciulă scumpă.
- Nu poți lărgi orizontul și deschide ușile cunoștințelor cu telecomanda.
- Nu repeta greșelile vechi. Există atâtea noi de făcut.
- Numai pictorii înțeleg câte culori are muzica.
- Nu-ți trăi viața în alb și negru. În jur sunt atâtea culori fermecătoare!
- O umbrelă deschisă poate să te apere de ploaie, dar poate să-ți ascundă stelele.
- O, câte rele de la gură ni se trag!...
- Oamenii educați încep orice dialog cu expresia: „Ați putea avea dreptate”.
- Omenia și bunul-simț au fost și vor rămâne întotdeauna la modă.
- Orice vârstă poate fi încântătoare, cu condiția să-ți trăiești viața așa cum vrei tu și nu viața pe care o așteaptă alții de la tine.
- Parfumul este taina florilor. Limbajul este haina gândurilor.
- Pașii spre celebritate sunt adeseori pași pe nisip.
- Pășind pe inima părinților, copiii ajung la stele.
- Până și religia ne separă. Arta – niciodată! E singurul limbaj ce-i unește pe toți.
- Pe măsură ce îmbătrânim, ni se întâmplă câteva lucruri neplăcute, dar nu țin minte care.
- Pe orice casă ar trebui să fie scris: „Aici intră doar cine iubește”.
- Pentru a reuși, trebuie să acționezi și să lași vorbele pe seama altora.
- Pentru o căsătorie reușită, trebuie să închizi un ochi. Pentru o conviețuire fericită, trebuie să-i închizi pe amândoi.
- Pentru o femeie, cel mai bun produs cosmetic este fericirea și cel mai bun machiaj – zâmbetul.

- Plutind pe drumul vieții, să nu uiți că barca trebuie să fie pe apă și nu apa în barcă.
- Politicianul este o ființă cu un extraordinar spirit de adaptare la orice guvernare.
- Poți avea încredere în oricine, dar vezi bine în cine.
- Poți merge oriunde, dar să te miști înainte.
- Poți privi înainte doar în măsura în care știi ce ai lăsat în urmă.
- Poți pune porcului aripi. Oricum nu va zbura.
- Probleme și dureri musculare au numai acei care au mușchi.
- Să nu ne facem iluzii. Doar momentul prezent e tot ce avem!
- Să nu uiți că până la urmă și cea mai gravă problemă are o rezolvare.
- Sărmanele femei, cât le este de greu ca să petreacă jumătate de viață în pantofi cu tocuri!... Și cât le este de ușor să atragă privirile bărbaților.
- Sărutul – cel mai emotiv afect din lume – este un procedeu de a împiedica îndrăgostiții să rostească banalități.
- Se întâmplă ceva straniu cu vârsta mea: se schimbă tot timpul.
- Se mândrea atât de mult cu modestia sa.
- Se prea poate că Eva a mușcat mai întâi șarpele, apoi a gustat mărul.
- Singurul lucru mai prost decât un prost sunt doi proști.
- Speranța este ceea ce rămâne când dispar toate celelalte.
- Spre deosebire de frumusețe, urâtenia durează.
- Succesul e fără niciun folos, dacă nimeni nu te invidiază.
- Sunt multe lucruri vizibile doar pentru inimă.
- Te-ai îndrăgostit în momentul când ai iluzia că o femeie este diferită de celelalte.
- Tehnologia bate omenia.
- Televiziunea te impune să privești la niște inși pe care niciodată nu i-ai primi în casa ta.
- Timpul, aerul, fericirea, dragostea – toate sunt invizibile. Dar ce forță au!...
- Toate darurile lumii nu valorează nimic fără prezența dragostei.

- Toate științele exacte sunt... aproximative.
- Torni apa într-un pahar și apa ia forma paharului. Torni apa într-o sticlă și apa ia forma sticlei. Îl servești cu apă pe un român și apa... devine vin.
- Umorul de bun gust te face să zâmbești chiar și atunci când îți vine a plânge.
- Un avocat bun este acel avocat care-l împiedică pe cineva să vă ia toți banii. Trebuie să ramână și pentru el ceva.
- Un bisturiu, fără un chirurg iscusit, e doar un cuțit ascuțit.
- Un om fără cunoștințe este ca o haină fără nasturi.
- Un politician care nu a mințit e la fel de neconceput ca un hoț cinstit.
- Un test de inteligență ar arăta unora cât de deștepți ar fi putut fi, dacă nu erau atât de proști.
- Una din satisfacțiile fundamentale ale bărbaților poate fi găsită la bucătărie.
- Uneori, mai puțin e mult mai mult decât nimic.
- Urmărește ca limba să n-o ia înaintea gândului.
- Viața e lungă și grea. Scapă cine moare.
- Vrei să-ți schimbi viața? Citește măcar o pagină pe zi.
- Zâmbetul este înțeles în orice limbă.

APRECIERI

Ianoș Țurcanu este un poet care știe să vorbească de la suflet la suflet cu cei mici. Subliniem semnificația detaliului, pe care autorul știe să-l plaseze verbal în locurile cele mai potrivite. Citind, înveți a fi vesel și glumeț, a privi lucrurile fără complexe. Autorul pare a rămâne în umbra cuvintelor, dar mânuind abil vibrația acestora, sugestia artistică, raza bunei dispoziții.

Galina FURDUI

Ianoș Țurcanu aduce aerul celui mai sigur har, firescul poeziei ce se alcătuieste de la sine, fără crispare. Atmosfera de frumoasă irealitate, instinctul poetic ce-l conduce spre lumea fericită a cuvântului, gradarea subtilă a tensiunilor sunt tot atâtea calități ale acestor poeme ce vin totuși din Moldova.

O. DUNĂREANU

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos. Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Victor ADAM

El e contaminat de morbul literaturii, boală cronică, pe care, în loc s-o trateze, după cum ar dori unii confrăți invidioși, o stimulează: scrie și publică intens. În scrierile sale sunt presărate ca sarea și piperul în bucate, speciile vesele: epigrama, fabula, aforismul.

Efim TARLAPAN

Ianoș Țurcanu scrie mai degrabă o poezie de melancolie în care se strecoară subțiri umbre ironice. Imaginile artistice sunt căutate de cotidian, dar și în lumea ideatică...

Atent chibzuite, alcătuirii poetice se regăsesc și în versurile ce au imaginea mării ori a toamnei, ca laitmotiv. Ianoș Țurcanu se dovedește un sensibil rezonator la tot ceea ce ține de natură și de simbărilor ei prin anotimpuri.

Client permanent al „prăvăliei ce vinde melancolie”, după cum însuși se exprimă, poetul vede lumea cu ochiul interior al extremei sensibilități: un sentiment al începutului de mileniu.

Corina APOSTOLEANU

Esențial, miniaturistul Ioanoș Țurcanu, alunecând în amintiri, depășind poezia vieții, este un poet al iubirii: „singur, pe malul mării / cioplesc chipul tău în piatra iubirii”. Chiar dacă „amintirile / mor /câte puțin” și o iubire ascunsă poate fi aflată „în căderea frunfelor de toamnă”, el știe că doar nucleul erotic, cu ale sale temeri și trădări, consfințind timpul despărțirilor oferă deplinătate. Aflat la vârsta „când dinții de lapte nu mai mijesc”, la vârsta ereziilor interzise, într-un dialog cu sufletul („ca un înger de abanos”), poetul nu pare a-l asculta. Cum ne avertizase că „toate în lume se măsoară cu inima”, invocarea iubitei se insinuează obsesiv-fantomatic: „iubita mea cu buze-amare / tu ești de-acum / numai o depărtare”.

„Cel mai cântat” (în ipostaza textierului), chemat și așteptat la manifestările culturale din urbe, febrilul Ianoș Țurcanu e peste tot. Fie că inventează, cu har, întâmplări hazlii cu animale sentimentale (pentru cei mici), fie că ne oferă, generos, „songuri de buzunar”, el rămâne un etern absolvent (firește îndrăgostit). Fiindcă „în sânge dorul continuă să se închege”. Iar poezia rămâne „o scoică-ntoarsă către cer”.

Adrian Dinu RACHIERU

Din versurile sale se înalță inspirate cantilene și imagini deschise profundelor emoții. Cuvântul a învins, și poezia se înfățișează cititorului în toată splendoarea. Creatorul ei poate spune fără ezitare: „Să ținem bine minte – Cuvântul suntem noi!”

Victor PETRESCU

Împărtășind taine și sugerând adevăruri pe care numai Poezia le poate întrevădea și dezvălui, creația sa închide

întrevederea și dezvăluie, creația sa închide în claritatea rostirii ei o continuă vibrație a nervilor și o solemnitate a emoțiilor care o particularizează.

Ion MĂRGINEANU

Balansând între modernism și tradiționalism, Ianoș Țurcanu îmbracă pe rând veșminte de oștean, de preot, de învățător, de filosof, fără a scăpa plugul din mână. Brazdele sale sunt sincere și sugestive, pătrunse de o sensibilitate debordantă.

Apotetic și solemn, el nu se teme să exploreze dorul, durerea, despărțirea, tristețea. O face însă cu evlavie unui agricultor, care mângâie spicele sau cu îndărătnicia unui marinar, care înfruntă marea. Opera lui trăiește, respiră și inspiră. Inspiră optimism și bunătate. Volumul miroase a pâine proaspătă scoasă din cuptor!

Aurelian SILVESTRU

...În poeziile sale, autorul rămâne fidel modalității literare anunțate: nu apelează la „cuvinte mari, asurzitoare”, ci închipuie imagini vii, concrete, „palpabile”, îndărătul cărora simțim o acumulare binevenită de emoții și gânduri, gata să erupă în vers.

Ion CIOCANU

Poezia lui Ianoș Țurcanu este cursivă și sobră, consfințind tradiția orală și cea clasică, fluența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei specifice versificației moderne.

Tudor PALLADI

Ianoș Țurcanu este un poet care știe să vorbească de la suflet la suflet și cu cei mici. Subliniem semnificația detaliului, pe care autorul știe să-l plaseze verbal în locurile cele mai potrivite. Citind, înveți a fi vesel și glumeț, a privi lucrurile fără complexe. Autorul pare a rămâne în umbra cuvintelor, dar mânuind abil vibrația acestora, sugestia artistică, raza bunei dispoziții.

Galina FURDUI

Ianoș Țurcanu posedă acea capacitate de a te zgudui, folosind cuvinte puține, fără acces metaforic. Versul său se bizuie pe tensiune, e străbătut de patimă. Pare că el se destăinuie cu zgârcenie, dar cuvintele sale tensionează văzduhul.

Florin DRAGOMIR

Alese cu gust, poeziile lui Ianoș Țurcanu plac prin firescul situațiilor imaginate de autor, prin spontaneitatea replicilor, prin caracterul antrenant al dialogurilor, prin mesajul lor etic, nu însă și didacticist.

Raisa COȘCODAN

Omul mării (Chișinău, Grafema Libris, 2007). Am înclinat să cred, când autorul Ianoș Țurcanu (n. 1951, în comuna Pelinia, județul Bălți) mi-a dăruit cartea, ar fi fost un titlu mai potrivit unui roman exotic sau de aventuri, în genul celor scrise de Daniel Defoe, Jules Verne sau Konstantin Paustovski, decât unui volum de versuri. Numai că, pus față-n față cu precizările pe care însuși Ianoș Țurcanu le face în Prefață („...soarta a vrut să petrec pe țărmul Mării Negre aproape douăzeci de ani... trăiam, munceam, iubeam, sufeream, visam alături de o întindere înspumată, voioasă, cu corăbii sclipind în aurul apusurilor”), acesta devine plauzibil. Apoi, paginile cărții sunt chiar expresia unei aventuri existențiale: poemele – fie ele de largă întindere sau doar mici caligrafii, asemeni urmelor lăsate de marea pe nisip, sunt încărcate de exotism tropical, dau expresie unei lumi pestrice și comunică neliniști tulburi: „Ah, fulgerul... Eu, reîntors/ la țărmul cu stavrizi/ văd luminându-se aievea! urma de aur/ a corpului tău gol/ în marmura mareelor/ de august (*Fulgerul*); „Timpul s-a retras/ asemeni mării/ lăsând în urmă un deșert/ și doar speranța/ este încă vie/ ca o șopârlă/ pitulită în nisip” (*Timpul*). Este ceea ce conferă, de altfel, un loc aparte *Omului mării* între celelalte 18 cărți ale unui poet de notorietate în Republica Moldova, dar și de binemerită recunoaștere internațională: este membru al Uniunii

Mondiale a Literațiilor (Washington), iar selecții din poemele sale au fost traduse în diferite limbi.

Nicolae STOIE

Orice carte, chiar de la a sa lansare, e pusă mereu în situația de a susține un mare și greu examen: cititorul. Anume de raportul dintre carte și cititor ar fi bine să țină seama autorul din chiar fața cărții.

Că s-o fi gândit sau nu Ianoș Țurcanu la toate acestea atunci când a scris și editat noua sa plachetă de versuri intitulată *Songuri de buzunar* (Chișinău, ABC, 2000), nu se știe – autorul nu i se adresează direct eventualului său cititor, ci caută să-l cucerească, să-l miște, să-l trezească fie din piroteală, fie din amorțeală spirituală, fie din indiferență sau nepăsare, dar și-l dorește înțelegător și interesat în toată aventura cărții. Cert e faptul că cititorul nu e dat uitării, autorul oferindu-i noi și noi detalii ce l-ar menține mereu pe faza de a nu lăsa cartea din mână. Foarte lejer, succint și (uneori) captivant Ianoș Țurcanu infiltrează pe ici-colo elemente de reportaj, aproape gazetăresc, pe care-l „parfumează”, însă, cu elemente de poezie. Zice poetul: „În restauratul „Ecuador” (ridicând ochii din ceașca de cafea,/ am văzut chipul unei fete”...) (*Odată*, pag. 8). „Ei și ce?”, se poate întreba cititorul. Intuind dispoziția și poziția cititorului său, Ianoș Țurcanu nu-l lasă să se dezamăgească și oferă alte și alte detalii: fata, evident, era frumoasă. Eroul liric, cât pe ce să se îndrăgostească, a și îndrăznit să-i dea niște semne de atenție, dar... vai! – domnișoara nu era singură, eroul poemului riscă foarte și foarte mult să se aleagă, posibil, cu niscaiva leziuni, ori că morale (să-i sufle cineva fata ce-i căzuse tronc la inimă!), ori chiar fizice... Din aventura asta, expusă cu mult haz și tact, poetul stoarce o concluzie de mai mare dragul: „În drum spre casă,/ prin întunericul stradelei,/ m-am surprins/ că invidiez bufnița/ care poate zbura/ fără a face zgomot” (*Odată*, pag. 8).

Elementul reportajului e întâlnit în repetate rânduri: *IT' S THE USA*, pag. 12, *Fir de busuioc*, p. 18, *America*, p. 25, *Toamna ieșeană*, p. 33, *Turnul Eiffel*, p. 35, *Biserica din Washington*, p. 38. Este de la

sine înțeles că autorul nu a scris întâmplător nici despre America, nici despre Iași sau Franța. El recurge chiar și la elemente de istorie: indicând și anul când a făcut aceste călătorii, nu doar pentru a păstra intacte plăcutele amintiri despre cele ce i s-au întâmplat acolo, dar și pentru a-l captiva pe cititor cu veridicitatea relatărilor sale (nu neapărat faptice, relatările, dar și sentimentale, afective). Eroul liric monologhează: *Ploi de septembrie, Zile de iarnă la mare, Turnul Eiffel, Stele în cruciș, În aeroportul Charles de Gaulle, Dreptul de autor...* Din alte poezii aflăm sursa inspirației, autorul indicând nume concrete: Vasile Romanciuc, Iulian Filip, Claudia Partole, Arcadie Suceveanu, Mihai Cimpoi. Chiar dacă nu recurge la dialog, în poeziile dedicate acestor confrați de condei, elemente de dialog ne fac să înțelegem că autorul nu se complăce, nu se vede doar pe sine, ci tinde să înțeleagă lumea, oamenii care-l înconjoară. Or, menirea scrisului e tocmai aceasta...

Dar până a ajunge cititorul să ia cunoștință de conținutul cărții, el, întâi și-ntâi, ia cunoștință de carte privind-o, pur și simplu. Aspectul grafic, hârtia etc. nu joacă deloc ultimul rol. Coperta (nu doar prima, ci și ultima, a patra) îi fac o prezentare sigură cărții: ochiul cititorului va remarca prezentarea grafică, excelent executată.

Îndemnul indirect, dar omniprezent al lui Ianoș Țurcanu către cititor, e același: de a rămâne „în doi cu gândul” (p. 27). Iar mai multă gândire nu-i poate dăuna cuiva.

Nina SLUTU

Poezia lui Ianoș Țurcanu este cursivă și sobră, consfințind tradiția orală și cea clasică, influența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei, specifice versificației moderne.

Tudor PALLADI

Duzina de cărți cu semnătura scriitorului Ianoș Țurcanu, publicată pe parcursul activității sale literare conține, în special, poezii pentru cititori de toate vârstele. Recenta sa carte *Cioburi de cristal* este o excepție de la genul preferat – poezia, dezvoltându-ni-l

pe autor într-o surprinzătoare ipostază de Diogene, văr cu Esop, vecin cu Montaigne și contemporan cu o cohortă întreagă de autori de aforisme și maxime din Basarabia, el dovedindu-se a fi, în afară de arta versificației, și cu un fin spirit de observație. Astfel, pe parcursul a mai mulți ani, poetul a sesizat că „nasturii și mîntea se văd numai atunci când lipsesc” și a înțeles că „nu e bine să te cerși cu un prost, oamenii ar putea să nu observe diferența”. A mai descoperit autorul că „e bine să spui ce gîndești, dar e și mai bine să gîndești ce spui” și încă un lucru, poate prea tîrziu, dar s-a dumerit că „pentru a avea o lună de miere, ne căsătorim pentru o viață”.

Medic de meserie, dar prins de patima scrisului, după mai multe cărți publicate, înțelegînd că „gura lumii nu poartă dinți de aur” și conștientizînd că „sărăcia a avut întotdeauna grijă de talente”, Ianoș Țurcanu îi atenționează pe afectații de aceeași pasiune că „o carte nepublicată poate salva prestigiul autorului”, că „un scriitor foarte prudent se teme să nu lase vreo urmă în literatură”, apoi, cu o ușoară nuanță de ironie, că „poezii sunt de două categorii: buni și premiați” și că „cei ce nu stăpînesc gimnastica versului se consideră poeți moderni”, dar și că „nu fiecare dramă cotidiană dă naștere la câte un dramaturg”. Autorul *Cioburilor...* îi mai previne că „scriind pentru plăcerea ta, faci neplăceri cititorului”, iar „calomnia poate ucide artistul, nu și arta”, mai întrebîndu-se, în același timp, retoric: „Cine să scrie cărți proaste, dacă toți ar scrie numai cărți bune?” și mărturisindu-ne, din propria experiență, că „opurile unor autori sunt folosite cu succes înainte de culcare, drept somnifer”. Unele *Cioburi...*, mai avertizează că „plagiatorul suferă de ignoranța unor autori” și că „muzele unor poeți nu au nici un pic de talent”, dar mai și menționează că „în artă harul face un pas și munca... doi”, iar „munca sânguincioasă poate da opere, nu și capodopere”. Autorul descoperă că „mulți își bat joc de poezie, dar și ea de ei”, că „mulți scriitori conjuncturiști se simt ca statuia în fața buldozerului”, dar și că „un scriitor clasic poate însemna și mult... praf”; iar „un poet mediocru e citit (și chiar citat! – n.n.) cu mai multă plăcere de confrăți, decât unul talentat”, apoi, în timp ce „mulți, chiar și cu mîna dreaptă scriu versuri stîngace”, în pofida proverbului care spune că și minciuna

are nume cine știe a o spune „nu toți mincinoșii din lume fac literatură”, Ianoș Țurcanu încearcă să ne convingă, ambiguu, că în timp ce „scriitorii caută stelele – iar atunci când cauți stele, ești nevoit să fii capul sus – criticii literari caută umbra lor”, dar cititorul e în drept să pretindă și o mică precizare – căci nu e clar despre care umbră e vorba: a stelelor sau a scriitorilor? Printre ultimele *Cioburi...* autorul mai constată că „Eminescu și-a adus în nemurire și dușmanii”, rămânând în final cu o denumire – „postmoderniștii sunt poeții ce scriu modern din post în post sau după post?” Răspunsul la această întrebare autorul e în drept să-l caute, recitindu-și propria carte *Songuri de buzunar*, plachetă de versuri apărută odată cu *Cioburi de cristal* la aceeași editură, „ABC”, a lui Sergiu Afanasiu, ambele cărți ilustrate inspirat de Iulian Filip (*Cioburi...*) și de tânăra și talentata graficiană Ianina Vulpe (*Songuri...*)

Prin scrisul său cititorii îl văd pe Ianoș Țurcanu tot mai viu, deoarece chiar autorul în persoană recunoaște că „e bine să fii nemuritor, dar viu să fii – e și mai bine” și îl sfătuie să ia în serios propria zicere care afirmă că „cea mai sigură rețetă a fericirii se află în cartea de bucate”.

Nicolae RUSU

Împărtășind taine și sugerând adevăruri pe care numai Poezia le poate întrevădea și dezvălui, creația sa închide în claritatea rostirii ei o continuă vibrație a nervilor și o solemnitate a emoțiilor care o particularizează.

Ion MĂRGINEANU

Constatăm cu satisfacție că în poeziile sale autorul rămâne fidel modalității literare anunțate: nu apelează la „cuvinte mari, asurzitoare”, ci închipuie imagini vii, concrete, „palpabile”, îndărătul cărora simțim o acumulare binevenită de emoții și gânduri, gata să erupă în vers.

Ion CIOCANU

Alese cu gust, poeziile lui Ianoș Țurcanu plac prin firescul situațiilor imaginate de autor, prin spontaneitatea replicilor și, în genere, prin caracterul antrenat al dialogurilor, prin mesajul lor etic, nu însă și didacticist.

Raisa COȘCODAN

Nu prea apă în jurul Peliniei lui Ianoș Țurcanu, Răutul curge mai la vale, abia răcorind Grinăuții visători ai lui Spiridon Vangheli și Strâmba îngândurată a lui Liviu Damian, iar Ianoș Țurcanu n-a prea avut apă în jurul Peliniei și ieșirea la mare l-a înhățat de inimă, ducându-l într-un cuib mirific din Crimeea, unde le-a găsit învecinate pe toate ale noastre „împrumutatele” frățeste vecinilor iubitori de noi: mare-munte-pădure. Chiar și cărți românești găsea mai ușor pe litoralul ce-l găzduise și de unde primeam și eu câte un titlu, suspectat la Chișinău.

După atâta mare sărată, după atâta străinie amară iată-l la Chișinău – își trage sufletul:

Cel întors târziu acasă,
 Cel cu inima de piatră
 Nu găsește vin de masă
 Ci doar focul stins în vatră.

Aștept domolirea drumețului, pentru care și la Pelinia se vor găsi un cărbune mocnit în vatră și o cană pururi plină pe o masă anume întinsă pentru el.

Iulian FILIP

Ianoș Țurcanu este esențialmente un neoromantic dublat de un neoimpresionist, care pune în trăire și în privire personalitate și ardore, văzând totul în lumini și umbre. Structura versului e simplă și punctiformă, fiind supusă pulsației, reacției sufletești de moment, străluminării de culori. Momentele și „întâmplările” naturii sunt momentele și „întâmplările” inimii. În acest sens ne spune că a inventat un inimometru, ca o altă „unitate subdivizionară” („... doar

cu timpul înțelege/ că toate în lume, mari sau mici, se măsoară cu inima”).

Structural e, prin urmare, un bicord care asociază discret bucuria senină a iluminărilor cu tristețea mohorâtă a pătrunderii fulgerătoare a esențelor. E un hedonist rezervat, care ne propune idile de dragoste ușor sau intens senzualizate și marcate de o tentă melancolică ce survine ca o poantă epigramatică. Instantaneele „inimometrice” alternează „sistolele” și „diastolele”, prezentându-ne o cardiogramă sentimentală variată...

Acad. Mihai CIMPOI

INDEXURI AUXILIARE

INDEX DE NUME

- Achihaei (Botez), Adriana 58
 Adam, Victor 34, 548, 549
 Adriana, Ariadna 57
 Agachi, Alexei 408
 Alina 425
 Anton, Pavel 414
 Apostoleanu, Corina 492, 603
 Arsene, Doina 419
 Arsene, Mihaela 410
 Badrajan, Svetlana 52
 Balaban, Claudia (380)
 Barbu, Ana 411, 412, 417, 418, 420, 425
 Barbu, Natalia 395, 404, 411, 418, 421
 Bădărău, Zinaida 448
 Bechet, Pavel 402
 Belicov, Serafim 478, 493
 Boghean, Valentina 421
 Bordeianu, Dan 406
 Bostan, Alexandru 49, 58
 Brad, Traian (367)
 Braghiș, Igor 63
 Buga, Elena (587)
 Buimistru, Maxim 402
 Bulmağa, Rodica 604
 Burlacu, Costi 411, 418
 Busuioc, Aureliu (133)
 Busuioc, Larisa 411
 Busuioc, Nicolae 592
 Busuioc, Veaceslav 416-418, 424
 Capița, Ludmila 469, 470
 Caragia, Nicolae 396
 Carrocci, Amedeo 38 (366, 371)
 Carrocci, Amedeo Ianoș 55
 Carrocci, Ferdinando Iulian (302)
 Cațăr, Ion 410
 Cazacu, Olga 56, 60
 Cazacu-Istrati, Iacob (375)
 Cărauș, Rodica 445
 Cârchelân, Iuliu 102
 Cârnci, Radu 54
 Cerilli, A. 550
 Cimpoi, Mihai 54, (224), 485, 539, 583, 616
 Ciobanu, Mihai 393, 413
 Ciobanu, Nelly 400, 404
 Ciobanu, Rodica 416
 Ciocanu, Anatol 26
 Ciocanu, Ion 476, 479, 486, 551
 Ciolacu, Olga 396, 411, 418
 Ciubuc, Sabina 410
 Coandă, George 571
 Codru, Anatol (559)
 Colesnic, Iurie 67-93, (222)
 Condrea, Igor 32
 Corcodel, Ana 572
 Cordineanu, Aurica 396, 402
 Cordineanu, Valeriu 396, 402
 Coroban, Vitalie 7
 Coșcodan, Raisa 487
 Crețu, Gheorghe 398, 409, 419
 Cristea, Tudor 598
 Cucin, I. 406
 Curchi, Lilia 444, 542
 Dabija, Nicolae 54, (371, 559), 605
 Daghi, Andrei 1, 2
 Damaschin, Stela 27
 Damian, Liviu (126, 338)
 Danilișin, Anatol 194
 David, Eugenia 477, 520
 Davidova, Tatiana 40
 Delendrea, Tatiana 63
 Donos, Alexandru 488

- Druță, Irina 553
 Dubceac, Ludmila 418
 Dumbrăveanu, Victor 573
 Dumitraș, Anatol 412, 417, 418,
 420, 425
 Dumitrescu, Nicolae 559
 Eminescu, Mihai (140, 141, 177,
 350, 358, 369, 576)
 Enache, Ion 396
 Erhan, Janet 396
 Eryka 418, 425
 Esinencu, Nicolae 371
 Filip, Alexandru 439
 Filip, Iulian 5, 14, 30, 38, 66, 67-
 93, (112), 124, (203), 252, 256,
 327, (336, 376, 388, 391, 392),
 428, (433, 436, 439, 450), 473,
 474, 521-523, 540, (559, 564,
 568), 574, (577, 581, 587), 617,
 623, 629
 Fluturel, Vasile 624
 Foiu, Taisia 558
 Furdui, Galina (349, 364), 503
 Fusu, Dumitru 371
 Gafton, Marcela 524
 Gavriliță, Sergiu 31
 Gălușca, Vasile 533
 Gâju, Dan 457
 Gheorghită, Nadina 439, 544
 Ghețoi, Petru 10, 12-14, 16
 Ghilaș, Victor 52
 Gonciar, Licu 399, 425
 Gorceac, Leonid 396, 397, 399
 Gorincioi, Tamara 461
 Gotinjan, Oxana 395
 Grăsoiu, Liviu 606
 Grigor, Diana 410
 Grigorescu, Grigore 453, 509
 Guțu, Sergiu 57
 Haret, Spiru 26
 Hămuraru, Filimon 28
 Hristu Buiuca, Radu 309
 Hușanu, Valentin 607
 Iancu, Rodica 309
 Ilica, Carolina 582
 Ilion, A. 534
 Ion, Dumitru M. 582
 Ionel, Nicolae 610
 Ioniță, Marin 586
 Iovu, Doina 404
 Iuliana 404
 Izbaș, Zina (377, 382)
 Jean 418
 Josu, Nina 576, 593, 608
 Kulikovski, Lidia 469, 470
 Lachi, Inga 562
 Lungu, Victoria 395, 404, 411, 426
 Magaleas, Octavian 57
 Malearenco, Al. 8
 Manole, Ana 25
 Marcu, Emilian 626
 Mardare, Călin 26
 Mardare, Viorel 26
 Mărăcineanu-Călin, Maricica
 430-432
 Mărgineanu, Ion 609
 Mânăscurtă, Ioan 580
 Mihai, Veronica (337)
 Mitriuc, Stela 396, 399
 Morăraș, Mihai 437, 441
 Moșneaga-Mitrofan Valentina
 245, 246
 Moșneaga, Luminița 429
 Movileanu, Vasile 43
 Mustea, Gheorghe 425
 Negru, Lena 587
 Negruți, Vlad 396
 Nichituș, Victor 495
 Nicov, Ion 396, 404, (494)
 Novac, Rodica 395, 404

- Oglindă, Valentina (356)
 Olaru, Nadia 50
 Oprea, V. 25
 Palladi, Tudor 482, 504, 536
 Panuș, Elena 447
 Partole, Claudia (203), 565
 Pascaru, Liliana 425
 Pereteatcu, Tamara 525
 Petrenco, Lilia 556
 Pitlic-Zacon, Alexandra 374
 Polin, Boris 405
 Popa Miu, Dragoș 17
 Popa, Iulius (390)
 Popa, P. (587)
 Popușoi, Liliana 443, 528, 529
 Precup, Sorin 515
 Pruteanu, Vasile 537
 Pruteanu-Isărescu, Iulian 468
 Puică, Ana 404
 Puică, Sergiu 6, 46
 Rachieru, Adrian Dinu 578
 Radu, Daria 8, 394, 415, 422, 423
 Raiburg, Ian 396, 418, 425
 Răileanu, Vitalie 613, 614, 621
 Rogac, Raia 288, 464, 566, 579,
 588, 596
 Rogozenco, Silvia 498
 Roibu, Nicolae 630
 Roman, Alina 440
 Romanciuc, Valentina 463
 Romanciuc, Vasile 67-93, (203,
 242, 244, 352, 433), 589, 597
 Roșcovan, Sandu 404
 Rotaru, Cristina 580, 590
 Roxana 425
 Rusu, Nicolae 516
 Rusu, Valeriu (365)
 Sava, Andrei 418, 421
 Sava, Diana (360)
 Sălăjan, Daniela 51
 Sârbu, Olga 567
 Schițco, Romeo 59
 Silvestru, Aurelian (379, 383, 386)
 Slutu, Nina 530
 Snegur, Mircea 490
 Spătaru, Nicolae (357)
 Spânu-Cermotan, Margareta
 (389)
 Stan, Mihai 327, (459)
 Stanciu, Nicolae 194
 Stanciu, Sergiu 61, 62, 64
 Stârcea, Marian 425, 426
 Stoianov, Maria (381)
 Stoica, Valentina 26
 Stoie, Nicolae 591
 Straliuc, Nina 422
 Straticiu, Minodora 398
 Stratulat, Andrei 531
 Suceveanu, Arcadie (203, 244)
 Sulac, Doina 395
 Sulac, Ioana 395, 401, 404, 418,
 421, 425, 427
 Suruceanu, Ion 396, 411
 Șerbu, Irina 309
 Șipoș, Gheorghe 499
 Ștefan, Iana 395, 411, 427
 Ștefanachi, Aurel 53
 Ștefăneț, Mariana 36
 Ștefărtă, Sorina 491
 Știrbu, Liviu 400, 403, 404
 Șufutinski, Mihail 396
 Șveț, Elena 396
 Tani, Ana 407
 Tarlapan, Efim 506
 Teodorovici, Petre (244), 396
 Toderașcu, Mihai 407
 Tomoianu, Anatol 24
 Toporeț, Irina 396
 Trifan, Călina (374)
 Tropoțel, Rodica 451

- Turea, Larisa 601
 Țepeș, Corina 411, 425
 Țopa, Gheorghe 396, 411, 417,
 418, 425
 Țurcanu, Mariana 4
 Țurcanu, Sergiu 404
 Ungureanu, Larisa 398, 568
 Ursachi, Silvia 11
 Vdovicencu, Alexandru 404, 411,
 418, 420, 425
 Vieru, Grigore (587)
 Vlad, Mihail 538
 Vodă, Gheorghe 475
- Vulpe, Ianina 16
 Zavtoni, Paulina 26
 Zbârciog, Vlad 602
 Бобочел, Валерия 442, 446, 518
 Горинчой, Тамара 462
 Кожушно, Людмила 35
 Михай, Вероника (341)
 Романчук, Василе 434
 Сучевяну, Аркадие 434
 Сырбу, Ольга 569
 Филипп, Юлиан (339), 434
 Цуркану, Даниела 35

INDEX DE TITLURI DE POEZII

- Acest val... 331
 Adio tristețe 328
 Aidoma 202, 252, 281, 327
 Alături de ei... 331
 Alege 150
 Alți tineri 114
 Am ascuns iubirea 253, 262, 301
 Am priceput 252, 281, 327
 Amăgire 252, 281, 327, 328
 America : *lui Arcadie Suceveanu*
 203, 237, 244
 Amintește-ți 137, 157, 170
 Amintiri 295, 296
 Aniversări 295
 Apa era albastră și limpede... 103
 Apropo 249
 Ar trebui să știe 318, 325
 Are Gicu un cățel 160, 166
 Ariciul 185, 232
 Artistul 220
 Asta e 269
 Asta e = C'est tout 309
 Asta e = Das ist es 309
 Asta e = That's it 309
 Atât 252, 281, 283, 327, 328
- Atât de înalt 202, 219
 Atât de veșnică 265
 Atâtea nu știi 244
 Atestare 252, 281, 237
 Bârfa 218, 301
 Binefăcătorul 204
 Biografie 241, 252, 327, 328
 Biserica din Washington : *pentru*
Claudia Partole 203
 Bisturiul și cuțitul 158
 Blues marin 331, 325
 Bursucul 210, 232
 Ca să fiu sincer 324
 Ca să nu ne îndoim... 244
 Ca șarpele 137
 Ca un glonte 110
 Cabana din Sinaia 292
 Calendar discret 119
 Calendar disociat 114
 Caravelă 219
 Cartea 311
 Casă nouă 182, 193
 Casă pentru femeia iubită 277,
 278, 304
 Cataclism 175, 252, 327

- Căutat de Interpol 230
 Câine rău 176, 195, 297
 Câinele sălbatic 232
 Când umbrele 292
 Când voi fi cumpătat și bătrân 109
 Cândva 238
 Cântecul pescarului 175
 Cât ai bate din palme ; 219
 Cât de cuminte 319
 Câteva toamne, niște nori 295,
 296
 Ce să-ți mai dau ? 120
 Cel întors târziu acasă 132
 Cel plecat să lupte cu morile de
 vânt 312
 Cerbul 232
 Certitudine 175
 Cheamă-mă 248, 284, 323
 Chiar și după moarte 239
 Chiar și viața 296, 327
 Chipul mamei 248, 288
 Cine e de vină? 176, 195, 289, 293,
 297, 300, 320
 Cine iubește o singură femeie...
 301
 Citind „Baltagul” 159
 Ciudățenie 131
 Clipe 319
 Clovni? 164, 218
 Complice 322, 325
 Conștiința interogată 107
 Contur 164, 218
 Corbul 232
 Coțofana 185
 Covrigii 195
 Creație 175, 249, 328
 Cred că-i destul 292
 Crochiu 296
 Cronometrie 187
 Cu Eminescu 141
 Cu propria mână 265, 269, 271
 Cu propria mână = De ses propres
 mains 309
 Cu propria mână = Mit eigener
 hand 309
 Cu propria mână = With own
 hand 309
 Cunoaște cineva? 206
 Curent 265, 269
 Dacă aș putea privi iubirea în ochi
 319
 Dacă nu mă știi 295, 296
 De s-ar scula străbunii 142
 De slavă 114
 De toamnă 124
 De-a ascunselea 315, 317
 De-ai fi să mă uiți 143
 Degustător 131
 Depărtarea 269
 Dependență 248
 Deprindere inutilă : *lui Iulian
 Filip* 203
 Derută 241, 328
 Desen 320, 328
 Despre flori 144
 Despre ghețe și noroi 289, 293
 Destin 124, 159
 Dicționar 145, 328
 Distanțe 283
 Divertisment zoologic 145
 Doar iarna 292
 Doi lei 160, 166, 297, 300, 320
 Doi poeți 269
 Doi urși 320
 Donație 252, 327, 328
 Dorm poveștile visând 314
 Două mâțe și-un motan 300
 Dragoste ciudată 159
 Dragostea 202
 Dragostea hoinară 164

- Dușmanii propriei ființe 113
 E vârsta... 296
 E vremea 238
 El s-a întors : *lui Liviu Damian*
     126
 Elicopterul 185
 Eminescu 177
 Ești destinul meu 314
 Ești liberă... 317
 Eternitate 301
 Eu +Tu sau încă o dată despre
     dragoste 262
 Eu ți-am adus 292, 323
 Eu+Tu... sau încă odată despre
     matematică 301
 Excursie 328
 Există o mare 331
 Există undeva 275
 Există-un ins... 218
 Existențialism de cafea 109
 Exorcism 252, 281, 283, 301,
     327,328
 Fason deosebit 279
 Fără a ști 248, 283, 284, 328
 Fără busolă și compas 146, 150
 Fără rost 161
 Fără titlu 284
 Fericire 252, 281, 237
 Fiamme 268
 File din calendar 255
 Filo di Basilico 268
 Filologică 248
 Fir de busuioc : *lui Vasile Roman-*
     ciuc 203, 242, 244
 Flăcările 223
 Flăcările *Lui Mihai Cimpoi* 224
 Floarea 331
 Frig 175, 182, 193
 Fructele Tale oprite 248
 Frumusețe 325, 328
 Frunza cade împăcată 114
 Fulgerul 243
 Fulgerul fermecat 300
 Fulgul fermecat 267
 Furnicile 185
 Furtuna de vară 269, 283, 284
 Furtuni 248
 Gămălie de chibrit 159
 Gând 187
 Gospodina 195, 297
 Grăbiți și muritori 329
 Hipopotamul 232, 251
 Hoții 271, 280, 287
 Iarbă vindecătoare 248
 Iarnă 329
 Iarnă la Pelenia 108
 Iarnă la vilă 108
 Ideea 175
 Iluzie 223, 244
 Imensitatea ca o floare de rodo-
     dendron 315
 Imitare 163
 Infidelitate 110
 Infracțiune 262, 287
 Inima 150, 164
 Inimometru 202
 Insomnie 209
 Insomnii 109
 Invalidul 151
 Istorie 131
 It's the USA 223, 231
 Iubesc!... 321
 Iubirea noastră 182
 Îmi ajunge 314
 Îmi place omul 174
 Îmi ridic gulerul 280, 282, 287
 În această zi... 307
 În aeroportul Charles de Gaulle
     224, 244
 În așteptare 271

- În fața toamnei 165
 În fiecare zi 314
 În junglă 129, 142
 În livadă 293, 300
 În ochii tăi verzui sclipesc 219
 În Paris 248
 În spitalul Ceicutine 308
 În trecăt : *lui Petre Teodorovici*
     244
 Încercare de autoportret 110
 Între 322, 325
 Întrebare fără rost 331
 Întrebări și îndoieli 128, 129
 Înțelegere 317
 Învață fericit să fii 317
 Joc 187, 252, 281, 327
 L'artista 268
 L'intimité 103
 La concert 289, 293
 La dentist 131
 La fața locului 292
 La fața locului = On the site 309
 La fata locului = Sur place 309
 La fata locului = Vor ort 309
 La mare 305
 La Pelenia 288
 La sud 114, 119
 La șezătoare 137
 Lagună 241, 328
 Lecția de înot 160
 Les étoiles croisées 217
 Leul 210, 232
 Licantropie 153
 Licurici cu lanternă 289, 293
 Limba mea o cânt 188
 Liniște 150, 252, 317, 328
 Litoral 175, 182, 328
 Little Love Poem 258
 Lui Aurelian Silvestru 296
 Luna 119
 Lupul 210, 232, 297
 Maimuța 251
 Maimuțița 176
 Marea Neagră 289, 293
 Maree 218
 Marina 317
 Masa 166
 Măgărușul 185
 Măsura 191
 Melancolie 163
 Metodologie 324
 Mi-ai spus 248, 249, 301
 Mic poem de dragoste 202, 217
 Microscopul 211
 Mi-ești drag... 303
 Miniatură 249, 287, 301, 329
 Miracole 292
 Miracole = Miracles 309
 Miracole = Wunder 309
 Mistrețul 232, 297
 Monumentul lui Kotovski 131
 Moș Ciupercă 293
 Mozaic de sud 296, 327
 Mutație 219
 Naiv 228
 N-am fost 178
 Nasture la butonieră 271
 Navigație 179
 Necaz 289, 293
 Negoț 180, 218
 Neliniști ațipite-n chei 317
 Nici o dragoste nu-i trecătoare
     314
 Nocturna/Nocturnă 241, 252, 257,
     281, 327, 328
 Norocul 119
 Norodul 187
 Nu m-aș desparte 238
 Nu observăm 132, 329
 Nu păstra distanța 262, 269

- Nu pricep 212
 Nu voi uita niciodată 314
 Nuca 158
 O bătaie de măgar 251
 O duminică acasă 288
 O girafă supărată 289, 293
 O parte din drumurile Sofiei trec
     prin Pelenia 281
 O umbră 124
 Ochelarii 185, 297, 320
 Odată 220
 Oglinda 319, 322
 Oglindă stranie 132
 Omagiu : [pentru Ferdinando
     Iulian Carrocci] 302
 Omul cu cap pătrat 168
 Omul mării 272
 Omul mării revine 315
 Opinia unui naiv : *lui Aureliu
     Busuioc* 133
 Oprește-te, gând 219
 Oră de anatomie 120
 Pantera 210
 Papagalul 193, 226
 Papagaluş 185
 Păcat 187
 Pădureanca 107
 Pe gheață-n sus 267
 Pentru cine?... 320
 Percepțiile fericirii 181
 Personalități 262, 265, 269
 Petit poème d'amour 217
 Plimbare 248
 Ploaia de mai 328
 Ploaie autumnală 170
 Ploaie la plus infinit 175, 218
 Ploi de septembrie 202
 Plouă... 119, 329
 Poeme pe trepte încinse (blițuri)
     328
 Poet mediocru 131
 Poeții 227
 Politică 228-230, 244, 268
 Pontul euxin 331
 Pot 166
 Poveste de iarnă 132
 Poveste întreruptă 132
 Povestea nopții 195
 Prefer animalele 234
 Preferință 132
 Pretext 164, 182
 Prietenilor noi 331
 Prietenului târgoviștean Ion Măr-
     culescu 296
 Primăvara 245
 Prin lumina amiezii 295, 296
 Prin sertarele amintirilor 278, 287
 Psalm marin 262, 328
 Răgaz 271, 284, 328
 Răstignire 241, 261
 Recepții 193
 Recidivă 155
 Rima 182
 Rinocerul 232
 Roman neîmplinit 171
 Rugăciune 164, 218
 Sa fiu sincer 325
 S-a întors toamna, iubito 323, 238,
     250, 301, 323
 Să admirăm un asfințit 329
 Să nu uităm 331
 Să stai acasă 331
 Să țineți minte 319
 Săpunul 195, 297
 Scăldătoarea 176
 Sclipire 252, 281, 327
 Scrânciobul dragosteii 108
 Scriitor cu... trei picioare 296
 Se știe 252, 281, 327
 Seară de iarnă 267

- Semne 223, 228
 Sentița 319
 Septembrie '97 196
 Sete 329
 Sfârșit de mileniu 219
 Simfonie 217, 219, 229, 303
 Simt 252, 256, 327
 Soacra 131
 Soarta mea 261
 Solstițiul de iarnă 119
 Somnul sfârșitului de mileniu 252
 Sonete și madrigale 216
 Songul sfârșitului de mileniu 281
 Soție tânără 116
 Spaimă 241, 252, 287, 328, 337
 Spânul 117
 Stele în cruciș 217, 219
 Struțul 185
 Studiu în palmă 116
 Suflarea nord-ostului 316, 317
 Suflet de abanos 287
 Sunt stări 271
 Surprindere 252, 281, 327, 328
 Simfonie 217
 Șansă 248, 262, 275, 323
 Șansă = Chance 309
 Șarpele și umbra unui cânt 292
 Șeful 131
 Și a plecat să lupte cu morile de vânt 296
 Și așa în fiecare noapte 278, 280, 283, 304
 Și atunci am înțeles 296
 Și cad fulgi 267
 Și doar părinții 166
 Și tu erai 269, 271, 283
 Și va veni 241, 248, 283, 301, 328
 Și vine vremea 295, 296
 Și-am rămas acum cu pielea...
 197
- Șoricelul educat 195, 200, 251, 289, 293, 310
 Tatuaje pe nisip 273
 Tăcere 280, 283, 284
 Tăcerilor să dăm crezare 235
 Târziu 175
 Tentație 236
 The Church in Washington 258
 Timp 164, 218
 Timp de iubit 331
 Timp oprit 252, 327, 328
 Timpul 244, 238
 Timpul oprit 241
 Toamna în Gudauta 292
 Toamnă 252, 281, 327, 329
 Toamnă ieșeană 230
 Toamnă în cetate 172
 Toate se termină 331
 Tot ce contează 317
 Tranzit 182
 Trăsura cu fluturi 219, 223, 231
 Țara de dincolo de țară 274
 Țărm luminat 331
 Uitare 328
 Umbre 220
 Un autor, o carte 323
 Un drum 159
 Un elefant în vagonul restaurant 330
 Un Guliver cu cicatricii pe suflet 306
 Un măr tăiat 198
 Un poet cu marea lui 331
 Un șoricel deștept 289, 293, 326
 Una volta 268
 Uneaori... 325
 Urmă 175
 Ursul 210
 Ursuleții 185
 Vaca 185

Vara trece 329, 331	Vulpoiul și avocatura 199, 200
Viața 265, 296, 328	Кто же? 201
Viața mea e din cuvinte 219	Лев и лей 201
Viitor apropiat 156	Мой город 184
Vin lupii 182, 183	Самый лучший – свой язык 201
Voi ați știut... 293, 300	Человек с квадратной головой
Vreau să chem un taxi 315, 317	173
Vulpea 210, 232, 251	

INDEX DE EDIȚII PERIODICE

„a” Mic : Magazin ilustrat pentru copii și adolescenți 305, 308, 343, 463, 543, 545, 589	Crai nou (Suceava, România) 261, 546
Accente 519	Cronica (Iași, România) 231, 507
Alba Iulia 318	Curierul de seară 116, 141, 150, 165, 200, 207, 208, 333-337, 344, 345, 347, 354, 394, 433, 497
Alunelul 168, 297, 320	Curierul zilei (Județul Argeș, România) 586
Astra (Brașov, România) 284, 584, 591	Dantes’S 10 ani (publicația Liceului Teoretic <i>Dante Aligheri</i>) 378
Axioma (Ploiești, România) 559	Dialog (București, România) 401, 436
Basarabia 147, 477	Dimineața (București, România) 313
BiblioPolis 359, 361, 362, 367, 464, 558, 614	2 ore + 3 iezi 232, 235, 440
Buna Ziua Iași 607	Dreptul 370, 373
Capitala 220, 229, 439, 441, 444, 448, 450-452, 461, 508, 510, 521-523, 544, 556, 567, 572, 573, 580, 590, 600	Ecoul Eminescu 553
Carpe Diem! 533	Florile dalbe 137, 160, 176, 181, 185, 210, 215, 225, 251, 300, 330, 432, 436, 482, 498, 502, 504, 542, 579
Chipărușul 136, 138, 144, 148, 149, 154, 167	Flux 491, 494, 495, 564, 505, 528, 529, 532, 564, 568
Climate literare (Târgoviște, România) 282	Gazeta tineretului 124
Collagnium (Botoșani, România) 218, 249	Glasul 588
Coloqvium (Botoșani, România) 501	Glasul națiunii 117, 483, 566
Columna 107, 114	Jurnal de Chișinău 447, 517, 557, 587
Convorbiri literare (Iași, România) 224, 280, 321, 570, 578, 618	Jurnal de Dâmbovița 538, 571

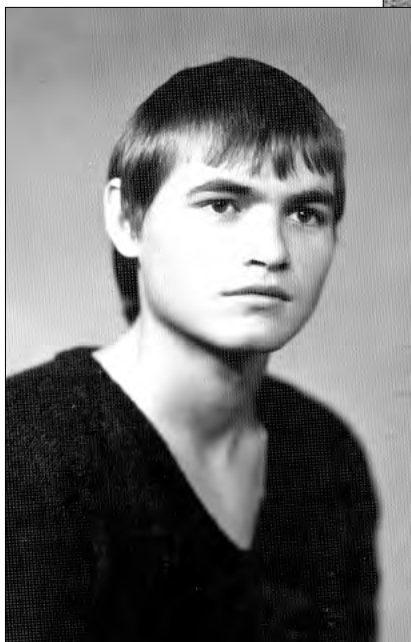
- Jurnal național : ediție de
Chișinău 443, 511, 514
- Lanterna magică 119, 397, 428,
474
- Limba Română 230
- Literatura și Arta 104, 105, 110-
113, 115, 118, 120-123, 125,
127-135, 140, 142, 145, 146,
151, 153, 155, 156, 158, 161-
163, 169, 174, 177, 178, 180,
182, 183, 188, 191, 196, 199,
204-206, 209, 211-213, 216,
219, 221, 222, 226, 227, 233,
234, 236, 237, 239, 240, 242,
247, 248, 250, 253, 254, 256,
257, 260, 264, 266, 269, 270,
272, 276, 279, 285, 286, 290-
292, 295, 296, 298, 299, 306,
307, 317, 319, 325, 328, 331,
349, 350, 357, 358, 369, 376,
379, 383, 389, 391, 429, 431,
435, 438, 449, 453, 455, 458,
460, 465-467, 473, 480, 486,
488, 503, 509, 512, 516, 525,
536, 537, 540, 541, 549, 554,
555, 561, 563, 574, 576, 593,
594, 603-606, 608, 609, 612,
613, 616, 617, 620-623
- Liter-Club : Revistă de cultură 624
- Litere (Târgoviște, România) 263,
276, 278, 289, 315, 376, 535,
597, 598
- Lucafărul 190, 214, 487, 490, 526
- Moldova 106, 471, 475
- Moldova literară : Supliment al
ziarului „Moldova Suverană”
159, 187, 197, 352, 478, 496
- Moldova Suverană 238, 355, 493,
520, 530, 562
- Momentul (București, România)
489
- Noi 262, 310, 547
- Observatorul militar 457
- Orizontul 103
- Pardon 259
- Pașii profetului 198, 228, 484, 534
- Patria tânără 164, 171, 175, 193,
203, 430, 479
- Phoenix 270, 551
- Ploieștii 264, 273, 274, 369, 548,
549
- Porto Franco (Galați, România)
323
- Post Scriptum 506
- Prahova 577
- Răsunetul (Bistrița, România) 538
- Realități culturale 363
- Revista Română (Iași, România)
468, 531, 628
- România literară 499
- Roua stelară 283, 583
- Săgetătorul (supliment cultu-
ral săptămânal al ziarului
„Argeșul”) (Argeș, România)
582
- Săptămîna 481
- Tibiscus (Timișoara, România)
513, 515
- Timpul de dimineață 294
- Tineretul Moldovei 108, 126, 338,
472
- Tomis (Constanța, România) 223,
492
- Trei iezi 195
- Tribuna copiilor 454
- Țara 245, 524
- Universitatea 445
- Viața Basarabiei 301

Viața satului 139, 152, 157, 166,
170, 179, 189, 192, 353, 476
Viața ta 456
Viitorul prezent 143
Ziarul de Argeș 585
Ziarul de gardă 581

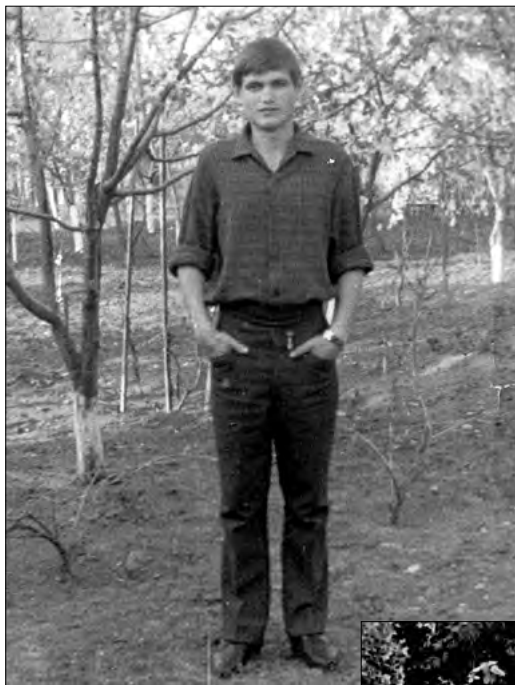
Алунел 173
Вечерний Кишинёв 339-342,
346, 348, 434, 500
Литератор 184, 351
Столица 442, 446, 462, 518, 569
Три козлѐнка 201

FILE DE ALBUM

Părinții Elisaveta și Andrei

Elev

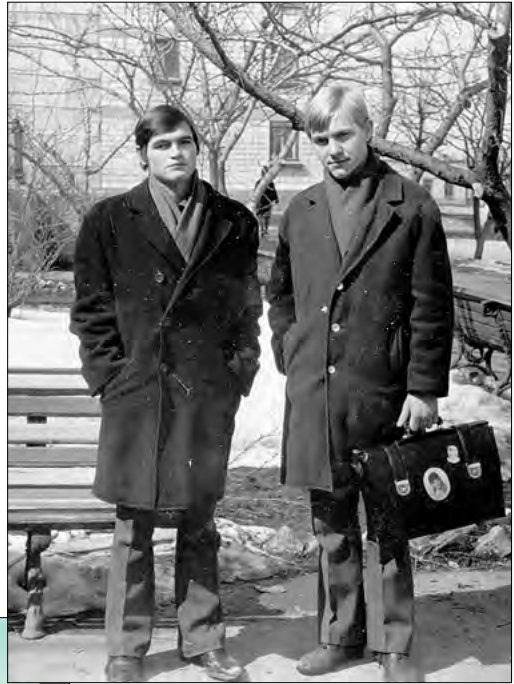

În grădina copilăriei

Student la medicină

Student în ale literaturii

În casa părintească

Cu soția la Pelinia

Ultima fotografie cu mama

Lângă șemineu la Casa Leului

Ședința cenaclului „Ovidius”

Cu Alexandrina
și Dumitru Matcovschi
în or. Soci

Omul Mării

Dialoguri filosofice cu Mihai Cimpoi și Dumitru Fusu

Dialoguri la cinaclu

Mereu printre copii

Membri ai Uniunii Mondiale a Literațiilor (Washington)

Printre compozitori și cântăreți

Printre scriitori și pictori

Cu poeta Rimma Kazakova
în Washington

Mereu împreună:
cu soția Marina

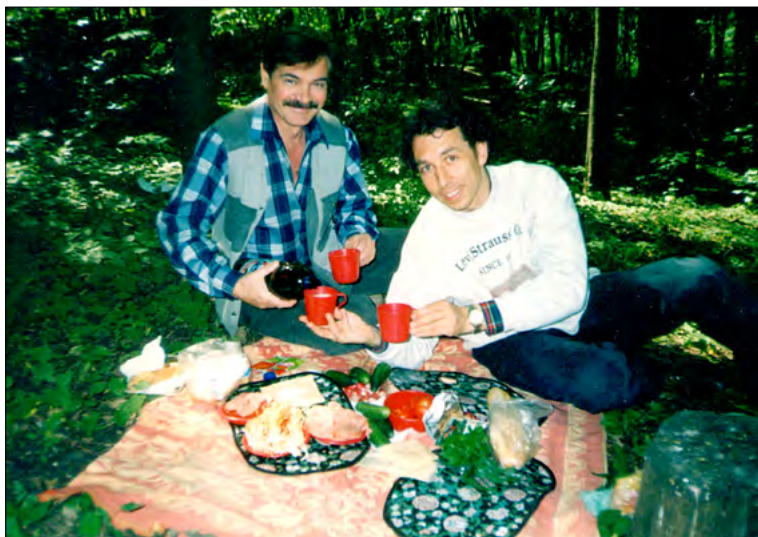

Cu actorul Dumitru Fusu și pictorița Maria Mardare

Îl ascult atent pe Vasile Romanciuc

Cu prietenul Amedeo Carrocci

Mâna prietenească a lui Nicolae Dabija

Vasile Tărățeanu fără flori

Salonul de Carte pentru Copii

Cu Spiridon Vangheli

Cu pictorul Glebus Sainciuc

Cu cântărețul Mihai Ciobanu

Cu Galina Furdui, Ion Miloș
și Iulian Filip

Ai noștri în America

Ani romantici la Primăria Chișinău

Întâlniri cu cititorii

Prezentare de carte

Printre artiști

Masa de lucru

În ospete la familia Doga

În munții Bugeci

La Nichita

Cu Grigore Vieru

Lecturile verii, 2012

Regina evenimentului a fost cartea „Coca-Cola pentru Nola”, 2015

2015

Zilele Bibliotecii Transilvania, 2016

2017

Programul „Chișinăul citește”, ediția a XIV-a

Provocarea verii, 2021

Dialog despre poezie la Provocarea verii, 2021

La Biblioteca „Nicolae Titulescu”, 2017

La Biblioteca „Ștefan cel Mare”, 2018

La Biblioteca Centrală „B.P. Hasdeu”

La Biblioteca „Hristo Botev”

Cu poeta Lidia Grosu

Cu Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”

Oameni dragi

Drumul continuă

MONOGRAFIE

Chişinău 2021

